

Pilots ProKid Signaleringsinstrument 12-geëvalueerd

Manja Abraham
Wendy Buysse
Lotte Loef
Bram van Dijk

Pilots ProKid Signaleringsinstrument 12- geëvalueerd

Amsterdam, 31 mei 2011

Manja Abraham
Wendy Buysse
Lotte Loef
Bram van Dijk

Colofon

Besteladres:
DSP-groep, Van Diemenstraat 374, 1013 CR Amsterdam

Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van het WODC van het ministerie van Veiligheid en Justitie.

© 2011, WODC, ministerie van Veiligheid en Justitie. Auteursrecht voorbehouden.

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
Summary	8
1 Inleiding	12
1.1 Aanleiding	12
1.2 Doel van het onderzoek	13
1.3 Leeswijzer	14
2 Onderzoeksvragen en –aanpak	15
2.1 Onderzoeksvragen	15
2.2 Onderzoeksaanpak	16
2.3 Beoordelingskader	23
3 Signaleringsinstrument ProKid	24
3.1 Beschrijving van het instrument ProKid	24
3.2 Doel van het gebruik van ProKid	26
3.3 Ontstaansgeschiedenis ProKid	26
4 Landelijk Werkproces Vroegtijdig Signaleren en Doorverwijzen	28
4.1 Het landelijk werkproces Vroegtijdig Signaleren en Doorverwijzen	28
4.2 Invoegen van signaleringsinstrument ProKid in landelijk werkproces	29
4.3 Landelijke en regionale aansturing pilots	33
4.4 Aanpassingen gedurende de pilotperiode	34
5 Uitvoering van het werkproces met ProKid	36
5.1 Kenmerkend voor de regio	36
5.2 Regionale inkleuring van het landelijk werkproces in negen stappen	39
5.3 Afwijking van het landelijke werkproces	44
5.4 ProKid-meldingen	46
5.5 Kwaliteit van zorgformulieren	52
5.6 Tijdsbesteding	54
5.7 Ervaren knelpunten	57
5.8 Beoordeling van de uitvoering	58
6 Samenwerking ketenpartners	63
6.1 Regionale invulling van de samenwerking	63
6.2 Knelpunten in de samenwerking	64
6.3 Beoordeling van de samenwerking	65
7 Output-evaluatie	68
7.1 Output van de ProKid-meldingen	68
7.2 Beoordeling van de output	75
8 Samenvatting en conclusies	77
Lijst met afkortingen	84
Begrippenlijst	85

	Bijlagen	
Bijlage 1	Samenstelling begeleidingscommissie	87
Bijlage 2	Beoordelingskader	88

Samenvatting

Wat is het signaleringinstrument ProKid 12-

In het kader van de landelijke aanpak van jeugdcriminaliteit van het Ministerie van Veiligheid en Justitie werkt de overheid samen met de partners in de (jeugdstrafrecht)keten aan het vroegtijdig signaleren, registreren en doorverwijzen van jongeren. Een uitgangspunt hierbij is dat de screening en registratie van 12-minners een goede basis vormen voor de vroegtijdige aanpak van jeugdcriminaliteit.

Om risicjongeren vroeg op te sporen heeft de politie Gelderland-Midden het signaleringsinstrument ProKid 12-, of kortweg ProKid, ontwikkeld. Aan de hand van bestaande politiegegevens (meldingen van kinderen met politiecontacten en meldingen op het woonadres van kinderen) die worden geordend op basis van wetenschappelijk vastgestelde risicofactoren, signaleert ProKid risicokinderen in vier categorieën: 'rood' (alarmfase), 'oranje' (indicatie probleemjeugd/probleemadres), 'geel' (indicatie opkomend risicopotentieel) en 'wit' (geen risico-indicatie). Het signaleringsinstrument bestaat uit een aantal rekenregels en een computerprogramma dat de risicokinderen uit de registratiesystemen van de politie extraheert. Het gebruik van het signaleringsinstrument is ingebed in het reguliere werkproces Vroegtijdig Signaleren en Doorverwijzen van de politie. In dit werkproces zijn de stappen die de politie onderneemt om kinderen te signaleren en vervolgens door te verwijzen naar Bureau Jeugdzorg en de terugkoppeling van Bureau Jeugdzorg naar de politie beschreven. De afspraak is dat de politie opvolging geeft aan de risicokinderen in de categorieën rood, oranje en geel.

Met het gebruik van ProKid worden drie doelen beoogd:

- 1 De politieke jeugdtaak verbeteren door het signaleren en doorverwijzen meer geobjectiveerd te laten verlopen op basis van wetenschappelijk onderbouwde criteria.
- 2 Sneller signaleren en doorverwijzen van kinderen die zich in een situatie bevinden waarin ze onvoldoende of geen ontwikkelingskansen hebben.
- 3 Sneller doorverwijzen naar hulp door samenwerking tussen de ketenpartners.

Medio 2009 is gestart met de invoering van het signaleringsinstrument in vier pilotregio's: Gelderland-Midden (de regio waar het instrument ontwikkeld is en al werd gebruikt), Amsterdam-Amstelland, Brabant Zuidoost en Hollands Midden.

Opzet evaluatieonderzoek

In opdracht van het WODC van het Ministerie van Veiligheid en Justitie heeft DSP-groep onderzoek uitgevoerd naar de meerwaarde van het gebruik van ProKid ten opzichte van het reguliere werkproces Vroegtijdig Signaleren en Doorverwijzen van de politie. Het onderzoek bestond uit een proces- en een output-evaluatie en is uitgevoerd tussen september 2009 en mei 2011.

In de procesevaluatie zijn verschillende onderzoeksmethoden ingezet. Om te achterhalen of het Signaleringsinstrument ProKid gebruikt werd zoals bedoeld in de vier pilotregio's is een documentstudie van de landelijke en regionale beleidsdocumenten uitgevoerd. Er hebben semigestructureerde interviews plaatsgevonden met 34 respondenten van de verschillende ketenpartners in de eerste fase van de pilots. In een latere fase zijn 15 respondenten opnieuw geïnterviewd om de stand van zaken te actualiseren. Er is een screening uitgevoerd op de kwaliteit van 118 zorgformulieren (dit zijn de formulieren waarmee kinderen die met behulp van ProKid gesignaleerd worden, worden overgedragen aan Bureau Jeugdzorg) uit de vier pilotregio's. Om inzicht te krijgen in de tijd die wordt besteed aan de verschillende stappen in het ProKid werkproces hebben medewerkers van de politie en Bureau Jeugdzorg gedurende drie maanden een tijdschrijfformulier bijgehouden.

In de output-evaluatie is onderzocht of met behulp van ProKid kinderen worden doorverwezen die via het reguliere signaleringsproces niet beeld kwamen en bij wie hulp noodzakelijk is. Voor de output-evaluatie zijn extractiegegevens bij de politie opgevraagd over geregistreerde en doorverwezen kinderen onder de 12 jaar in de vier pilotregio's en vier controleregio's in een periode van drie maanden in het jaar voorafgaand aan de invoering van ProKid (voormeting) en in eenzelfde periode na de invoering van ProKid (nameting). Vanwege de overgang naar een nieuw registratiesysteem (BVH) bij de politie in 2010 is het niet mogelijk om de gegevens uit de voor- en nameting van de geregistreerde en doorverwezen kinderen met elkaar te vergelijken. Bovendien deden zich technische problemen voor en problemen bij de koppeling van het extractieprogramma en BVH in de nameting. Hierdoor was de steekproef die getrokken kon worden in de controleregio's te klein om betrouwbare uitspraken te kunnen doen. De output-evaluatie beperkt zich daarom tot de output in de pilotregio's van reguliere zorgmeldingen in de voormeting en ProKid zorgmeldingen in de nameting.

Onderzoeksbevindingen en conclusies

Het instrument ProKid

In geen van de vier pilotregio's is er een goed werkend ProKid-instrument. In alle regio's ondervindt men hinder van systeemfouten en technische problemen. Zolang het systeem niet doet wat het moet doen, ontbreekt het vertrouwen dat alle ProKid meldingen correct zijn.

De wetenschappelijk onderbouwde rekenregels worden niet in alle regio's toegepast. Niet in alle regio's is het mogelijk om 12 jaar terug te kijken in de politieregistraties. Bovendien gaat er in de praktijk er weinig appèl uit van de indeling in risicocategorieën. Dit wordt ook bevestigd in de output-evaluatie. Er worden geen verschillen vastgesteld in de wijze waarop opvolging wordt gegeven aan de meldingen in de verschillende risicocategorieën.

Het werkproces met ProKid

In geen van de pilotregio's stemt de werkwijze volledig overeen met de landelijk voorgeschreven werkwijze. In alle regio's zijn de ketenpartners echter over het algemeen tevreden met de wijze waarop het instrument is ingevoegd in het werkproces. Op basis van de procesevaluatie kunnen we concluderen dat de afwijkingen in het werkproces niet belemmerend werken ten aanzien van de doelstellingen van ProKid.

Hoewel het instrument nog niet doet wat het moet doen, wordt de samenwerking rond ProKid door de samenwerkende ketenpartners overwegend positief beoordeeld.

Kinderen die in beeld komen met behulp van ProKid

Cruciale vraag is of het gebruik van ProKid nu leidt tot meldingen van kinderen die tot dusver buiten beeld waren gebleven en waarvoor hulpverlening nodig wordt geacht.

Op basis van het onderzoek stellen we vast dat tussen 1 september 2010 en 1 december 2010 2.444 kinderen in ProKid zijn gemeld in de risicocategorieën rood, oranje en geel. Bij een derde van deze meldingen was er sprake van systeem- of registratiefouten of meldingen op basis van irrelevante incidenten. Het aantal terechte meldingen was 1.542. Van deze kinderen hebben de kwaliteitscontroleurs 681 kinderen doorverwezen naar Bureau Jeugdzorg. 529 kinderen waren in het afgelopen half jaar al door de politie via de reguliere werkwijze Vroegtijdig Signaleren en Doorverwijzen naar Bureau Jeugdzorg doorverwezen en bij 37 kinderen was jeugdzorg betrokken bij het laatste incident waarop de melding was gebaseerd. Deze kinderen zijn dus al bekend bij jeugdzorg. Daarnaast was er een werkvoorraad van 295 ProKid-meldingen.

Op basis van het onderzoek in een steekproef van 191 via ProKid doorverwezen kinderen schatten we dat er in de vier pilotregio's tussen 1 september 2010 en 1 december 2010 tussen de 115 en 202 kinderen via ProKid zijn doorverwezen die nog niet bekend waren bij de hulpverlening en bij wie hulp noodzakelijk was. Extrapoleren we dit naar cijfers per jaar dan zou dit betekenen dat met behulp van het gebruik van ProKid in de vier regio's tussen de 460 en 808 kinderen in beeld komen die nog niet bekend zijn bij de hulpverlening en hulp nodig hebben.

Van de kinderen die met behulp van ProKid zijn doorverwezen en die hulp nodig hebben werd iets meer dan de helft doorverwezen naar een voorliggende voorziening, ongeveer een kwart kreeg een indicatie voor geïndiceerde jeugdzorg en bij ongeveer kwart werd nog nader onderzoek door het AMK en/of beschermingsonderzoek uitgevoerd.

Naast het signaleren en doorverwijzen van kinderen die nieuw in beeld komen wordt vroegtijdiger signaleren ook opgevat als signaleren wanneer er minder zware hulp nodig is. Deze veronderstelling wordt niet bevestigd in dit onderzoek. Zonder dat hierover harde conclusies kunnen worden getrokken, indiceren de resultaten in de regio Gelderland-Midden - de regio waar ProKid ontwikkeld is en al langer met ProKid wordt gewerkt - dat er op dit vlak *mogelijk* een langetermijneffect is. Verder onderzoek moet uitwijzen of dit het geval is.

We kunnen concluderen dat ProKid een aanvulling is op de reguliere zorgmeldingen.

Pas als systeemfouten en technische problemen zijn opgelost en een aantal feiten die nu handmatig door de kwaliteitscontroleur worden nagezocht geautomatiseerd gebeuren, is het mogelijk om een goede inschatting te maken van de benodigde tijdsinvestering voor het gebruik van ProKid bij de politie. De kwaliteitscontroleurs besteden momenteel relatief veel tijd aan de problemen met het instrument.

Randvoorwaarden voor landelijke uitrol

Op basis van het onderzoek worden vier randvoorwaarden voor landelijke uitrol van ProKid geformuleerd:

- Er is een heroverweging nodig van de operationele relevantie van de rekenregels.
- Het instrument ProKid moet goed werken. Systeemfouten en technische problemen moeten worden opgelost.
- Politieagenten moeten zich bewust zijn van het belang van vroegsignaleren en om kinderen in risicovolle situaties registreren in het politieregistratiesysteem.
- Er moet meer helderheid komen over welke informatie wel en niet mag worden overgedragen.

Summary

What is the 'ProKid 12- identification tool'?

In the context of the national approach of the Dutch Ministry of Security and Justice to tackling juvenile crime, the government is co-operating with partners in the juvenile criminal justice system on the early identification, registration and referral of young people. One of the basic principles on which this approach is based, is that the screening and registration of under-12s forms a good basis for tackling juvenile crime at an early stage.

In order to detect young people at risk, the Gelderland-Midden police force has developed the identification tool 'ProKid 12-', also referred to simply as 'ProKid'. Existing police data (i.e. reports of children who have come into contact with the police and of addresses where children live) is sorted based on risk factors identified in academic research and then used by ProKid to identify children in four risk categories: 'red' (indicates critical danger), 'orange' (indicates a problem child or an address where there are problems), 'yellow' (indicates that a potential risk is developing) and 'white' (no indication of any risk). The identification tool is comprised of a number of computation rules and a computer program that extracts data on children at risk from the police registration system. Use of the identification tool has been incorporated into the ordinary police Early Identification and Referral Procedure, which describes the steps taken by the police to identify children and then refer them to the Youth Care Agency, as well as the provision of feedback to the police by the Youth Care Agency. It has been agreed that the police will take follow-up action with respect to children in the risk categories red, orange and yellow.

ProKid is used to achieve three aims:

- 1 to improve the police's performance of their task in relation to juvenile crime by ensuring that identification and referral take place in a more objectively verifiable manner based on criteria substantiated by academic research;
- 2 to speed up the identification and referral of children who are in a situation in which they have little or no opportunity for development;
- 3 to refer children for help more quickly through co-operation between the partners in the chain.

In mid 2009, the identification tool began to be introduced in four pilot regions: Gelderland-Midden (the region in which the tool was developed and was already in use), Amsterdam-Amstelland, Brabant Zuidoost and Hollands Midden.

Structure of Evaluation Study

By order of the Scientific Research and Documentation Centre (WODC) of the Ministry of Security and Justice, DSP-groep carried out a study on the added value of the police using ProKid as compared with the ordinary Early Identification and Referral Procedure. The study, comprised of a process

evaluation and an output evaluation, was performed between September 2009 and May 2011.

A variety of research techniques were used during the process evaluation. National and regional policy documents were studied in order to discover whether the ProKid Identification Tool was used in the intended manner in the four pilot regions. Semi-structured interviews took place with 34 respondents from the various chain partners during the first phase of the pilot schemes. At a later stage, 15 respondents were re-interviewed in order to obtain an up-to-date picture. The quality of 118 forms used to report cases of concern (the forms used to transfer children identified with the aid of ProKid to the Youth Care Agency) was screened in the four pilot regions. Employees of the police force and Youth Care Agency filled out time sheets for three months in order to provide an insight into how much time was spent working on the various steps of the ProKid procedure.

The output evaluation studied whether ProKid was leading to referrals of children who remained off the radar screen of the ordinary identification process and who needed help. For the purpose of the output evaluation, extracts from police records were requested on children under 12 who had been registered and referred in the four pilot regions and four control regions during a three-month period in the year prior to the introduction of ProKid (pre-measurement) and in a similar period after the introduction of ProKid (post-measurement). Due to the transition to a new police registration system (BVH) in 2010, it was not possible to compare the data from the pre-measurement and post-measurement of registered and referred children. During the post-measurement there were also technical problems, as well as problems with the link between the extraction program and the BVH system. This meant that the sample drawn in the control regions was too small to enable any reliable pronouncements to be made. Therefore the output evaluation is limited, in the pre-measurement, to the output in the pilot regions of the ordinary reports of cases of concern and, in the post-measurement, to ProKid reports of cases of concern.

Research Findings and Conclusions

The ProKid tool

The ProKid tool does not operate well in any of the four pilot regions. There are difficulties in all of them as a result of system errors and technical problems. As long as the system does not function as intended, there will be a lack of confidence as to whether ProKid measurements are correct.

The academically substantiated computation rules are not applied in all of the regions. It is not possible to check the past 12 years' police records in all of the regions. Furthermore, the allocation to risk categories has little effect on how cases are handled, as is confirmed by the output evaluation. No differences were found in the manner in which follow-up action was taken in response to reports in the various categories.

The ProKid procedure

In all of the pilot regions, the procedure followed does not correspond entirely with the procedure laid down at national level. However, the chain partners in all of the regions are generally satisfied with the manner in which the tool was incorporated in their procedures. On the basis of the process

evaluation, we have concluded that the procedural deviations do not form an obstacle to achieving the objectives of ProKid. Although the tool does not yet function as intended, the co-operating chain partners have an overwhelmingly favourable view of their co-operation in relation to ProKid.

Children flagged up with the aid of ProKid

The crucial question is whether ProKid leads to reports of children who had previously remained off the radar screen and who are believed to need help.

Based on the study, we have concluded that between 1 September 2010 and 1 December 2010, 2,444 children were reported by the ProKid tool as being in the risk categories red, orange and yellow. A third of these reports involved system errors or registration errors or reports based on irrelevant incidents. The number of rightful reports was 1,542. Quality controllers referred 681 of those children to the Youth Care Agency. The police had already referred 529 children to the Youth Care Agency through the ordinary Early Identification and Referral Procedure, and the youth care agency had become involved with the last incident on which the report was based in 37 cases. These children were therefore already known to the Youth Care Agency. There were also 295 Pro Kid cases pending.

Based on studying a sample of 191 children referred through ProKid, we estimate that in the four pilot regions, from 1 September 2010 until 1 December 2010, between 115 and 202 children who were not yet known to the care services and who needed help were referred through ProKid. Extrapolated to annual figures, this would mean that, with the aid of ProKid, between 460 and 808 children who were not yet known to the care services and who needed help would have been flagged up in the four regions.

Of the children in need of help who were referred with the aid of ProKid, slightly more than half were referred to a local agency for help, around a quarter were identified as requiring specialist youth care and around a quarter were the subject of further investigation by the Child Abuse Counselling and Reporting Centre (AMK) and/or child protection authorities.

Besides identifying and referring children who are newly flagged up, earlier identification has also been understood to mean identifying when less intensive forms of care are required. However, that assumption was not confirmed by this study. Without it being possible to draw any firm conclusions, the results in the Gelderland-Midden region (the region in which ProKid was developed and where the tool has already been in use for some time) indicate that there may *possibly* be a long-term effect in this area. Further research will be required in order to confirm whether that is the case.

We conclude that ProKid supplements the ordinary system of reporting cases of concern.

Only once the system errors and technical problems have been resolved and a number of facts that are currently investigated by the quality controller are checked automatically will it be possible to make a good estimate of the time investment required by the police in order to use ProKid. The quality controllers currently spend a relatively large amount of time on problems with the tool.

Basic conditions for national roll-out

On the basis of the study, four basic conditions have been formulated for the national roll-out of ProKid:

- The operational relevance of the computation rules will need to be re-evaluated.
- The ProKid tool will need to function well. System errors and technical problems will need to be resolved.
- Police officers must be aware of the importance of early identification and of recording children in risky situations in the police registration system.
- There must be greater clarity about which information may (and may not) be transferred.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In het kader van de landelijke aanpak van jeugdcriminaliteit¹ van het Ministerie van Veiligheid en Justitie werkt de overheid samen met de partners in de (jeugdstrafrecht)keten aan het vroegtijdig signaleren, registreren en doorverwijzen van jongeren. Een uitgangspunt hierbij is dat de screening en registratie van *12-minners*² een goede basis vormen voor de vroegtijdige aanpak van jeugdcriminaliteit.

Om risicjongeren vroeg op te sporen, heeft de politie Gelderland-Midden het signaleringsinstrument ProKid 12-, of kortweg ProKid, ontwikkeld. Het instrument ProKid is wetenschappelijk onderbouwd en gebaseerd op een aantal gedragsindicatoren van het kind en risicofactoren in de omgeving van het kind, waarvan wetenschappelijk bewezen is dat zij risicofactoren voor criminele carrières zijn.³

Het is uit de literatuur bekend dat de ontwikkeling van crimineel gedrag bij jongeren doorgaans via vaste patronen verloopt. De wetenschappelijke bevindingen op dit gebied vormen de basis van ProKid:

- Persistent delinquent gedrag vindt in de meeste gevallen zijn oorsprong op jonge leeftijd (Moffitt, 1993)⁴.
- Ernstig probleemgedrag op latere leeftijd wordt voorafgegaan door minder ernstig probleemgedrag eerder in het leven (Loeber, 1998)⁵.
- Omstandigheden waarin kinderen leven zijn medebepalend voor de mate waarin zij risico lopen om zich crimineel te ontwikkelen.
- Signalen voor een risicovolle ontwikkeling manifesteren zich vaak al op jongere leeftijd. Vroegtijdige signalering van deze signalen draagt bij aan een effectieve preventie van crimineel gedrag.

Vroege probleemsignalen komen onder meer naar voren wanneer kinderen in aanraking komen met de politie. De politie heeft dagelijks te maken met incidenten waarbij kinderen onder de 12 jaar betrokken zijn.⁶ Deze kinderen kunnen nog niet strafrechtelijk worden vervolgd, maar het risico bestaat dat hun criminele gedrag verergert. Daarnaast komt de politie ook in aanraking

Noot 1 Alle landelijke maatregelen om de jeugdcriminaliteit in te perken, vallen onder het programma Aanpak jeugdcriminaliteit van het ministerie van Veiligheid en Justitie. Doel is om het aantal jongeren dat recidiveert terug te dringen van bijna 60 procent in 2002 naar 50 procent in 2010.

Noot 2 Zie begrippenlijst.

Noot 3 Handleiding ProKid. Versie 0.3; Aarntzen-Tacke, I.L., Scholte, R.H.J., Engels, R.C.M.E. (2008). Gezinsgebonden risicofactoren voor overlastveroorzakend en crimineel gedrag bij 12 minners. Nijmegen: Radboud Universiteit; Scholte, R., Boerkamp, M., Engels, R. (2008). ProKid. Een onderzoek naar de betrouwbaarheid en predictieve validiteit van de methodiek ProKid. Nijmegen: Radboud Universiteit.

Noot 4 Moffitt, T.E. (1993). Adolescence-limited and life-course-persistent antisocial behavior – a developmental taxonomy. *Psychological Review*, 100, 674 – 701.

Noot 5 Loeber, R. (1998). Ontwikkelingspaden en risicopatronen voor ernstige jeugddelinquentie en hen relevantie voor interventies: nooit te vroeg en nooit te laat. In W. Koops & W. Slot (red.), *Van lastig tot misdadig* (pp. 15- 32). Houten: Bohn Stafleu Van Loghum.

Noot 6 Onderzoek van PVA in de regio Brabant Noord wees uit dat 5% van de minderjarige verdachten in 2006 en 2007 tussen de 8 en 11 jaar was.

met kinderen onder de 12 jaar die zich in risicovolle omstandigheden bevinden.

Bij de bepaling van risico's gaat het niet alleen om risico's op de ontwikkeling van een criminele loopbaan, maar ook om risico op ander agressief of onaangepast gedrag en onveilige situaties waarin kinderen in de thuissituatie verkeren⁷. De politie registreert deze bevindingen in haar registratiesysteem.

Pilot

Het Signaleringsinstrument ProKid is ontwikkeld en uitgetest in de regio Gelderland-Midden. De eerste resultaten van het gebruik van ProKid in Gelderland-Midden waren veelbelovend. Om ProKid verder te testen en het gebruik in de praktijk uit te proberen is in 4 pilot politieregio's (Gelderland-Midden, Amsterdam-Amstelland, Brabant Zuid-Oost en Hollands-Midden) gestart met een brede pilot met het signaleringsinstrument.

Op grond van de behaalde resultaten in deze pilots zal worden besloten tot het al dan niet landelijk uitrollen van het gebruik van het instrument. Om deze resultaten vast te stellen heeft DSP-groep een evaluatieonderzoek uitgevoerd, in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC). Het onderzoek bestaat uit een procesevaluatie en een output-evaluatie.

De invoering van ProKid in de 4 pilotregio's is medio 2009 gestart en operationeel sinds januari 2010. In de eerste helft van 2010 heeft het eerste deel van de procesevaluatie plaatsgevonden. Hiervoor is een interne tussenrapportage geschreven. Daarnaast heeft het Programmabureau jeugd van de politie aan DOC Advies opdracht gegeven de toepassing van ProKid in het werkproces 'Vroegsignaleren en doorverwijzen' van de politie te onderzoeken. De bevindingen uit het interne tussenrapport⁸ en de bevindingen van de tussenevaluatie door DOC Advies⁹ lieten grote verschillen zien tussen de werkwijze in de 4 pilotregio's. De verschillen waren dermate groot dat de output in de verschillende regio's niet onderling vergelijkbaar was en de landelijke stuurgroep die de pilots met ProKid aanstuurt, aanscherping van het werkproces met het signaleringsinstrument nodig vond. Daarom zijn er in de periode september – december 2010 wijzigingen doorgevoerd in het werkproces in de pilots. Het implementeren van deze wijzigingen is begeleid door een adviseur van DOC Advies. De oorspronkelijke pilotperiode is daarom verlengd en daarbij aansluitend ook de onderzoeksperiode. Het totale evaluatieonderzoek heeft plaatsgevonden tussen september 2009 en mei 2011.

1.2 Doel van het onderzoek

Het uiteindelijke doel van dit evaluatieonderzoek is om te bepalen of het gebruik van ProKid een meerwaarde heeft ten opzichte van het bestaande

Noot 7 Bron: Projectinitiatiedocument Pilots Toetsing ProKid.

Noot 8 Abraham, M., Buysse, W., Loeff, L. (2010). Procesevaluatie ProKid. Interne tussenrapportage.

Noot 9 Venema K., Wijnen B. (2010). Tussenevaluatie Pilot ProKid Signaleringsinstrument 12-. Hoe goed werkt het proces rondom het ProKid Signaleringsinstrument 12-? Roelofarendsveen: DOC Advies.

(landelijk) werkproces Vroegtijdig signaleren en Doorverwijzen van de politie, en of een landelijke uitrol van het gebruik van ProKid wenselijk is.

1.3 Leeswijzer

In dit rapport wordt verslag gedaan van de onderzoeksbevindingen van de proces- en output-evaluatie. In hoofdstuk 2 beschrijven we de onderzoeksvragen en –aanpak. Alvorens in te gaan op de wijze waarop het Signaleringsinstrument ProKid wordt gebruikt in de verschillende pilotregio's, beschrijven we in hoofdstuk 3 het instrument en in hoofdstuk 4 de voorgeschreven toepassing van ProKid in het landelijk werkproces Vroegtijdig Signaleren en Doorverwijzen van de politie. Tevens geven we in dit hoofdstuk aan hoe de landelijk aansturing vorm heeft gekregen en welke aanpassingen gedurende de pilot landelijk zijn aangestuurd.

Vervolgens worden de resultaten van de procesevaluatie in hoofdstuk 5 weergegeven. We vergelijken het gebruik van ProKid in de 4 pilotregio's. Het uitgangspunt daarbij is de situatie in de pilotregio's in de periode september-november 2010: Hoe werd ProKid gebruikt? We focusten daarbij op verschillen tussen regio's en afwijkingen ten aanzien van de landelijke werkwijze. De uitvoering wordt beoordeeld aan de hand van een vooraf opgesteld beoordelingskader. In hoofdstuk 6 wordt de samenwerking van de ketenpartners in de 4 pilotregio's weergegeven. Ook hier gaat het om de stand van zaken eind 2010. De samenwerking wordt beoordeeld aan de hand van het beoordelingskader.

De output-evaluatie – wat levert het werken met ProKid op – beschrijven we in hoofdstuk 7. We sluiten het rapport af met een samenvatting en conclusies.

2 Onderzoeksvragen en –aanpak

In dit hoofdstuk presenteren we de onderzoeksvragen en lichten we de opzet van het onderzoek en de gebruikte onderzoeksmethoden toe. We bakenen het onderzoek af en geven de beperkingen aan.

2.1 Onderzoeksvragen

In het evaluatieonderzoek staan 5 onderzoeksvragen centraal:

- 1 Wordt het signaleringsinstrument ProKid gebruikt zoals bedoeld?
- 2 Wat is het kortetermijnresultaat van ProKid?
- 3 Wat is de meerwaarde van ProKid ten opzichte van bestaande werkprocessen op het gebied van Vroegsignaleren en Doorverwijzen?
- 4 Wat zijn de randvoorwaarden voor een succesvolle landelijke uitrol?
- 5 Is een landelijke uitrol van het instrument wenselijk?

Deze hoofdvragen zijn vertaald in de volgende subvragen:

1 Wordt het signaleringsinstrument ProKid in de 4 pilotregio's gebruikt zoals bedoeld?

- 1.1 Hoe wordt het signaleringsinstrument ProKid ingevoegd in het werkproces Vroegsignaleren en Doorverwijzen in de pilotregio's?
- 1.2 Welke ketenpartners zijn betrokken? Is de ketensamenwerking op gang gekomen? Zijn de werkprocessen van de verschillende ketenpartners op elkaar afgestemd?
- 1.3 Is er sprake van supervisie/intervisie om de werkwijze te bespreken en te toetsen conform de handleiding?
- 1.4 Is de ProKid-aanpak voor de politie en de opvolgende ketenpartner Bureau Jeugdzorg uitvoerbaar?
- 1.5 Is de werkwijze efficiënt (in tijd, inspanning en wellicht middelen) en hoe kan deze worden verbeterd?
- 1.6 Worden er verschillen geconstateerd tussen of binnen de pilotregio's? Welke verschillen zijn er geconstateerd en waarom zijn deze ontstaan? Welke werkwijze werkt/bevalt het beste?

2 Wat is het kortetermijnresultaat van het gebruik van ProKid?

- 2.1 Hoeveel 12-minners worden geregistreerd in de pilotregio's voor- en na de invoering van ProKid in vergelijking met controleregio's en in welke categorieën vallen deze 12-minners? Is er sprake van een toename en zo ja, hoe groot is die toename?
- 2.2 Hoeveel 12-minners worden doorverwezen naar jeugdzorg in de pilotregio's en in de controleregio's in vergelijking met een periode voordat ProKid was geïmplementeerd? Is er sprake van een toename en zo ja, hoe groot is die toename?

- 2.3 Bij welk deel van de 12-minners dat is overgedragen aan Bureau Jeugdzorg blijkt:
- geen hulp noodzakelijk;
  - hulpverlening in het *voorliggend veld*¹⁰ noodzakelijk;
  - geïndiceerde vrijwillige hulpverlening noodzakelijk;
  - gedwongen hulpverlening noodzakelijk;
  - reeds hulpverlening aanwezig (door het voorliggend veld of Bureau Jeugdzorg).

3 Wat is de meerwaarde van ProKid ten opzichte van de bestaande werkprocessen?

- 3.1 De resultaten van vragen 1 en 2 overziend, heeft ProKid meerwaarde ten opzichte van bestaande werkprocessen voor Vroegsignaleren en Doorverwijzen voor efficiëntie (proces) en effectiviteit (resultaat)?
- 3.2 Hoe wordt ProKid ervaren door de medewerkers van de verschillende ketenpartners? Wordt de aanpak ervaren als een meerwaarde ten opzichte van de bestaande werkprocessen?

4 Wat zijn de randvoorwaarden voor een succesvolle landelijke uitrol?

- 4.1 Aan welke randvoorwaarden (organisatorisch, inhoudelijk, samenwerking) moet worden voldaan om ProKid landelijk uit te rollen op een effectieve en efficiënte wijze?
- 4.2 Welke problemen kunnen worden verwacht bij een landelijke uitrol? Dienen aanpassingen in ProKid (met betrekking tot gebruiksgemak, functionaliteit en methodiek) te worden doorgevoerd?
- 4.3 Wordt er voldaan aan de privacyvoorwaarden?
- 4.4 Is het nodig dat de politiefunctionarissen worden geschoold in het werken met ProKid? Welke kennis en ervaring moeten politie en zorgmedewerkers hebben voor het werken met ProKid?

2.2 Onderzoeksaanpak

Het onderzoek bestond oorspronkelijk uit een procesevaluatie en een output- en outcome-evaluatie. Na de procesevaluatie bleek dat er grote verschillen bestonden in het werkproces en het gebruik van ProKid in de 4 pilotregio's. De output en outcome in de verschillende regio's waren daarom moeilijk onderling vergelijkbaar. Vervolgens zijn er wijzigingen doorgevoerd om op een meer uniforme wijze met het instrument te werken in de 4 regio's. Vanaf september 2010 tot december 2010 is in een verlengde pilotperiode op meer uniforme wijze gewerkt. Dit betekent dat de cijfers vanaf september 2010 konden worden gebruikt voor de output-evaluatie. Gezien de looptijd van het onderzoek was het daarom niet meer mogelijk om een outcome-evaluatie uit te voeren. Het was oorspronkelijk de bedoeling om in een outcome-evaluatie te onderzoeken of kinderen die via ProKid gesignaleerd en doorverwezen zijn, na 6 maanden of een jaar opnieuw in de registratiesystemen van de politie voorkomen. Het onderzoek is beperkt tot een proces- en output-evaluatie. We beschrijven hieronder de onderzoeksmethoden die we hebben ingezet.

Noot 10 Zie begrippenlijst.

Procesevaluatie

Documentenstudie

Voor de beantwoording van onderzoeksvraag 1 en ter voorbereiding van de interviews met betrokken ketenpartners zijn de volgende documenten opgevraagd en bestudeerd:

- onderzoeksrapporten over signaleringsinstrument ProKid
- handleiding signaleringsinstrument ProKid
- beschrijving van landelijk werkproces Vroegsignaleren en Doorverwijzen
- documenten van projectstuurgroep
- projectinitiatiedocumenten van de pilotregio's
- relevante documenten en beschrijvingen van de pilotregio's
- verslagen van overleggen van stuurgroep en de regionale projectleiders
- rapportages over de wijzigingen in de aanpak gedurende de pilotperiode

Op basis van de landelijke documenten is een beschrijving gemaakt van het signaleringsinstrument ProKid en het gebruik van ProKid in het landelijk voorgeschreven werkproces Vroegsignaleren en Doorverwijzen. Vervolgens is op basis van de regionale documenten een eerste beschrijving gemaakt van de werkwijze in de pilotregio's. Deze formele beschrijving diende als basis om het feitelijke gebruik van ProKid en het werkproces in de praktijk aan te toetsen in de eerste periode van de pilots (januari 2010-april 2010). Per regio is een beschrijving gemaakt van het ProKid-werkproces in de praktijk. Deze beschrijvingen zijn geactualiseerd voor de verlengde pilotperiode van september 2010 tot december 2010. In deze periode zijn landelijke aangestuurde wijzigingen doorgevoerd.

Op basis van de formele beschrijvingen is tevens een voorselectie gemaakt van relevante ketenpartners voor de interviews. De betrokken ketenpartners verschilden per pilotregio.

Semigestructureerde interviews

Over het doel en de achtergrond van ProKid heeft een face to face interview plaatsgevonden met de ontwikkelaar van ProKid, mevrouw J. Wientjes, hoofd van het regionaal bureau Gedrag van de 3 politieregio's in Gelderland.

Om de feitelijke, praktische uitvoering van het gebruik van ProKid in kaart te brengen, zijn semigestructureerde interviews gehouden met de verschillende betrokken ketenpartners in de 4 pilotregio's. In de interviews is getoetst hoe de formele beschrijving van de toepassing van ProKid zich verhoudt tot de feitelijke uitvoering en hoe in de praktijk invulling wordt gegeven aan dat deel van de werkprocedures waarvoor geen formele afspraken op papier zijn gezet. Daarnaast hadden de interviews tot doel de mening van de ketenpartners over de meerwaarde van het gebruik van ProKid en de randvoorwaarden voor verdere uitrol te achterhalen.

Per type ketenpartner (functie) is een interviewleidraad ontwikkeld. Deze bevatten vragen over:

- de startfase van de pilot;
- de uitvoering;
- de samenwerking;
- randvoorwaarden en organisatie;
- de meerwaarde van ProKid en verdere uitrol.

De onderzoeksvragen dienden als basis voor de leidraad waarbij een ver-
taalslag is gemaakt naar de rol van de ondervraagde ketenpartner.
In de eindfase van het onderzoek (na de verlenging van de pilot) zijn de 3
belangrijkste ketenpartners/functionarissen opnieuw geïnterviewd voor een
update. In deze interviews is ingezoomd op wijzigingen in het gebruik van
ProKid en het werkproces en de meerwaarde van die wijzigingen.

De betrokken ketenpartners, en dus ook de respondenten, verschillen per
pilotregio. In totaal hebben 34 interviews plaatsgevonden in de eerste fase
en 15 in de updatefase, waarvan een deel telefonisch. De respondenten zijn
benaderd in overleg met de regionale projectleiders van ProKid. De verde-
ling van het aantal interviews per pilotregio is weergegeven in tabel 2.2.

Tabel 2.2 Overzicht aantal geïnterviewde respondenten per ketenpartner/functie per
pilotregio

Ketenpartner/functie	Gelderland-Midden		Amsterdam-Amstelland		Brabant Zuid-Oost		Hollands-Midden	
	1 ^{ste} fase	Update	1 ^{ste} fase	Update	1 ^{ste} fase	Update	1 ^{ste} fase	update
Regionaal projectleider politie	1	1	1	1	1	1	1	1
Kwaliteitscontroleur	1	1	1	1	1	1	1	1
Coördinator jeugd politie	(1) ¹		-		(1) ¹		3	
Wijkagent of basispolitie- zorg	- ²		2		2		- ²	
Regionaal projectleider Bureau Jeugdzorg	1	1	1	1	1	1	1	1
Medewerker Bureau Jeugdzorg	1		2		- ⁴	1	4	
Medewerker voorliggende voorziening	3	1	1 ³	1	2 ⁵		(3) ⁶	
Overige	1 ⁷						2 ⁸	
Totaal	8	4	8	4	7	4	12	3

¹ De coördinator jeugd en de kwaliteitscontroleur zijn dezelfde persoon.

² In deze regio's stonden de regionale projectleiders niet positief tegenover het interviewen van basispolitiezorg. In één regio was dit, omdat bewust gekozen is voor het nog niet informeren/belasten van wijkagenten en basispolitiezorg; in een andere regio omdat ProKid voor de wijkagenten en basispolitiezorg geen verschil in hun werk zou moeten betekenen.

³ De regionale projectleider vanuit zorg is in deze regio Vangnet Jeugd (voorliggende voor-
ziening).

⁴ In overleg met de regionale projectleider Bureau Jeugdzorg is besloten dat het interviewen van medewerkers geen zin had gezien het destijds prille stadium van het gebruik van ProKid in de regio.

⁵ De respondenten zijn medewerkers van het JPP (Jeugd Preventie Programma). Vanwege een recente fusie en personeelwisseling bleek een interview met de programmamanager JPP destijds niet zinvol, omdat zij onvoldoende op de hoogte was.

⁶ De respondenten zijn medewerkers van het JPT (Jeugd Preventie Team). JPT is een voor-
liggende voorziening binnen Bureau Jeugdzorg.

⁷ Coördinator jeugdbeleid gemeente Arnhem.

⁸ Communicatiemedewerker politie en portefeuillehouder politie.

Screening zorgformulieren

Zorgmeldingen door de politie aan Bureau Jeugdzorg worden gedaan met gebruik van een *landelijk zorgformulier*¹¹. Voor het doorverwijzen van kinderen die met behulp van ProKid worden signaleerd is een apart ProKid zorgformulier ontwikkeld. Om vast te stellen in hoeverre het ProKid zorgformulier in de pilotregio's wordt ingevuld zoals voorgeschreven, heeft naast interviews met de gebruikers van het formulier ook dossieronderzoek plaatsgevonden.

Noot 11 Zie begrippenlijst.

De bedoeling was per pilotregio een steekproef van 50 ProKid zorgformulieren, van kinderen die via ProKid gesignaleerd waren, te bestuderen. Vanwege de werkwijze in sommige pilotregio's was deze steekproef op het moment van het dossieronderzoek niet overal mogelijk. Het aantal bestudeerde zorgformulieren per regio is:

- Gelderland-Midden: 17
- Amsterdam-Amstelland: 50
- Brabant Zuid-Oost: 50
- Hollands-Midden: 1

In Hollands-Midden is gedurende de periode van het dossieronderzoek één ProKid-melding gedaan met een ProKid zorgformulier. In deze regio wordt naar aanleiding van de ProKid-meldingen een regulier zorgformulier opge maakt. Op dit formulier is niet te achterhalen of het kind via het reguliere werkproces of via ProKid is gemeld (voor meer informatie over deze werkwijze zie hoofdstuk 5).

In totaal zijn 118 zorgformulieren geanalyseerd. Met behulp van een screeningslijst, die is opgesteld op basis van de handleiding voor het invullen van het zorgformulier, zijn de lijsten gescreend op de mate waarin ze volledig ingevuld zijn en de kwaliteit van de ingevulde velden.

Analyse tijdschrijfregistratie

Om inzicht te krijgen in de tijd die is besteed aan de verschillende stappen in het ProKid werkproces, hebben we de professionals bij de politie en Bureau Jeugdzorg die direct betrokken zijn bij het gebruik van ProKid gevraagd een tijdschrijfformulier in te vullen. In de pilotperiode hebben de volgende partijen/personen gedurende de 3 maanden van de pilot (september t/m november 2010) tweewekelijks bijgehouden hoeveel tijd ze kwijt waren met de verschillende onderdelen in het ProKid werkproces:

- *kwaliteitscontroleur(s)*¹² in Amsterdam-Amstelland
- kwaliteitscontroleur(s) in Brabant Zuid-Oost
- kwaliteitscontroleur(s) in Hollands-Midden
- bureau jeugdzorg in Gelderland-Midden
- bureau jeugdzorg in Brabant Zuid-Oost

Niet van elke ketenpartner zijn gedetailleerde tijdschrijfgegevens beschikbaar. In Gelderland-Midden is door de politie geen tijdschrijfregistratie bijgehouden. In de pilotregio Amsterdam-Amstelland hebben *Vangnet Jeugd Amsterdam*¹³ en Bureau Jeugdzorg geen aparte tijdsregistratie bijgehouden, maar wel aangegeven hoe lang zij bezig zijn met het beoordelen en registreren van de ProKid meldingen. Voor de regio Hollands-Midden heeft het JPT – de ontvangende partij – aangegeven hoeveel tijd zij gemiddeld besteden aan het opvolgen van een zorgmelding door de politie.

Output-evaluatie

Afbakening output-evaluatie

Zoals eerder aangegeven beperkt het onderzoek zich tot de output; dat wil zeggen dat is onderzocht welke beoordeling door Bureau Jeugdzorg wordt

Noot 12 Zie begrippenlijst.

Noot 13 Zie begrippenlijst.

gegeven aan de zorgmeldingen door de politie. Vanwege de looptijd van het onderzoek is niet meegenomen of de gemelde kinderen daadwerkelijk de noodzakelijke hulp hebben ontvangen en hoe lang ze op die hulp moeten wachten. De kinderen die door de politie worden doorverwezen naar Bureau Jeugdzorg kunnen al bekend zijn bij de hulpverlening. In dit onderzoek is niet gekeken of de melding van de politie en de aanvullende informatie die daaruit komt, invloed heeft op de hulpverlening aan de kinderen.

Onderzoeksopzet output-evaluatie

Om te bepalen of het gebruik van ProKid leidt tot vroegtijdiger signaleren en eerder doorverwijzen van kinderen, zijn een voor- en een nameting uitgevoerd in de 4 pilotregio's van ProKid en 4 controleregio's (Groningen, Rotterdam-Rijnmond, Noord-Holland-Noord, Zaanstreek-Waterland). De voormeting betreft een periode vóór de invoering van ProKid en de nameting een periode na de invoering van ProKid¹⁴. De 4 controleregio's zijn geselecteerd op basis van een vergelijkbaar aandeel 12-minners in politieregistraties in de periode voorafgaand aan de invoering van ProKid. Tevens is bij de selectie van controleregio's gezorgd voor een landelijke spreiding. In de controleregio's wordt alleen gebruik gemaakt van zorgmeldingen in het regulier werkproces van de politie. De vergelijking tussen de voor- en nameting in de controle- en pilotregio's moest inzicht bieden in:

- het aantal geregistreerde 12-minners in de politieregistratie;
- het aantal door de politie naar Bureau Jeugdzorg doorverwezen 12-minners;
- de opvolging van Bureau Jeugdzorg aan de doorverwezen van de politie.

De politiekorpsen uit de 4 pilotregio's en de 4 controleregio's hebben een extractie van alle kinderen onder de 12 jaar die in hun registratiesysteem voorkomen (waarover een mutatie is gemaakt) en het aantal kinderen waarover volgens het registratiesysteem een zorgmelding is gemaakt aangeleverd over de periode 1 september-1 december 2008¹⁵ (de voormeting) en de periode 1 september-1 december 2010 (de nameting).

Vervolgens was het de bedoeling om in de voor- en nameting per regio een steekproef van 50 kinderen te trekken van zorgmeldingen door de politie. Niet in alle regio's was een steekproef van 50 kinderen mogelijk in de meetperiode. Indien minder dan 50 kinderen in de betreffende periode waren doorverwezen, zijn alle doorverwijzingen onderzocht. Voor de controleregio's zijn de steekproeven van zorgmeldingen getrokken uit de door de politie aangeleverde extracties. Voor de pilotregio's zijn de steekproeven voor de voormeting getrokken uit de door de politie aangeleverde extracties en voor de nameting uit het bestand met doorverwezen ProKid zorgmeldingen van de kwaliteitscontroleurs.

Bij deze steekproeven is onderzocht welke opvolging bureau jeugdzorg heeft gegeven aan deze meldingen. Er is alleen gekeken naar de

Noot 14 Meetperiode voormeting voor controle regio's en ProKid regio's m.u.v. Gelderland-Midden: september tot en met november 2008, meetperiode voormeting voor Gelderland-Midden september tot en met november 2007, meetperiode nameting alle regio's: september tot en met november 2010.

Noot 15 Met uitzondering van Gelderland-Midden: de voormeting is daar uitgevoerd voor de periode 1 september- 1 december 2007 omdat ProKid daar eerder van start is gegaan.

beoordeling door bureau jeugdzorg en daarbij is vooral onderscheid gemaakt tussen:

- geen hulp noodzakelijk;
- hulpverlening in het *voorliggend veld*¹⁶ noodzakelijk;
- geïndiceerde vrijwillige hulpverlening noodzakelijk;
- gedwongen hulpverlening noodzakelijk;
- al hulpverlening aanwezig (door het voorliggend veld of Bureau Jeugdzorg).

De voorgenomen gemeten variabelen en de bronnen zijn weergegeven in tabel 2.3.

Tabel 2.3 Outputvariabelen

Meting	Variabelen	Operationalisatie (bron)
Aantal 12-minners 3 maanden voor de invoering van ProKid (voormeting)	Aantal geregistreerde 12-minners Aantal doorverwezen 12-minners	Aantal geregistreerde 12-minners in alle rollen in Politieregistratie (GIDS/BPS/X-pol) Zorgformulieren
Steekproef van 50 12-minners 3 maanden voor de invoering van ProKid (voormeting)	Vervolg doorverwijzing	IJ-registraties/GINO
Aantal 12-minners 3 maanden na start ProKid (nameting)	Aantal geregistreerde 12-minners Aantal doorverwezen 12-minners	Aantal geregistreerde 12-minners in alle rollen in Politieregistratie (BVH, ProKid) ProKid en zorgformulieren
Steekproef van 50 12-minners 3 maanden na de start van ProKid (nameting)	Vervolg doorverwijzing	IJ-registraties/GINO/registratieformat ProKid)

Beperkingen bij de beschikbare gegevens uit politieregistraties

Er deed zich een aantal problemen voor in de door de politie aangeleverde bestanden.

Door de overstap van BPS naar BVH¹⁷ in 2010 is het aantal geregistreerde 12-minners in de voor- en nameting niet vergelijkbaar. De registraties van de agenten in het nieuwe BHV systeem verlopen nog niet optimaal. Agenten moeten nog wennen aan het nieuwe systeem. Bovendien zijn de rollen waarin een 12-minner kan worden geregistreerd in BVH anders dan in BPS.

Er kan door de politie geen zuiver beeld worden gegeven van het aantal zorgmeldingen in de nameting. In de periode waarover de extractie in de nameting gevraagd is, hebben zich technische problemen voorgedaan en was er een nieuwe release van GIDS (het extractieprogramma). Er deden zich problemen voor in de koppeling van GIDS en het registratiesysteem BVH. Hierdoor komen niet alle doorverwezen kinderen in het extractiebestand voor als zorgmelding en ook omgekeerd wordt soms een zorgmelding

Noot 16 Zie begrippenlijst.

Noot 17 Alle beschouwde politieregio's werkten tot circa 2009 met het registratiesysteem BPS, met uitzondering van Amsterdam-Amstelland en Rotterdam-Rijnmond. In Amsterdam en Rotterdam werd gewerkt met X-pol, een systeem dat veel overeenkomsten vertoont met BVH.

gekoppeld aan kinderen die niet zijn doorverwezen. Bij de meeste bureaus jeugdzorg is het ook niet mogelijk om een extractie uit het registratiesysteem op te vragen van het aantal door de politie doorverwezen 12-minners. Voor de controleregio's was de steekproef van zorgmeldingen daardoor te klein om uitspraken over te kunnen doen.

Daarnaast worden niet alle zorgmeldingen gemuteerd in het registratiesysteem van de politie. Bij directe doorverwijzing naar AMK of het Steunpunt Huiselijk Geweld worden meldingen telefonisch afgedaan en niet altijd in het politiesysteem geregistreerd. Dit geldt zowel voor de voor- als nameting.

Beperkingen bij de beschikbare gegevens in de registraties van Bureau Jeugdzorg

In de onderzochte regio's wordt door Bureau Jeugdzorg verschillend omgegaan met de registratie van zorgmeldingen door de politie. In de meeste regio's wordt een kind pas in het registratiesysteem (IJ of KIDS) geregistreerd als er daadwerkelijk een onderzoek of indicatietraject wordt opgestart. Als op basis van het zorgformulier meteen wordt beslist dat geen hulp nodig is, of dat het kind al hulpverlening krijgt in een voorliggende voorziening of dat het kind wordt doorverwezen naar hulp in een voorliggende voorziening, wordt het kind niet in alle regio's in IJ geregistreerd. Dit betekent dat het niet altijd mogelijk is om het onderscheid te maken tussen geen hulp nodig, al in hulpverlening (voorliggende voorziening) of doorverwezen naar een voorliggende voorziening.

Gevolgen voor de interpretatie van de resultaten en beperkingen aan het onderzoek

Door de beperkingen in de beschikbare gegevens is het in dit onderzoek niet mogelijk om de volgende onderzoeksvragen te beantwoorden:

- Hoeveel 12-minners worden geregistreerd in de pilotregio's voor en na de invoering van ProKid in vergelijking met controleregio's en in welke categorieën vallen deze 12-minners? Is er sprake van een toename en zo ja hoe groot is die toename?
- Hoeveel 12-minners worden doorverwezen naar jeugdzorg in de pilotregio's en in de controleregio's in vergelijking met een periode voordat ProKid was geïmplementeerd? Is er sprake van een toename en zo ja, hoe groot is die toename?

Tevens is het niet mogelijk om de opvolging van de reguliere zorgmeldingen in de controleregio's te vergelijken met de ProKid zorgmeldingen. We zoomen in de output-evaluatie daarom in op de ProKid pilotregio's en onderzoeken of met het gebruik van ProKid kinderen eerder of vroegtijdiger worden gesignaleerd. Dit wordt op 4 manieren geoperationaliseerd:

- Met ProKid worden kinderen doorverwezen naar Bureau Jeugdzorg die niet via het regulier werkproces van de politie worden doorverwezen;
- Met ProKid worden kinderen doorverwezen naar Bureau Jeugdzorg die nog niet bekend zijn bij de hulpverlening en bij wie hulp noodzakelijk is. Er komen dus nieuwe kinderen in beeld.
- Met ProKid worden kinderen doorverwezen naar Bureau Jeugdzorg waarbij minder intensieve hulp nodig is (hulp van een voorliggende voorziening is voldoende) in vergelijking met reguliere zorgmeldingen.
- Met ProKid worden kinderen op jongere leeftijd doorverwezen Bureau Jeugdzorg dan met reguliere zorgmeldingen.

2.3 Beoordelingskader

Het doel van het evaluatieonderzoek is niet alleen een beschrijving te geven van de wijze waarop ProKid wordt gebruikt, maar ook een oordeel te geven over de toepassing van het instrument. Daartoe is een *beoordelingskader* opgesteld. Doel van het beoordelingskader is om het gebruik van ProKid te kunnen beoordelen op meerwaarde ten opzichte van het bestaande werkproces van Vroegsignaleren en Doorverwijzen en een uitspraak te kunnen doen over de doelmatigheid, de effectiviteit en de efficiëntie van de toepassing van ProKid. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om de validiteit van het instrument ProKid te toetsen (dat is immers al gedaan door Scholte, Boerkamp en Engels, in 2008).

Met behulp van het beoordelingskader kijken we:

- a in hoeverre de uitvoeringspraktijk bijdraagt aan de initiële doelstelling van het gebruik van het instrument ProKid;
- b in welke mate het werkproces voldoet aan eisen voor de rechtsgelijkheid, rechtszekerheid (in de zin van voorspelbaarheid, zorgvuldigheid en tijdigheid) en doelmatigheid; (efficiëntie en effectiviteit);
- c in welke mate het werkproces voldoet aan kwaliteitseisen voor een succesvol werkproces.

Deze elementen zijn vertaald naar criteria op 3 niveaus: proces, samenwerking en effect (output). Het beoordelingskader is opgenomen in bijlage 3.

Het gebruik van ProKid binnen de pilotregio's is in de rapportage gescoord voor elk van de beschreven factoren op een driepuntschaal: +, +/-, -. Een factor is beoordeeld met een + als de werking bijdraagt aan de gestelde criteria. Een factor is beoordeeld met een – als dit niet het geval is. De factor is beoordeeld met een +/- als er aspecten zijn die bijdragen aan de gestelde criteria en andere aspecten die hieraan afbreuk doen.

Het beoordelingskader moet vooral beschouwd worden als een hulpmiddel bij de uitvoering van de evaluatie en het verslaan van de bevindingen.

3 Signaleringsinstrument ProKid

In dit hoofdstuk beschrijven we het 'instrument ProKid' en de ontstaansgeschiedenis van het instrument. Met het 'instrument ProKid' wordt de signaleringssystematiek (de kleurcodering met bijbehorende risico-indicatie) en de wetenschappelijke onderbouwing daarvan (de rekenregels) en de bijbehorende techniek (het computerprogramma) aangeduid. Daarnaast kunnen we het werkproces ProKid onderscheiden. Dit is de werkwijze die ketenpartners hanteren bij het werken met het instrument. Dit wordt beschreven in hoofdstuk 4.

3.1 Beschrijving van het instrument ProKid

ProKid, voluit ProKid Signaleringsinstrument (SI) 12-, is een instrument voor het vroegtijdig signaleren van risico bij 12-minners¹⁸ met politiecontacten¹⁹. Aan de hand van bestaande politiegegevens die worden geordend op basis van wetenschappelijk vastgestelde risicofactoren, signaleert ProKid onderbouwde risico's op probleemgedrag op latere leeftijd. Met behulp van het instrument worden risicokinderen concreet met naam bekend en kunnen zij nader worden beoordeeld op de noodzaak tot doorverwijzing naar Bureau Jeugdzorg. Bureau Jeugdzorg kan vervolgens zorgen voor gepaste begeleiding of hulp of doorverwijzen naar gepaste begeleiding of hulp.

De wetenschappelijke basis voor ProKid is een aantal gedragsindicatoren (zoals spijbelen, pesten, dierenmishandeling, schelden, op straat rondhangen zonder toezicht of getuige of slachtoffer zijn van seksueel misbruik of geweld in het gezin), waarvan wetenschappelijk is bewezen dat zij risicofactoren zijn voor criminele carrières. Deze gedragsindicatoren zijn voor het doel van ProKid vertaald naar incidenten die geregistreerd zijn in het bedrijfsprocessensysteem van de politie. Naast deze gedragsindicatoren bij het kind worden ook risico-indicatoren in het gezin meegewogen door ProKid. Ook de risico-indicatoren in het gezin zijn vertaald naar incidenten/meldingen die geregistreerd zijn in het bedrijfsprocessensysteem van de politie. Het signaleringsinstrument ProKid maakt gebruik van de volgende gegevens uit het bedrijfsprocessensysteem van de politie:

- incidenten waarbij het kind betrokken/slachtoffer is of delicten waarvan het kind wordt verdacht (in het afgelopen jaar);
- meldingen op het woonadres van het kind (12 jaar terugkijken bij een melding van het kind in het afgelopen jaar).

Deze politiegegevens worden met behulp van het computerprogramma en op basis van de bovengenoemde rekenregels geordend en gewogen en de kinderen worden ingedeeld in 4 risicocategorieën zoals beschreven in tabel 3.1. Het instrument koppelt de risico-indicatie van het kind aan het risico van het woonadres.

Noot 18 Het gaat hierbij om alle kinderen jonger dan 12 jaar die op enige wijze in de politieregistratie zijn beland en niet alleen om wat in politietermen doorgaans '12-minners' heet: kinderen die politiecontact hebben gehad vanwege een door hen ondergane overtreding.

Noot 19 Bron: Handleiding ProKid. Versie 0.3

Afhankelijk van de risico-indicatie op het woonadres, kan de totale risicotaxatie hoger uitvallen dan bij de risicotaxatie op basis van de gedragsindicatoren bij het kind²⁰.

Tabel 3.1 Definitie van de verschillende niveaus van risico.

Categorie	Gedragsindicatoren	Woonadres
Wit Geen risico-indicatie; vermoedelijk veilige zone	Maximaal 2 registraties als slachtoffer of getuige	Maximaal 2 registraties van woonadres als plaats van incident En Maximaal 5 registraties van medebewoners van het kind in het systeem
Geel Indicatie opkomend risicopotentieel	3-9 registraties als slachtoffer of getuige, <i>of</i> Minimaal één registratie als verdachte van een licht misdrijf, <i>of</i> Eén keer als vermist opgegeven	Minimaal 3 registraties van woonadres als plaats van incident <i>of</i> Meer dan 5 registraties van medebewoners van het kind in het systeem <i>of</i> De som van de 2 bovenstaande is 6-14
Oranje Indicatie probleemjeugd/probleemadres	Minimaal tien registraties als slachtoffer of getuige, <i>of</i> Minimaal 5 registraties als verdachte van een licht misdrijf (bijv. winkeldiefstal), <i>of</i> Minimaal 5 registraties als slachtoffer of getuige, met verschillende typen incidenten, <i>of</i> Meer dan één keer als vermist opgegeven, <i>of</i> Eén registratie als verdachte van een ernstig misdrijf ²¹	De som van de registraties van het woonadres als plaats van incident en registraties van medebewoners van het kind is 15-29 <i>of</i> 1-2 registraties van huiselijk geweld op het woonadres <i>of</i> Eén registratie van kindermishandeling op het woonadres
Rood Alarmfase (indicatie criminale jeugd/ alarmadres)	Minimaal 2 registraties als verdachte van een ernstig misdrijf	De som van de registraties van het woonadres als plaats van incident en registraties van medebewoners van het kind is 30 of groter <i>of</i> Meer dan 2 registraties van huiselijk geweld op het woonadres <i>of</i> Meer dan één registratie van kindermishandeling op het woonadres

Noot 20 Voor de integratie van de 2 risico-indicaties bestaat een systematiek. Een witte risico-indicatie op basis van de gedragsindicatoren kan worden verhoogd naar een gele of oranje risico-indicatie op basis van respectievelijk een oranje of rood woonadres. Een gele risico-indicatie op basis van de gedragsindicatoren kan worden verhoogd naar een oranje risico-indicatie op basis van een rood woonadres. Een oranje risico-indicatie op basis van de gedragsindicatoren kan worden verhoogd naar een rode risico-indicatie op basis van een rood woonadres.

Noot 21 Onder ernstige misdrijven worden in ProKid verstaan: dierenkwelling, brandstichting, zedendelicten, openlijke geweldpleging en diefstal met geweld.

3.2 Doel van het gebruik van ProKid

In de handleiding van ProKid worden de volgende doelen voor het gebruik van ProKid benoemd:

- 1 Zicht krijgen op risicokinderen en risicogezinnen voor het doorverwijzen naar jeugdzorg.
- 2 Het verbeteren van de politieke jeugdtaak en het vergroten van de kansen om op tijd in te grijpen als de problemen zich voor het eerst voordoen.
- 3 Het (doen) organiseren van de samenwerking met ketenpartners.

Op basis van het interview met Jacqueline Wientjes, een van de ontwikkelaars van ProKid, scherpen we deze doelen als volgt aan:

- 1 Sneller signaleren en doorverwijzen van kinderen die zich in een situatie bevinden waarin ze onvoldoende of geen ontwikkelingskansen hebben. Het gaat hierbij enerzijds om criminele carrières, die zich voor 12 jaar inzetten, eerder te signaleren en die kinderen door te verwijzen, en anderzijds om risicovolle omstandigheden waarin kinderen opgroeien eerder te signaleren.
- 2 De politieke jeugdtaak verbeteren door het signaleren en doorverwijzen minder afhankelijk te laten zijn van de keuze en interpretatie van de individuele politieambtenaar, maar geobjectiveerd te laten verlopen op basis van wetenschappelijk onderbouwde criteria. Daardoor glippen risicokinderen niet meer door de mazen van het net.
- 3 Sneller doorverwijzen en inzetten van hulp door samenwerking tussen ketenpartners.

3.3 Ontstaansgeschiedenis ProKid

ProKid is ontwikkeld in de politieregio Gelderland-Midden door Lex Henzen (programmamanager Jeugd, huiselijk geweld en eergeweld) en Jacqueline Wientjes (gedragwetenschapper op het interregionaal bureau Gedrag). Het instrument is mede ontwikkeld met financiële steun van het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

In 2007 kende de provincie een subsidie toe aan de gemeente Arnhem voor de aanpak rondom ProKid die 'Zet in op 12 min' werd genoemd. De gemeente verstreekte vervolgens een subsidie aan Bureau Jeugdzorg, dat een team *Vangnet Jeugd (Gelderland)*²² had opgezet om de ProKid-meldingen te gaan behandelen. In deze aanpak deden zich verschillende knelpunten voor, onder meer:

- Vooral rode en oranje meldingen werden behandeld. Voor de overige zaken was geen capaciteit.
- De terugkoppeling vanuit de hulpverlening naar de politie was minimaal.
- De gemeentelijke voorliggende voorzieningen werden nauwelijks bij de werkwijze betrokken.

Deze knelpunten leidden ertoe dat de gemeente Arnhem in 2008 een kwartiermaker inzette om de werkwijze te verbeteren.

Noot 22 Zie begrippenlijst

De risicotaxatie door ProKid is gevalideerd door de Radboud Universiteit Nijmegen in 2008.²³ De inhoudsvaliditeit en de predictieve validiteit met betrekking tot recidive – in de zin van opnieuw voorkomen in het bedrijfsprocessensysteem van de politie – is goed bevonden. Het instrument en de indeling in de 4 onderscheiden risicogroepen is gevalideerd voor kinderen tot 12 jaar waarbij er vanuit wordt gegaan dat er 12 jaar teruggekeken kan worden in het politiesysteem naar meldingen op het huisadres van het kind.

In 2009 moest het oorspronkelijke ProKid-computersysteem worden omgebouwd om het geschikt te maken voor landelijk gebruik. In dezelfde periode werd bij de politie landelijk een nieuw bedrijfsprocessensysteem ingevoerd (BVH), waardoor ProKid sowieso moest worden aangepast.

Noot 23 Scholte R., Boerkamp M. & Engels R. (2008). ProKid. Een onderzoek naar de betrouwbaarheid en predictieve validiteit van de methodiek ProKid. Nijmegen: Radboud Universiteit.

4 Landelijk Werkproces Vroegtijdig Signaleren en Doorverwijzen

In dit hoofdstuk beschrijven we het landelijk Werkproces Vroegtijdig Signaleren en Doorverwijzen en de wijze waarop het gebruik van het Signaleringsinstrument ProKid 12- in dit werkproces kan worden ingepast. Onderstaande beschrijving is gebaseerd op de formele beschrijving van het gebruik van ProKid in het landelijk werkproces voor de start in de 4 pilotregio's²⁴, werkinstructies die ontwikkeld zijn gedurende de pilot²⁵, verslagen van overleggen van de stuurgroep en projectleiders en een interview met de betrokken adviseur die wijzingen in de werkwijze gedurende de pilots heeft begeleid.

4.1 Het landelijk werkproces Vroegtijdig Signaleren en Doorverwijzen

Het gebruik van het signaleringsinstrument ProKid moet een plek krijgen in het Landelijke Werkproces Vroegtijdig Signaleren en Doorverwijzen van politie en Bureau Jeugdzorg. In dat proces wordt beschreven hoe de politie en Bureau Jeugdzorg samenwerken: de politie signaleert relevante informatie met betrekking tot probleemsituaties rondom jeugdigen en meldt deze aan Bureau Jeugdzorg (BJZ).

Het operationele startpunt van deze samenwerking ligt in de signaleringstaak van de politie. De politie²⁶ signaleert probleemsituaties en registreert deze zorgmeldingen op een landelijk vastgesteld zorgformulier. De politie meldt de informatie vervolgens aan Bureau Jeugdzorg. Het in ontvangst nemen van die zorgmeldingen is een kerntaak van Bureau Jeugdzorg. Bureau Jeugdzorg fungeert daarbij in eerste instantie als 'centraal koppelpunt' of 'portaal' naar het totale veld van partijen die zorg en hulp aan jeugdigen verlenen. Bureau Jeugdzorg beoordeelt de ontvangen informatie en verwijst waar nodig door naar het voor- of achterliggende veld. Daarin bevinden zich de verschillende netwerken waarin door gemeenten, Bureau Jeugdzorg en zorgaanbieders nauw wordt samengewerkt op het gebied van Jeugd en Veiligheid. Bestaande netwerken rond Jeugd en Veiligheid zijn o.a. het wijksignaleringsoverleg, het Jeugd Veiligheids Overleg, en het Veiligheidshuis.

Landelijk is een convenant gesloten tussen politie en Bureau Jeugdzorg waarin de samenwerking in het werkproces Vroegtijdig signaleren en Doorverwijzen beschreven wordt. In dit werkproces worden negen stappen onderscheiden: signaleren, registreren, controleren, overdragen, ontvangen, beoordelen, verwijzen, terugkoppelen, intern terugkoppelen.

Noot 24 Procesbeschrijving ProKid Signaleringsinstrument 12- in het Landelijke Werkproces Vroegtijdig signaleren en doorverwijzen, augustus 2009.

Noot 25 Venema K., Janmaat K., (november 2010). Pilot ProKid Signaleringsinstrument 12-. Werkinstructie Kwaliteitscontroleur. Roelofarendsveen: DOC Advies.

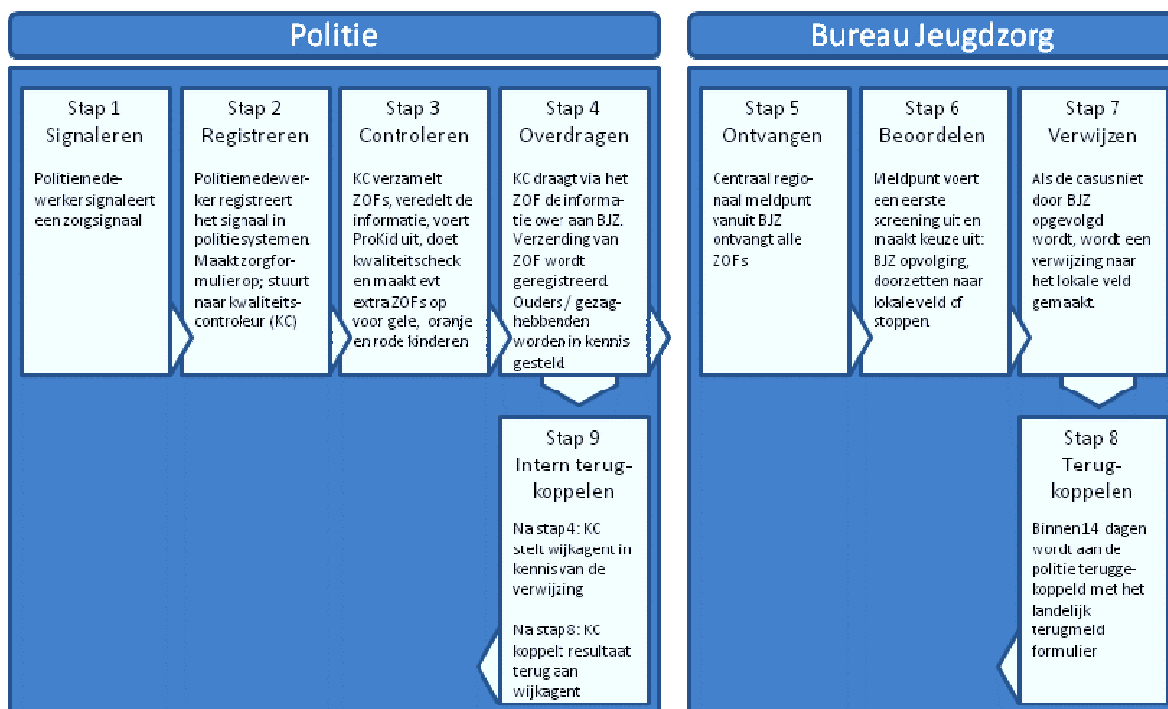
Noot 26 Wanneer wordt gesproken van politie wordt hier bedoeld de wijkagenten en (de rest van) de basispolitiezorg.

Op regionaal niveau kunnen binnen de gestelde kaders aanvullende werkspraken worden gemaakt. Hierin kunnen ook gemeenten en provincies worden betrokken. De invulling hiervan verschilt per regio.

4.2 Invoegen van signaleringsinstrument ProKid in landelijk werkproces

In figuur 4.1 is weergegeven hoe het gebruik van ProKid in het landelijk werkproces kan worden ingevoegd.

Figuur 4.1 Operationeel werkproces op hoofdlijnen

Bron: Procesbeschrijving ProKid Signaleringsinstrument 12- in het Landelijke Werkproces Vroegtijdig Signaleren en Doorverwijzen, augustus 2009.

Stap 1: Signaleren

Politiemedewerkers signaleren tijdens het operationele werk van de politie allerlei gedragingen en vangen zorgsignalen op.

Stap 2: Registreren

De politiemedewerker registreert deze zaken in de het registratiesysteem van de politie Basisvoorziening Handhaving (BVH)²⁷. Deze registraties kunnen zorgsignalen bevatten. Deze worden op 3 manieren opgevolgd:

- Bij feitelijk geconstateerde zorgsignalen bij kinderen en / of gezinssituaties maken politiemedewerkers een zorgformulier naar landelijk model (ZOF) op en zenden dat naar de kwaliteitscontroleur (KC) voor de uitvoe-

Noot 27 Het signaleringsinstrument (de zoekmachine) is ontwikkeld op basis van BPS. In dezelfde periode dat het gebruik van ProKid in de pilotregio's is doorgevoerd is ook een nieuw registratiesysteem bij de politie ingevoerd, namelijk BVH.

ring van stap 3. Alle zorgformulieren uit de regio gaan dus naar de kwaliteitscontroleur.

- Naast het feitelijk constateren van zorgsignalen kunnen andere registraties, die op zichzelf geen zorgsignaal zijn, in hun samenhang wel leiden tot risicosignalen. Dit wordt in de volgende stap met het signaleringsinstrument ProKid SI 12- aan het licht gebracht.
- In het geval dat de politiefunctionaris bij stap 1 een crisissituatie aantreft, neemt hij direct telefonisch contact op met Bureau Jeugdzorg voor doorgeleiding van het probleem. De politiefunctionaris vult achteraf een zorgformulier in en zendt dat, conform het proces zoals dat in de verdere stappen beschreven is, door aan de kwaliteitscontroleur.

Stap 3: Controleren

De kwaliteitscontroleur is het centrale schakelpunt vanuit de politieorganisatie naar Bureau Jeugdzorg, als partner in de uitvoering van het werkproces Vroegtijdig Signaleren en Doorverwijzen. De rol van de kwaliteitscontroleur bestaat uit verschillende onderdelen, zoals hieronder aangegeven.

Vanuit het regulier werkproces Vroegtijdig Signaleren en Doorverwijzen

De kwaliteitscontroleur verzamelt de ontvangen zorgformulieren die door de politiefunctionarissen zijn opgemaakt, controleert of deze voldoen aan de norm voor verzending en verrijkt deze met aanvullende informatie voor uitvoering van stap 4.

De kwaliteitscontroleur betreft het totaal van de aldus verkregen informatie. De kwaliteitscontroleur gaat onder andere over de volledigheid van het ingevulde zorgformulier. Het zorgformulier bevat een aantal need-to-know informatie-vragen, die in ieder geval ingevuld moeten zijn: persoonsgegevens van de jeugdige en ouders, reden voor aanmelding en de gevaarstelling. Het gaat er daarbij vooral om dat de probleemstelling duidelijk is verwoord en dat geen onwettig taalgebruik wordt gebruikt.

Vanuit het werkproces met ProKid

De kwaliteitscontroleur leest wekelijks het bestand op basis van het ProKid Signaleringsinstrument 12- uit. Op basis van het signaleringsinstrument wordt een automatisch overzicht gegenereerd van jeugdigen die een verhoogd risico lopen. Het systeem kijkt hiervoor 12 jaar terug in de registratiesystemen.²⁸

De kwaliteitscontroleur toetst de kwaliteit en volledigheid van de informatie in dit bestand voordat meldingen van de kinderen met een gele, oranje en rode kleur aan Bureau Jeugdzorg worden doorgegeven. De kwaliteitscontroleur bevraagt hiervoor o.a. de registratiesystemen die beschikbaar zijn voor de politie (waaronder BVH, BPS, X-pol, GBA, HKS, etc.) op kindgegevens en gegevens van het woonadres en/of medebewoners. De kwaliteitscontroleur legt de achterliggende informatie vast in een ProKid Excel-werkbestand.

Noot 28 Het ProKid bestand is gebaseerd op informatie uit GIDS (Geïntegreerde Interactieve Database voor Strategische bedrijfsinformatie). Dit is het achterliggende en overkoepelend informatiesysteem van de politie. Informatie die wordt ingevoerd in BVH komt terecht in GIDS.

De kwaliteitscontroleur beslist op basis van vastgestelde criteria of actie op basis van de ProKid-melding nodig is. Redenen om geen opvolging te geven aan de ProKid-melding zijn:

- 1 de melding heeft te maken met een besloten zaak (loopt via protocol besloten zaak);
- 2 systeemfouten (adresgegevens niet betrouwbaar, incidentencode of rol in mutatie niet correct, kindgegevens in mutatie niet correct, kind kleurt donkerder of komt uit ProKid terwijl er niets veranderd is in de feiten, kind valt buiten de regio);
- 3 laatste incident geeft geen aanleiding tot melding;²⁹
- 4 laatste kindincident is meer dan 6 maanden geleden en/of relevante incidenten medebewoners zijn langer dan 6 maanden geleden;
- 5 laatste mutatie is bekend bij de zorg;
- 6 ProKid melding is een teruggang in kleur.

De volgende stap is het opmaken van een ProKid zorgformulier. Voor ProKid-meldingen is een apart ProKid zorgformulier beschikbaar. Het is de bedoeling dat er uiteindelijk één zorgformulier ter beschikking komt waar het ProKid-formulier onderdeel van uitmaakt. Er wordt altijd een ProKid zorgformulier opgemaakt bij een (eerste) ProKid melding behalve als:

- 1 er wordt gekozen om een regulier zorgformulier te laten opmaken;
- 2 in de laatste 6 maanden al een regulier zorgformulier is opgemaakt;
- 3 in de laatste 6 maanden een ProKid zorgformulier is opgemaakt;
- 4 het kind reeds bekend is bij zorg;
- 5 er een crisisdienst ter plaatste is geweest;
- 6 er al een (zorg)melding gemaakt is via een *Landelijk Overdrachtsformulier* (LOF) of een *Proces Verbaal Minderjarigen* (PVM) of een formulier van het *Steunpunt Huiselijk Geweld* (SHG);³⁰
- 7 er na (casus)overleg wordt beslist dat geen zorgmelding nodig is.³¹

In het geval dat er in de laatste 6 maanden een regulier zorgformulier of ProKid zorgformulier is opgemaakt of het kind reeds bekend is bij zorg, stuurt de kwaliteitscontroleur aanvullende informatie naar Bureau Jeugdzorg. Dit gebeurt altijd behalve wanneer:

- 1 het laatste kindincident een vermissing van een legitimatie/pinpas, verkeersovertreding of onwel persoon is;
- 2 de nieuwe incidenten van medebewoners geen aanleiding geven (zie criteria in voetnoot 17);
- 3 het laatste incident een melding van de politie aan de zorg is;
- 4 na het (casus)overleg beslist wordt dat het niet nodig is.

De kwaliteitscontroleur registreert de actie en beweegredenen in het ProKid Excel-bestand.

Noot 29 Er wordt GEEN melding gemaakt als het laatste kindincident is vermissing legitimatiebewijs/pinpas, verkeersovertreding, onwel persoon, getuige bij vandalisme, baldadigheid of slachtoffer van diefstal EN incidenten huidige medebewoners laatste 6 maanden zijn NIET kindermishandeling, verwaarlozing, huiselijk geweld/twist, drugs/alcoholgebruik ouders, ernstige opvoedingonmacht, criminaliteit in het gezin, spijbelen en verzuim, agressief gedrag, pest zelf, wordt gepest, vandalisme, ernstige overlast, deurwaarder, openstaande boetes of burenruzie, woninginbraak, brand in woning, afhandeling overige meldingen.

Noot 30 Zie begrippenlijst.

Noot 31 In sommige pilotregio's worden de ProKid meldingen besproken in een (casus)overleg. Er is dan sprake van warme overdracht. In die overleggen wordt beslist of doorverwijzing van het kind naar (Jeugd)zorg nodig is. Dit wordt besproken in hoofdstuk 5.

Resultaat van deze stap is dus het feitelijk signaleren van jeugdigen uit de bronsystemen van wie de politie op basis van ProKid inschat dat deze een verhoogd risico lopen, waarvoor doorverwijzing naar Bureau Jeugdzorg gewenst is.

Stap 4: Overdragen

Het overdragen van informatie over deze jeugdigen door de politie aan Bureau Jeugdzorg gebeurt op 3 manieren:

- 1 met een regulier landelijk zorgformulier
- 2 met een ProKid zorgformulier
- 3 door middel van aanvullende informatie

De verzending van het zorgformulier en de aanvullende informatie worden geregistreerd in BVH. Ook eventuele vervolgmeldingen worden geregistreerd in BVH.

Tevens wordt de wijkagent³² door de kwaliteitscontroleur van de verwijzing in kennis gesteld en worden de ouders / gezaghebbenden door de politie (schriftelijk) over de verwijzing geïnformeerd.

Wanneer naar aanleiding van een ProKid-melding een ProKid zorgformulier wordt opgemaakt of op een andere wijze informatie over persoonlijke gegevens wordt overgedragen van de politie naar Bureau Jeugdzorg of een andere instantie, informeert de kwaliteitscontroleur de ouders door middel van de speciaal daarvoor opgestelde ProKid-brief. De kwaliteitscontroleur muetteert dit in BVH.

Stap 5: Ontvangen

Het ontvangen van het zorgformulier gebeurt door een centraal regionaal meldpunt bij Bureau Jeugdzorg; daar worden alle zorgformulieren ontvangen en geïntegreerd in het onderdeel 'Signaal van derden' van het werkproces van Bureau Jeugdzorg. Voor de politie is er (in dit werkproces) dus één centraal meldpunt op regionaal niveau.

De ontvangst wordt geregistreerd in het Informatiesysteem Jeugdzorg (IJ). Dit gebeurt in principe alleen als het kind/het gezin als cliënt van Bureau Jeugdzorg wordt geaccepteerd. Indien op basis van de zorgmelding beslist wordt dat er geen verdere hulp nodig is en/of wordt doorverwezen naar het voorliggende veld zonder indicatietraject, wordt dit niet (altijd) geregistreerd in IJ.

Stap 6: Beoordelen

Het beoordelen van het zorgformulier gebeurt door het meldpunt van Bureau Jeugdzorg³³. Bureau Jeugdzorg bepaalt daarmee de gewenste opvolgingsactie. Het meldpunt voert een eerste screening uit en maakt een keuze uit:

Noot 32 Waar hier in de tekst 'wijkagent' staat, wordt in het algemeen degene bij de politie bedoeld die vanuit het werkproces het regulier zorgformulier opmaakt of de wijkagent die werkzaam is in de wijk waar de kinderen en/of de gezinnen woonachtig zijn

Noot 33 Dit is een centraal afgesproken punt bij Bureau Jeugdzorg, meestal bij de afdeling Toegang. Afhankelijk van het lokale werkproces kan dit anders georganiseerd zijn.

Bureau Jeugdzorg opvolging, doorzetten naar lokale veld (waarna verwijzing plaats vindt) of stoppen.

Stap 7: Verwijzen

Als de casus niet door Bureau Jeugdzorg wordt opgevolgd, wordt een verwijzing naar het lokale veld gemaakt. De casus van de jeugdige wordt dan door Bureau Jeugdzorg naar andere instanties verwezen, bijvoorbeeld de voorliggende voorzieningen zoals de centra voor jeugd en gezin.

Stap 8: Terugkoppelen

Bureau Jeugdzorg koppelt terug aan de politie middels het landelijke terugmeldformulier. Dit gebeurt binnen de vastgestelde termijn van 14 dagen. Er wordt aan de kwaliteitscontroleur teruggekoppeld, bij voorkeur per email. De terugkoppeling wordt geregistreerd in IJ en bevat de naam en het telefoonnummer van de behandelaar/casemanager (en de instantie die de casus in behandeling heeft/neemt), zodat de politie in voorkomende gevallen weet met wie zij contact kan zoeken voor vervolgvragen en -informatie.

Stap 9: Intern terugkoppelen

De terugkoppeling die de politie van Bureau Jeugdzorg ontvangt, wordt via de processen in het kader van IGP (Informatie Gestuurde politie) en IGO (Informatie Gestuurde Opsporing) intern doorgezet, bijvoorbeeld aan de wijkagent die werkzaam is in de wijk waar de jongeren en/of zijn gezin woonachtig is. Deze terugkoppeling wordt vastgelegd in BVH. Binnen de politie koppelt de kwaliteitscontroleur intern terug aan de (meldende) (wijk)agent.

4.3 Landelijke en regionale aansturing pilots

Landelijke aansturing

De landelijke aansturing van de pilot in de 4 regio's heeft vorm gekregen door het instellen van een projectstuurgroep met daarin vertegenwoordigers van de betrokken ministeries en de betrokken ketenpartners (politie en Bureau Jeugdzorg). Daarnaast is een landelijke projectmanager aangesteld voor de praktische aansturing van de 4 pilotregio's.

Bij de inpassing van ProKid hebben de pilotregio's veel ruimte gekregen voor een regionale invulling. Bij de start van de pilots is onvoldoende onderkend, dat de onderlinge verschillen in werkprocessen tussen de pilot-politiekorpsen, een probleem zouden opleveren bij de besluitvorming over landelijke invoering. Meer sturing hierop door de stuurgroep was op zijn plaats geweest.

Regionale aansturing

In iedere pilotregio is bij de politie en bij Bureau Jeugdzorg een regionaal projectleider aangesteld. Zij zijn verantwoordelijk voor de regionale praktische aansturing van het werkproces met ProKid binnen hun organisatie. De voornaamste medewerkers die op operationeel niveau te maken hebben met

het instrument ProKid zijn bij de politie de agenten en de kwaliteitscontroleur en bij Bureau Jeugdzorg de medewerkers die de ProKid-meldingen ontvangen.

Landelijke overleggen

Om vorm te geven aan intervisie en supervisie is op landelijk niveau per uitvoerende rol (met uitzondering van signalerende en registrerende agenten) overleg gestart. Het gaat om de volgende overleggen:

- van de regionale projectleiders van de politie
- van de regionale projectleiders van Bureau Jeugdzorg
- van de kwaliteitscontroleurs
- van de communicatieadviseurs

De 2 overleggen van de regionale projectleiders van de politie en Bureau Jeugdzorg zijn gedurende de looptijd van de pilots samengevoegd. De meeste punten die in de tweede fase van de pilot werden besproken waren relevant voor beide projectleiders. De werkprocessen bij politie en Bureau Jeugdzorg kunnen niet strikt van elkaar gescheiden worden besproken en moeten op elkaar worden afgestemd.

De overleggen van de kwaliteitscontroleurs werden in de beginfase niet door alle kwaliteitscontroleurs als nuttig ervaren, blijkt uit de interviews. De verschillen in het gebruik van en de werkwijze met ProKid werden soms te groot bevonden. In de tweede fase van de pilot is hier een meer inhoudelijke invulling aangegeven. De criteria voor de kwaliteitstoets zijn samen met de kwaliteitscontroleurs ontwikkeld. Volgens de geïnterviewde kwaliteitscontroleurs en de ondersteuner van DOC Advies zijn de kaders en criteria in de regio's nu meer vergelijkbaar. Daarom kan in het overleg meer worden ingezoomd op knelpunten, onduidelijkheden en oplossingen daarvoor. Op deze manier kan in het overleg van de kwaliteitscontroleurs meer invulling worden gegeven aan intervisie.

De overleggen van de communicatieadviseurs zijn gedurende de hele pilot niet goed van de grond gekomen. De opkomst was minimaal. Daarbij speelde een aantal zaken. Niet iedere regio besteedde evenveel aandacht aan de communicatie omtrent ProKid. In één regio is er bewust voor gekozen om geen informatie over ProKid te geven aan de uitvoerende agenten maar om vooral in te zoomen op vroegsignaleren in het algemeen. Daarnaast waren er soms personen met een dubbele taak. Zo fungeerden sommige kwaliteitscontroleurs of projectleiders mede als communicatieadviseur. Verder werd door DOC Advies en door de geïnterviewde adviseurs als probleem gesignaleerd dat sommige communicatieadviseurs onvoldoende weten waar ProKid over gaat. Ook merkten zij op dat door aan te sluiten bij de lokale praktijk, met de bijbehorende verschillen in werkwijze, informatiemateriaal niet altijd uitwisselbaar is.

4.4 Aanpassingen gedurende de pilotperiode

De invoering van ProKid in de 4 pilotregio's is - zoals al eerder gezegd - half 2009 gestart en operationeel sinds januari 2010. De bevindingen uit het interne tussenrapport³⁴, op basis van het eerste deel van de procesevaluatie

Noot 34 Abraham, M., Buysse, W., Loef, L. (2010). Procesevaluatie ProKid. Interne tussenrapportage.

en de bevindingen van een tussenevaluatie door DOC Advies³⁵ in opdracht van de politie, lieten zien dat er grote verschillen bestonden tussen de 4 pilotregio's in de wijze waarop het gebruik van ProKid in het werkproces was ingebed en in de kwaliteitstoets door de politie van de melding met het signaleringsinstrument (stap 3). De verschillen waren dermate groot dat de output van de pilotregio's moeilijk onderling vergelijkbaar was en dat de politie en de stuurgroep aanscherping van het proces nodig vonden.

Op basis van de bevindingen van DOC Advies is het werkproces aangescherpt. Het aangescherpte werkproces is in de periode september tot december 2010 geïmplementeerd onder begeleiding van DOC Advies. De ondersteuning van DOC Advies had tot doel:

- het proces aan politiezijde strakker in te richten, te bewaken en op te volgen;
- een meer uniforme kwaliteitstoets door de kwaliteitscontroleurs te bewerkstelligen;
- een overdraagbare procesbeschrijving van de taak van kwaliteitscontroleur in relatie tot de politieke jeugdtaak te maken.

De volgende wijzigingen/aanpassingen zijn doorgevoerd:

- De criteria voor de kwaliteitstoets zijn strakker geformuleerd om deze minder afhankelijk te maken van de interpretatie van de kwaliteitscontroleur.
- Zowel het opvragen van een regulier zorgformulier naar aanleiding van een ProKid-melding, het opmaken van een ProKid zorgformulier als het versturen van aanvullende informatie naar aanleiding ProKid-melding, worden geregistreerd in een apart registratieformat. Hierdoor wordt het resultaat van het gebruik van het instrument ProKid meer inzichtelijk gemaakt.
- De ProKid-brief voor ouders is bijgesteld en het versturen van de brief is verplicht.
- Er is een registratieformat in Excel ontwikkeld voor politie en Bureau Jeugdzorg om de resultaten meer inzichtelijk te maken.
- Er is een voorstel voor de invulling van het functieprofiel van projectleider en kwaliteitscontroleur bij de politie geformuleerd.

Noot 35 Venema, K., Wijnen, B. (2010). Tussenevaluatie Pilot ProKid Signaleringsinstrument 12-. Hoe goed werkt het proces rondom het ProKid Signaleringsinstrument 12-? Roelofarendsveen: DOC Advies.

5 Uitvoering van het werkproces met ProKid

In dit hoofdstuk beschrijven we het gebruik van ProKid in het werkproces Vroegsignaleren en Doorverwijzen in de 4 pilotregio's. De beschrijving is gebaseerd op 49 interviews met vertegenwoordigers van de verschillende betrokken ketenpartners³⁶ in de regio, documentenanalyse³⁷, analyse van de zorgformulieren, analyse van de ProKid-registraties door de politie en de tijdsregistratie die is bijgehouden door politie en Bureau Jeugdzorg.

We beginnen met een korte beschrijving van het werkproces per regio. Dit werken we vervolgens uit en we bekijken per regio per stap in het werkproces de afwijkingen van het landelijk voorgeschreven werkproces. Vervolgens gaan we in op het resultaat van het gebruik van het instrument ProKid: het aantal ProKid-meldingen, het aantal meldingen dat wordt doorgestuurd naar Bureau Jeugdzorg en de redenen waarom er niet wordt doorverwezen. Vervolgens bespreken we de kwaliteit van de zorgformulieren en de extra tijdsinvestering die het gebruik van ProKid in het werkproces kost. Daarna bespreken we de door de ketenpartners ervaren knelpunten met het gebruik van ProKid. Tot slot beoordelen we het gebruik van ProKid in de 4 pilotregio's met behulp van het beoordelingskader.

5.1 Kenmerkend voor de regio

In hoofdstuk 4 is het landelijk werkproces Vroegtijdig signaleren en Doorverwijzen beschreven. Dit werkproces heeft in de pilotregio's een eigen regionale invulling gekregen. Per regio beschrijven we de regionale inkleuring van het ProKid werkproces.

Gelderland-Midden

Zoals al eerder beschreven is het signaleringsinstrument ProKid ontwikkeld in de regio Gelderland-Midden, district Arnhem. Daar wordt al sinds 2007 gewerkt met het instrument. Sindsdien is de werkwijze verder ontwikkeld en aangepast, onder andere om meer aan te sluiten op het landelijk omschreven werkproces.

In Arnhem is rondom de ProKid-meldingen een casusoverleg en een samenwerkingsverband met ketenpartners uit verschillende werkvelden opgezet. Hierin participeren naast de politie en Bureau Jeugdzorg ook de voorliggende voorzieningen van de jeugdgezondheidszorg (JGZ) en algemeen maatschappelijk werk (AMW).

De overdracht van de ProKid-meldingen gebeurt in een wekelijks Vooroverleg tussen politie, Bureau Jeugdzorg en JGZ. De verdere opvolging die de

Noot 36 Politie, Bureau Jeugdzorg, Jeugd Preventie Team, Vangnet Jeugd/GGD en andere voorliggende voorzieningen.

Noot 37 Documenten met regionale werkprocesbeschrijvingen, werkinstructies, procesbeschrijvingen en verslagen van DOC Advies, notulen van overleggen van projectleiders en stuurgroep.

hulpverleningspartners aan de meldingen geven, wordt in het Ketenkameroverleg besproken, waarin Bureau Jeugdzorg, JGZ en AMW vertegenwoordigd zijn. Deze overleggen werken regionaal, wat betekent dat er slechts één Vooroverleg en één Ketenkameroverleg voor de gehele regio Arnhem plaatsvinden. Hieronder vallen elf gemeenten, waarin verschillende JGZ en AMW-organisaties opereren.

In deze werkwijze verzamelen de ketenpartners voorafgaand aan het overleg zoveel mogelijk informatie over een zaak. Op basis van deze informatie nemen ketenpartners in het Ketenkameroverleg met elkaar een weloverwogen besluit over de opvolging van de ProKid-melding en het oppakken van de casusregie. Er wordt bij de bespreking van de ProKid-zorgmeldingen geen onderscheid gemaakt tussen de kinderen in de categorieën 'geel', 'oranje' en 'rood'. De ernst van de incidenten in combinatie met beschermende factoren in het gezin/de omgeving van het kind zijn eerder leidend in de beoordeling. In de beginfase van de pilot werden ook kinderen uit de categorie 'wit' besproken.

Als de ketenpartners in het Ketenkameroverleg beslissen dat de ProKid-melding wordt doorverwezen naar Bureau Jeugdzorg, wordt een ProKid zorgformulier opgemaakt. Als het kind al bekend is bij Bureau Jeugdzorg of bij de voorliggende voorzieningen of wanneer wordt doorverwezen naar de voorliggende voorzieningen, wordt geen zorgformulier opgemaakt maar de informatie over de ProKid-melding overgedragen.

Het Ketenkameroverleg is regievoerend en moet ervoor zorgen dat de hulpverlening van de grond komt. De deelnemers aan het overleg nemen de 'voorlopige casusregie' op zich en moeten er voor zorgen dat de zaak goed wordt ondergebracht bij en doorverwezen naar de hulpverlener die de uiteindelijke zorg gaat uitvoeren. Sinds januari 2009 is het proces rondom ProKid ondergebracht in de back office van het Centrum voor Jeugd en Gezin in Arnhem.

Amsterdam-Amstelland

De regio Amsterdam-Amstelland kent 2 verschillende, gebiedsgebonden ProKid-werkprocessen: een voor de gemeente Amsterdam en een voor de buitengemeenten.

In de gemeente Amsterdam worden ProKid-zorgmeldingen vanuit de politie doorverwezen naar Vangnet Jeugd van de GGD. Kinderen in de categorie 'rood' (alarmfase) worden meteen doorverwezen naar Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam (BJAA). Kinderen in de categorie 'geel' en 'oranje' worden na screening door Vangnet Jeugd doorverwezen naar BJAA.

Kenmerkend voor het ProKid-werkproces in de gemeente Amsterdam is dus de rol van Vangnet Jeugd. Vangnet Jeugd is een afdeling van de Amsterdamse GGD die zich bezighoudt met kinderen die in hun ontwikkeling worden bedreigd. Vangnet Jeugd verzorgt jeugdhulpverlening in het voorliggende veld in Amsterdam en heeft een outreachende werkwijze. In 2007 is een convenant opgesteld waarin de rol van Vangnet Jeugd is vastgelegd. Dit convenant wordt in 2011 verlengd.

In de buitengemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn worden meldingen vanuit de politie direct naar de afdeling Toegang van BJAA doorverwezen, zonder tussenkomst van Vangnet Jeugd; in de buitengemeenten is er geen Vangnet Jeugd. In voorliggende procesbeschrijving wordt deze buitengemeentenregio buiten beschouwing gelaten. BJAA geeft aan dat het aantal ProKid-meldingen uit deze buitengemeenten te gering is voor aparte werkafspraken. Deze meldingen worden behandeld als reguliere zorgmeldingen.

Sinds januari 2010 worden in de regio met behulp van ProKid zorgmeldingen gesignaleerd en doorverwezen.

Brabant Zuid-Oost

Kenmerkend voor de regio Brabant Zuid-Oost is de nauwe samenwerking tussen politie en de (outreaching) jeugdhulpverlening in het Jeugd Preventie Programma (JPP). Het JPP verzorgt jeugdhulpverlening in het voorliggende veld waarbij de Politie (en Halt) de enige 'verwijzers' van minderjarigen zijn. De medewerkers zijn maatschappelijk werkers. Het JPP heeft een zogenaamde één-loketfunctie. Dit houdt in dat het fungeert als schakel tussen de politieorganisatie (en Halt) en Bureau Jeugdzorg. Er zijn in de regio achttien politiebureaus die allen een dergelijk loket hebben. De overdracht van ProKid-informatie vindt plaats binnen een driehoeksoverleg tussen de politie, het Bureau Jeugdzorg en het JPP. Deze overleggen vinden plaats binnen het tweewekelijks casusoverleg Huiselijk Geweld in de Veiligheidshuizen in Eindhoven en Helmond.

In een casusoverleg draagt de politie meldingen direct over aan Bureau Jeugdzorg. Bureau Jeugdzorg behoudt de casus zelf of draagt die op haar beurt in het overleg direct over aan het JPP, dat ook bij het overleg aanwezig is en mede adviseert over de opvolging van de melding.

Sinds december 2009 worden in de regio ProKid-zorgmeldingen gemaakt en overgedragen.

Hollands-Midden

De regio Hollands-Midden is opgedeeld in 4 districten en kent 2 gebiedsgebonden werkprocessen: een voor de districten Rijn- en Veenstreek, Gouwe IJssel en Leiden-Voorschoten en een voor het district Duin- en Bollenstreek.

In de districten Rijn- en Veenstreek, Gouwe IJssel en Leiden-Voorschoten wordt gewerkt met een Jeugd Preventieteam (JPT). In het JPT werken politie en trajectbegeleiders van Bureau Jeugdzorg samen. Het team is samengesteld uit de coördinator(en) jeugd en veelplegers van de politie en trajectbegeleiders van Bureau Jeugdzorg. De trajectbegeleiders zijn fysiek op het politiebureau aanwezig.

Dagelijks screent de coördinator jeugd en veelplegers een lijst van jeugdigen die in de voorafgaande 24 uur in aanraking zijn geweest met de politie. Hij checkt in overleg met de trajectbegeleiders van Bureau Jeugdzorg of een zorgformulier is ingevuld voor de zorgelijke situaties. Als dat niet het geval is

wordt de agent die de mutatie heeft gemaakt alsnog gevraagd een zorgformulier in te vullen.

De zorgformulieren worden overgedragen aan de trajectbegeleiders van het JPT. Zij zoeken op hun beurt in de IJ-registratie op of al hulpverlening bij de jeugdigen betrokken is. Bij zorgelijke situaties waar nog geen hulpverlening bij betrokken is, vindt binnen 48 uur een gesprek plaats tussen een trajectbegeleider van het JPT en de jeugdige en zijn ouders. JPT kan intensieve outreachende hulpverlening bieden gedurende 3 maanden. Uitzondering hierop vormen zorgmeldingen die rechtstreeks naar het AMK worden doorgestuurd. Dit is vaak het geval bij 12-minners.

Kenmerkend voor het werkproces in de JPT-districten is de samenwerking van de coördinatoren jeugd en veelplegers (in plaats van kwaliteitscontroleurs), JPT-trajectbegeleiders (in plaats van de reguliere Bureau Jeugdzorger). Een van de coördinatoren is de kwaliteitcontroleur van de ProKid-meldingen. De JPT-medewerkers doen de kwaliteitstoets op de zorgformulieren.

In het district Duin- en Bollenstreek wordt niet gewerkt met JPT maar met een Jongeren Preventie Project (JPP). JPP is onderdeel van het AMW (voorliggende voorziening) en werkt ook outreachend. Agenten kunnen jongeren rechtstreeks inbrengen bij het JPP. Bij ProKid-meldingen vraagt de kwaliteitscontroleur aan de jeugdcoördinator om de (wijk)agent die de mutatie heeft gemaakt een regulier zorgformulier te laten invullen. Deze formulieren worden rechtstreeks naar de afdeling Toegang van Bureau Jeugdzorg gemaild. In de volgende paragraaf wordt bij de vergelijking van de regionale werkwijze met de landelijk voorgeschreven werkwijze Duin- en Bollenstreek buiten beschouwing gelaten.

Sinds januari 2010 is in Hollands-Midden het gebruik van het signaleringsinstrument ProKid operationeel.

5.2 Regionale inkleuring van het landelijk werkproces in negen stappen

In hoofdstuk 4 is het landelijk werkproces Voortijdig Signaleren en Doorverwijzen beschreven. Het werkproces kent negen stappen. De invulling van deze negen stappen verschilt in de 4 pilotregio's. In tabel 5.1 hebben we weergegeven hoe het proces wordt uitgevoerd in de 4 ProKid pilotregio's ten tijde van de evaluatie³⁸. Met een kleurcodering is per stap aangegeven in welke mate het regionale werkproces afwijkt van het landelijk voorgeschreven proces:

- groen: conform landelijk werkproces
- geel: komt redelijk overeen, maar wijkt enigszins af
- oranje: wijkt behoorlijk af.

Noot 38 Wijzigingen doorgevoerd na de periode december 2010 zijn in deze beschrijving niet meegenomen. Bijvoorbeeld in Gelderland-Midden is beslist om niet langer ProKid zorgformulier op te maken en kijkt Bureau Jeugdzorg eerst in haar systeem na of de kinderen bekend zijn bij Bureau Jeugdzorg alvorens de kwaliteitscontroleur de ProKid gegevens verrijkt.

Tabel 5.1 Proces in de 4 ProKid-regio's

Regio	Landelijk werkproces	Gelderland-Midden	Amsterdam-Amstelland	Brabant Zuid-Oost	Hollands-Midden
1. Signalerer	Medewerker basispolitie-zorg (incl. wijkagent) signaleert een (zorgelijk) signaal n.a.v. een melding/incident	Conform het landelijk werkproces	Conform het landelijk werkproces	Conform het landelijk werkproces	Conform het landelijk werkproces
2. Regjstrer	Medewerker basispolitie-zorg registreert incident/bevinding in BVH, maakt op eigen initiatief regulier ZOF wanneer nodig	Conform het landelijk werkproces	Conform het landelijk werkproces	Conform het landelijk werkproces	Conform het landelijk werkproces

3. Controleren	<p>Reguliere kwaliteitscontroleur van politie bekijkt regulier ZOF, raadpleegt wekelijks het ProKid systeem, controleert en selecteert ProKid meldingen, vult deze evt. aan ('aanvullende informatie') en/of stelt een ProKid ZOF op.</p> <p>Bij de selectie worden de voorgeschreven KC-criteria gehanteerd. Kwaliteitscontroleur registreert acties en beweegredenen in excelbestand.</p>	Conform landelijk werkproces	<p>ProKid kwaliteitscontroleur van politie raadpleegt ProKid systeem wekelijks, bekijkt gele, oranje en rode meldingen, controleert en selecteert ProKid meldingen, vult deze evt. aan en/of stelt ProKid ZOF op.</p> <p>Bij de selectie worden de voorgeschreven KC-criteria gehanteerd. Kwaliteitscontroleur registreert acties en beweegredenen in excelbestand.</p>	<p>ProKid kwaliteitscontroleur van politie raadpleegt ProKid systeem wekelijks, bekijkt gele, oranje en rode meldingen, controleert en selecteert ProKid meldingen, vult deze evt. aan en/of stelt ProKid ZOF op.</p> <p>Bij de selectie worden de voorgeschreven KC-criteria gehanteerd. Kwaliteitscontroleur registreert acties en beweegredenen in excelbestand.</p>	<p>JPT medewerker controleert inhoud van het ZOF en vult evt. aan met mutaties.</p> <p>Kwaliteitscontroleur controleert ProKid uitdraai 2 tot 3 keer per week en vraagt voor gemiste jongeren regulier ZOF aan via coördinator jeugd. Hierbij worden alle meldingen bekeken, ook de witte.</p> <p>Bij de selectie worden de voorgeschreven KC-criteria gehanteerd en/of overlegt met JPT-medewerker.</p> <p>Kwaliteitscontroleur registreert acties en beweegredenen in excelbestand</p>
4. Overdragen	<p>Overdracht gebeurt via ProKid ZOF. Het gaat om nieuwe meldingen dan wel aanvullende informatie van gedane meldingen. Kwaliteitscontroleur informeert ouders over de overdracht middels ProKid brief. Kwaliteitscontroleur stelt wijk-agent op de hoogte.</p>	<p>Kwaliteitscontroleur bespreekt ProKid meldingen met Bureau Jeugdzorg en JGZ in Vooroverleg en draagt zaken over. Bij zaken die Bureau Jeugdzorg oppakt, maakt kwaliteitscontroleur regulier ZOF op. Het gaat om nieuwe meldingen dan wel aanvullende informatie van gedane meldingen. Kwaliteitscontroleur informeert ouders over de overdracht middels ProKid brief.</p>	Conform landelijk werkproces	<p>Kwaliteitscontroleur draagt alle opgemaakte ZOF behorende bij gele, oranje en rode meldingen 'warm' over aan Bureau Jeugdzorg. Het gaat om nieuwe meldingen dan wel aanvullende informatie van gedane meldingen.</p> <p>Kwaliteitscontroleur informeert ouders over de overdracht middels ProKid brief.</p>	<p>Kwaliteitscontroleur is in eerste periode pilot een gedetacheerde JPT medewerker. Nu is de kwaliteitscontroleur een van de coördinatoren jeugd. Er vindt dagelijks overdracht plaats.</p> <p>Kwaliteitscontroleur informeert betreffende agent. Deze meldt het opmaken van het reguliere ZOF mondeling aan ouders.</p>

5. Ontvangen	Alle ProKid ZOF worden met de reguliere ZOF's ontvangen op regionaal Bureau Jeugdzorg meldpunt.	BJZ en JGZ ontvangen in het Vooroverleg de ProKid meldingen. AMW ontvangt in Ketenkameroverleg zaken van JGZ en Bureau Jeugdzorg.	Vangnet Jeugd ontvangt ProKid melding digitaal. Rode meldingen direct door naar Bureau Jeugdzorg.	BJZ ontvangt ProKid melding tijdens casusoverleg, waar ook JPP is vertegenwoordigd	Er vindt dagelijks overdracht plaats.	
6. Beoordelen	Binnen het reguliere Bureau Jeugdzorg werkproces 'Signaal van derden' wordt de melding beoordeeld. Na eerste screening wordt besloten over Bureau Jeugdzorg opvolging, doorzetten naar lokale veld (waarna verwijzing) of stoppen.	BJZ en JGZ beoordelen ProKid meldingen in het Vooroverleg. Indien nodig wordt ProKid vervolgens besproken in Ketenkameroverleg.	Direct actieve benadering van Vangnet Jeugd, onderzoek instellen. VJ besluit over hulpverlening.	BJZ beoordeelt, in overleg met JPP, de ProKid melding op kwaliteit en indiceert de vervolgstap.	De Bureau Jeugdzorg medewerker binnen JPT of AMK beoordeelt het ZOF en bepaalt de verdere afhandeling. Het is niet bekend dat het ZOF nav een ProKid-melding is opge maakt.	
7. Verwijzen	Als casus niet door Bureau Jeugdzorg wordt opgevolgd, wordt een verwijzing naar het lokale veld (voorliggende voorzieningen) gemaakt door Bureau Jeugdzorg.	De verwijzing tussen Bureau Jeugdzorg en voorliggende voorzieningen gebeurt in het Vooroverleg en KKO.	'Warme' verwijzing naar voorziening. Indien ouders geen hulp accepteren waar nodig geacht, wordt niet vrijblijvende zorgmelding opge maakt aan Bureau Jeugdzorg	Waar nodig worden gezinnen/ personen verwezen naar passende hulp.	Hulp via de Bureau Jeugdzorg of JPP methodiek, danwel verwijzing naar andere voorliggende voorziening	De Bureau Jeugdzorg medewerker binnen JPT of AMK handelt ZOF zelfstandig af of verwijst door naar hulpverlening

8. Extern terugkoppeling	<p>BJZ koppelt binnen 14 dagen terug via het landelijk formulier terugkoppeling.</p>	<p>Conform landelijk werkproces</p> <p>Politie ontvangt Landelijk formulier terugkoppeling op centraal punt (mailbox kwaliteitscontroleur).</p>	<p>Na verwijzing wordt hulpverlening afgesloten.</p> <p>VJ koppelt standaard terug naar politie.</p> <p>BJZ koppelt niet standaard terug naar VJ en/of politie.</p> <p>Politie ontvangt terugkoppeling van VJ en Bureau Jeugdzorg op centraal punt.</p>	<p>Conform landelijk werkproces</p>	<p>Na ontvangst en inzet JPT wordt (eind) mutatie en mail naar melder zorgsignaal opge maakt onder coördinatie van coördinator jeugd.</p>
9. Intern terugkoppeling (politie)	<p>Na overdracht: Kwaliteitscontroleur stelt deze de wijkagent in kennis van verwijzing.</p> <p>Na externe terugkoppeling: Kwaliteitscontroleur koppelt resultaat terug aan wijkagent.</p>	<p>Kwaliteitscontroleur maakt mutatie van belangrijke uitkomsten Vooroverleg en KKO, koppelt eventueel (maar niet standaard) terug naar de wijkagent.</p>	<p>Kwaliteitscontroleur maakt mutatie in BVH van belangrijke uitkomsten.</p> <p>Kwaliteitscontroleur koppelt incidenteel terug aan wijkagent.</p>	<p>Kwaliteitscontroleur maakt mutatie in BVH van belangrijke uitkomsten. Daarnaast vindt terugkoppeling binnen de politie plaats via intranet, op het bureau (warm) en 1-op-1 (kwaliteitscontroleur/ wijkagent via voorlichting/ digitaal/ warm).</p>	<p>Na ontvangst en inzet JPT wordt (eind) mutatie en mail naar melder zorgsignaal opge maakt onder coördinatie van coördinator jeugd.</p>

5.3 Afwijking van het landelijke werkproces

Zoals we zien in tabel 5.1 wijken de meeste regio's in de meeste stappen af van het landelijk voorgeschreven werkproces. De belangrijkste reden voor de verschillen in uitvoering is dat er bij de implementatie van het gebruik van ProKid is uitgegaan van de lokale werkprocessen. De respondenten van de politie in de pilotregio's geven aan dat dit door hen expliciet is afgesproken bij de start van de pilots met de landelijke projectleiding. De reguliere werkwijze – zonder de toepassing van ProKid – wijkt in de pilotregio's af van het Landelijk Werkproces Vroegsignaleren en Doorverwijzen. Het is daarom ook logisch dat de werkwijze met ProKid eveneens afwijkt. De grootste afwijkingen zijn vast te stellen in de stappen 3 tot en met 6. We bespreken deze afwijkingen hier kort. Op de samenwerking tussen de ketenpartners en de wijze van overdracht van informatie gaan we in hoofdstuk 6 uitgebreider in.

Invulling van de functie van de kwaliteitscontroleur (stap 3: controleren)

Het landelijk voorgeschreven werkproces suggereert dat de kwaliteitstoets van het reguliere zorgformulier en de kwaliteitstoets van de ProKid-informatie door één kwaliteitscontroleur gebeurt. Dit is slechts in één pilotregio het geval, namelijk Gelderland-Midden. In de regio's Amsterdam-Amstelland en Brabant Zuid-Oost zijn voor de ProKid kwaliteitstoets speciale functionarissen aangesteld. In Hollands-Midden was de kwaliteitscontroleur in de eerste periode van de pilot een medewerker van het JPT.³⁹ In de laatste periode is deze taak overgenomen door een coördinator jeugd en veelplegers. De kwaliteitstoets op de reguliere zorgformulieren wordt door de JPT-medewerkers uitgevoerd. De kwaliteitstoets van de ProKid-informatie en de reguliere zorgformulieren wordt dus in 3 regio's door verschillende personen uitgevoerd. In alle regio's wordt de kwaliteitstoets van ProKid nu wel uitgevoerd door een functionaris van de politie – zoals voorgeschreven.

Beslissing om een zorgformulier op te maken naar aanleiding van de ProKid-melding (stap 3: controleren)

Alle regio's hanteren dezelfde criteria om te beslissen of opvolging op een ProKid-melding nodig is. Deze wordt geregistreerd in een ProKid Excel-format. In Hollands-Midden en Gelderland-Midden worden echter ook de ProKidmelding in de risicocategorie 'wit' (geen risico-indicatie, vermoedelijk veilige zone) gescreend naar de noodzaak voor opvolging. De landelijke afspraak is dat alleen ProKid-meldingen uit de risicocategorieën 'rood', 'oranje' en 'geel' worden gescreend.

De wijze waarop de kwaliteitscontroleur vervolgens omgaat met de ProKid-meldingen na screening verschilt in de 4 regio's. 3 regio's wijken af van het voorgeschreven werkproces, zo blijkt uit de interviews met de kwaliteitscontroleurs en regionale projectleiders:

- In één regio wordt het ProKid zorgformulier pas opgemaakt na het casusoverleg. De kwaliteitscontroleur maakt voor het casusoverleg een samenvatting van de ProKid-informatie (Gelderland-Midden).
- In één regio wordt bij twijfelgevallen gewacht met het opmaken van een ProKid zorgformulier tot na het casusoverleg (Brabant Zuid-Oost).
- In één regio (Hollands-Midden) vraagt de kwaliteitscontroleur via de coördinator jeugd en veelplegers aan de agent die betrokken was bij de

Noot 39 Dit was een medewerker van Bureau Jeugdzorg die als kwaliteitscontroleur gedetacheerd was bij de politie.

laatste mutatie in BVH een regulier zorgformulier op te maken. Dit zorgformulier gaat vervolgens in de reguliere routing richting JPT. Het is dan niet bekend dat het zorgformulier is opgemaakt naar aanleiding van een ProKid-melding. Alleen als het laatste incident *geen* aanleiding vormt voor het laten invullen van een regulier zorgformulier, wordt een ProKid zorgformulier ingevuld. Dit is slechts één of 2 keer voorgekomen in de hele pilotperiode (tussen 1 januari 2010 en 1 december 2010).

Warme in plaats van koude overdracht (stap 4: overdragen en stap 6: beoordelen)

In tegenstelling tot de landelijk voorgeschreven werkwijze is in 3 van de pilotregio's de overdracht 'warm'. Dit wil zeggen dat de ProKid-informatie via een (casus)overleg wordt overgedragen. In deze overleggen wordt gezamenlijk beoordeeld of opvolging op de ProKid-melding nodig is. Voor een verdere beschrijving van die werkwijze verwijzen we naar hoofdstuk 6.

Gebruik ProKid brief voor ouders (stap 4: overdragen)

In één regio (Hollands-Midden) wordt geen gebruik gemaakt van de ProKid brief voor ouders. De meldende agent maakt een regulier zorgformulier op en meldt dit mondeling aan de ouders.

Gebruik zorgformulier voor ProKid-melding

In een regio wordt niet voor alle nieuwe ProKid-meldingen een zorgformulier opgemaakt (regulier of ProKid). In Gelderland-Midden wordt het ProKid zorgformulier pas opgemaakt nadat er warme overdracht heeft plaatsgevonden in het casusoverleg, en alleen bij zaken die Bureau Jeugdzorg gaat oppakken. Gelderland-Midden heeft in februari 2011 aangegeven te zijn afgestapt van de schriftelijke zorgmeldingen binnen het ProKid werkproces, en de informatie uitsluitend mondeling over te dragen, aldus de geïnterviewde kwaliteitscontroleur.

(Centraal) Meldpunt bij Bureau Jeugdzorg (stap 4: overdragen en stap 5: ontvangen)

In de 4 regio's wordt afgeweken van het overdragen van de ProKid-informatie aan een centraal meldpunt in de regio:

- In Amsterdam-Amstelland wordt de ProKid-informatie overgedragen aan Vangnet Jeugd; zij sturen rode ProKid-meldingen vervolgens standaard meteen door naar BJAA (en alleen wanneer dat nodig wordt bevonden ook meldingen met andere kleuren).
- In Hollands-Midden worden de reguliere zorgformulieren in de 3 districten met JPT overgedragen aan de JPT-medewerker van Bureau Jeugdzorg in dat district. Er is een centraal meldpunt per district en niet voor de hele regio.
- In Gelderland-Midden ontvangt formeel Bureau Jeugdzorg de meldingen⁴⁰, binnen het vooroverleg, in bijzijn van JGZ. In gezamenlijk overleg besluiten de 2 partijen vervolgens over de opvolging.
- In Brabant Zuid-Oost is een soortgelijke constructie als in Gelderland-Midden: formeel ontvangt Bureau Jeugdzorg de meldingen, binnen het huiselijk geweld overleg, in bijzijn van JPP.

Noot 40 BJJ krijgt voorafgaand aan het Vooroverleg de namenlijst al aangeleverd van de politie, om ze alvast na te kijken in hun systeem.

Beoordeling van opvolging door Bureau Jeugdzorg (stap 6: beoordelen)

In 3 regio's wordt niet alleen door Bureau Jeugdzorg beoordeeld of opvolging van de ProKid melding nodig is:

- In 2 regio's gebeurt dit in een casusoverleg waarbij zowel Bureau Jeugdzorg, de voorliggende voorzieningen als de kwaliteitscontroleur aanwezig zijn (Gelderland-Midden, Brabant Zuid-Oost).
- In één regio gebeurt de eerste beoordeling door de voorliggende voorziening (Vangnet Jeugd).

Doorverwijzen naar voorliggende voorzieningen (stap 7: verwijzen)

De doorverwijzing naar voorliggende voorzieningen gebeurt in 3 van de 4 regio's niet na screening door Bureau Jeugdzorg:

- In 2 van de 4 regio's wordt tijdens de warme overdracht, waarbij ook de voorliggende voorzieningen aanwezig zijn, de doorverwijzing naar voorliggende voorzieningen besloten (Brabant Zuid-Oost en Gelderland-Midden);
- In een regio beoordeelt de voorliggende voorziening of moet worden doorverwezen naar Bureau Jeugdzorg (Amsterdam-Amstelland).

Externe terugkoppeling niet altijd via landelijk terugkoppelingsformulier (stap 8 extern terugkoppelen)

In 2 regio's gebeurt de terugkoppeling niet standaard (maar sporadisch: Amsterdam-Amstelland) of niet via het standaard landelijk terugkoppelingsformulier, maar persoonlijk (via mail of telefoon).

Interne terugkoppeling wijkagent gebeurt niet altijd (via kwaliteitscontroleur) (stap 9: terugkoppelen intern)

In alle regio's wordt de terugkoppeling gemuteerd in BVH. In 3 van de 4 regio's wordt ook rechtstreeks teruggekoppeld aan de wijkagent (niet in Amsterdam-Amstelland). Deze meldingen gebeuren niet altijd door de kwaliteitscontroleur en in niet alle regio's standaard. Zo gebeurt dit in Hollands-Midden conform de JPT-werkwijze door de JPT-medewerker.

5.4 ProKid-meldingen

In deze paragraaf beschrijven we de resultaten van ProKid uit de periode van 1 september 2010 tot 1 december 2010. Wij beschrijven het aantal ProKid-meldingen en de ProKid-meldingen die uiteindelijk worden doorverwezen naar Bureau Jeugdzorg. Belangrijk hierbij zijn de redenen waarom niet wordt doorverwezen. De gepresenteerde gegevens zijn gebaseerd op de voortgangsrapportages van de politie uit voornoemde periode aan de landelijke projectleider en DOC Advies. De resultaten in deze paragraaf geven inkleuring aan het beschreven ProKid werkproces. Deze resultaten worden in hoofdstuk 7 verder uitgewerkt.

Het aantal ProKid-meldingen

Het absolute aantal ProKid-meldingen in de periode 1 september tot 1 december 2010 verschilt erg in de 4 pilotregio's (zie tabel 5.2). Afgezet tegen het aantal kinderen onder de 12 jaar in de regio's worden tussen de 0.7% en 1% van de kinderen onder de 12 jaar via ProKid gemeld. Het aantal kinderen dat wordt doorverwezen met behulp van ProKid ligt tussen de 0.05% en 0.29%. Het percentage in Gelderland-Midden is hoger dan in de andere 3 regio's. In hoofdstuk 7 wordt beschreven of deze doorverwezen kinderen nieuw in beeld komen bij jeugdzorg of voorliggende voorzieningen.

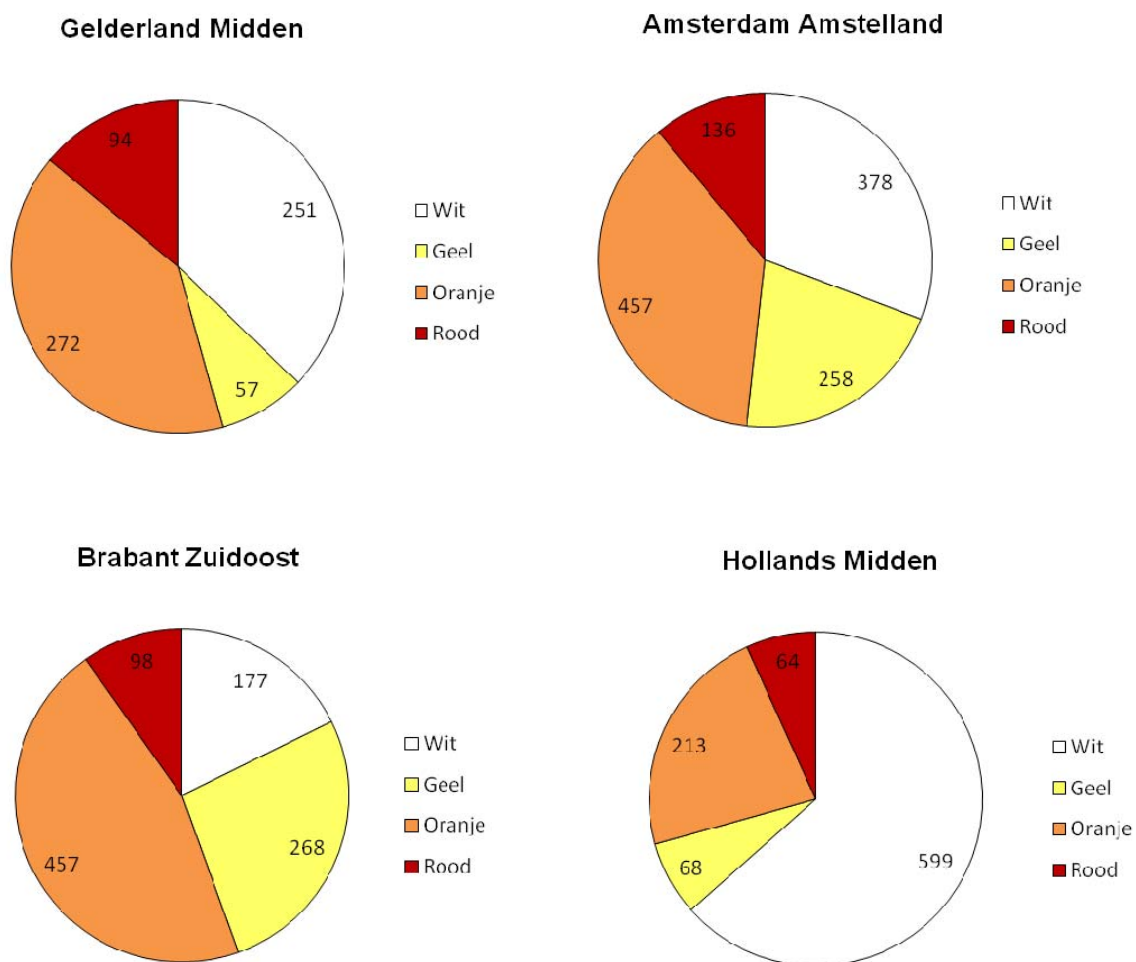
Tabel 5.2 Aantal ProKid-meldingen en aantal doorverwezen ProKid-meldingen afgezet tegen het aantal kinderen onder de 12 jaar per 1 januari 2010

Regio	Aantal ProKid-meldingen	% kinderen onder de 12 jaar ¹	Aantal doorge-stuurde ProKid-meldingen	% kinderen onder de 12 jaar
Gelderland-Midden	674	0.70	300	0.31
Amsterdam-A'land	1229	0.99	165	0.13
Brabant Zuid-Oost	1002	1.00	153	0.15
Hollands-Midden	944	0.87	63	0.06
Totaal	3849	0.90	681	0.16

¹ Bron: CBS. Aantal kinderen van 0-12 jaar per regio per 1 januari 2010

Het aantal ProKid-meldingen per risicocategorie per regio
 In de onderstaande figuren is het aantal meldingen in ProKid per risicocategorie weergegeven.

Figuur 5.1 Meldingen in ProKid per risicocategorie

De vergelijking van de verhouding tussen de verschillende risicocategorieën is alleen zinvol bij die regio's waarbij het computerprogramma dezelfde tijd terugkijkt in het politieregistratiesysteem. In Gelderland-Midden en Amsterdam-Amstelland is dit de voorgeschreven 12 jaar. In deze regio's zien we

naar verhouding ongeveer evenveel kinderen in de risicocategorieën 'rood' en 'oranje' maar niet in de categorieën 'wit' en 'geel'. In Gelderland-Midden zijn er relatief meer kinderen in de categorie wit en rood en minder in de categorie geel dan in Amsterdam-Amstelland.

In Hollands-Midden kijkt ProKid 7 jaar terug in de politieregistratie en in Brabant Zuid-Oost 5 jaar. Opvallend in Hollands-Midden is het relatief hoge percentage kinderen in de categorie wit. Dit is te verklaren doordat het instrument in deze regio een kortere periode terugkijkt. De kans dat er dan meerdere incidenten op het woonadres in het politiesysteem zijn ingevoerd, en dus de kans op een hogere risico-inschatting, is daardoor kleiner. We zien dit echter niet in Brabant Zuid-Oost. Daar zien we relatief weinig kinderen in de categorie 'wit'. Uit het interview met de kwaliteitscontroleur blijkt dat dit mogelijk mede te wijten is aan systeemfouten: nieuwe releases zorgden opeens voor vele nieuwe witte meldingen en wisselende kleurcoderingen (dezelfde melding is de ene keer wit en de andere keer oranje).

Het aantal doorverwezen ProKid-meldingen

Landelijk is afgesproken dat alleen opvolging wordt gegeven aan ProKid-meldingen in de risicocategorieën 'rood', 'oranje' en 'geel'. Het gaat in totaal om 2.444 ProKid-meldingen. De kwaliteitscontroleur toetst de ProKid-meldingen in deze categorieën aan de hand van de criteria zoals beschreven in paragraaf 4.2. In 2 regio's, Hollands-Midden en Gelderland-Midden, worden ook witte ProKid-meldingen gecontroleerd. Deze zijn echter niet meegenomen in de resultaten in de voortgangsrapportages. In tabel 5.3 zijn de doorgestuurde ProKid-meldingen en de wijze van informatieoverdracht per risicocategorie in de verschillende regio's afgezet tegen het aantal ProKid-meldingen.

Tabel 5.3 Aantal ProKid-meldingen totaal en aantal doorverwezen ProKid-meldingen naar risicocategorie in de periode 1 september 2010 - 1 december 2010

	Rood		Oranje		Geel		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Gelderland-Midden								
Aantal ProKid-meldingen	94	100	272	100	57	100	423	100
Aantal doorverwezen meldingen	60	64	188	69	32	56	300*	71
ProKid ZOF	0	-	14	5	4	7	21	5
Regulier ZOF	1	1	2	1	0	0	3	1
Aanvullende informatie	59	63	172	63	28	49	259	61
In (casus)overleg besloten geen hulp nodig ¹	?	?	?	?	?	?	21	7
Amsterdam-A'land								
Aantal ProKid-meldingen	136	100	457	100	258	100	851	100
Aantal doorverwezen meldingen	55	40	93	20	17	7	165	19
ProKid ZOF	21	15	79	17	16	6	116	14
Regulier ZOF	13	10	0	0	0	0	13	2
Aanvullende informatie	16	12	11	2	1	1	28	3
In mondeling overleg is beslist dat er geen hulp nodig is	5	4	3	1	0	0	8	1
Brabant Zuid Oost								
Aantal ProKid-meldingen	98	100	457	100	268	100	825	100
Aantal doorverwezen meldingen	45	46	87	19	21	8	153**	18
ProKid ZOF	5	5	19	4	3	1	27	3
Regulier ZOF	8	8	22	5	6	2	36	4
Aanvullende informatie	4	4	15	3	1	1	20	2
In casusoverleg is beslist dat er geen hulp nodig is	28	29	31	7	11	4	70	8
Hollands-Midden								
Aantal ProKid-meldingen	64	100	213	100	68	100	345	100
Aantal doorverwezen meldingen	14	22	37	17	11	16	63	18
ProKid ZOF	0	-	0	-	0	-	0	-
Regulier ZOF	13	20	31	15	8	12	52	15
Aanvullende informatie	0	0	0	0	2	3	2	1
Naar overleg	1	2	6	16	1	1	8	2

* De werkvoorraad in Gelderland-Midden was 20

** De werkvoorraad in Brabant Zuid-Oost was 275

¹ In deze regio is het aantal kinderen bij wie naar aanleiding van het casusoverleg beslist is dat geen hulp nodig is en weggeschreven is in deze categorie niet geregistreerd per categorie.

Het aantal ProKid-meldingen dat wordt doorgestuurd naar respectievelijk Bureau Jeugdzorg en/of Vangnet Jeugd en/of in een casusoverleg wordt besproken, varieert in 3 regio's tussen 18% en 19%. Dit betekent dat in deze 3 regio's de uitval relatief hoog is. De redenen waarom de politie ProKid-meldingen niet doorstuurt, beschrijven we in de volgende paragraaf. In Brabant Zuid-Oost zijn de cijfers van de doorgestuurde ProKid-melding vertekend door de werkvoorraad bij kwaliteitscontroleur: 275 ProKid-meldingen moeten in die regio op de peildatum nog worden gecontroleerd en al dan niet worden doorgestuurd. In Gelderland-Midden is het percentage doorverwijzingen hoog (71%) in vergelijking met de andere regio's. Verklaring hiervoor is dat in deze regio de meldingen worden doorgestuurd naar een casusoverleg waar nader bepaald wordt welke opvolging de melding krijgt.

In 3 regio's neemt het percentage doorgestuurde ProKid-meldingen toe naar mate het risico hoger wordt (oplopend van geel naar rood). Alleen in Gelderland-Midden is er nauwelijks verschil tussen de risicocategorieën.

In Amsterdam-Amstelland zijn de verschillen het grootst, en worden in de categorie 'rood' relatief veel meldingen doorgestuurd.

Tot slot illustreren de cijfers over de wijze waarop ProKid-meldingen worden doorgegeven het lokale werkproces met ProKid:

- In Gelderland-Midden worden de ProKid-meldingen in het casusoverleg besproken en alleen voor die kinderen die vervolgens naar Bureau Jeugdzorg worden doorverwezen, wordt een ProKid zorgformulier opgemaakt. Bijna alle andere ProKid-meldingen gaan naar de voorliggende voorziening of krijgen al hulp van voorliggende voorzieningen en/of Bureau Jeugdzorg. Voor deze meldingen wordt geen ProKid zorgformulier opgemaakt maar wordt de informatie in het casusoverleg overgedragen (aanvullende informatie). Opvallend is dat voor slechts één van de ProKid-meldingen in de categorie rood een zorgformulier is opgemaakt.
- In Amsterdam-Amstelland wordt voor het merendeel van de kinderen een ProKid zorgformulier opgemaakt en naar het meldpunt van Bureau Jeugdzorg gemaild. Incidenteel wordt een regulier zorgformulier opgevraagd bij de betrokken agent of aanvullende informatie doorgegeven. In deze regio werkt men met koude overdracht.
- In Brabant Zuid-Oost worden de 3 methoden van doorverwijzing gehanteerd. Voor ProKid zorgmeldingen die na beoordeling door de kwaliteitscontroleur worden overgedragen wordt een regulier zorgformulier of een ProKid zorgformulier. Voor zorgmeldingen die in het casusoverleg worden overgedragen naar Bureau Jeugdzorg wordt een regulier of een ProKid- zorgformulier opgemaakt. Voor de meldingen die naar het JPP gaan, wordt aanvullende informatie in het overleg overgedragen.
- In Hollands-Midden wordt alleen gewerkt met het reguliere zorgformulier. De agent die de laatste mutatie in BVH heeft ingevoerd, wordt gevraagd om een regulier zorgformulier in te vullen. Tijdens de output-evaluatie bleek echter dat niet alle agenten gevolg hadden gegeven aan dit verzoek.

Redenen om geen opvolging te geven aan de ProKid-meldingen

In de onderstaande figuren worden redenen waarom geen opvolging is gegeven aan de ProKid-meldingen getoond. De volgende redenen worden weergegeven:

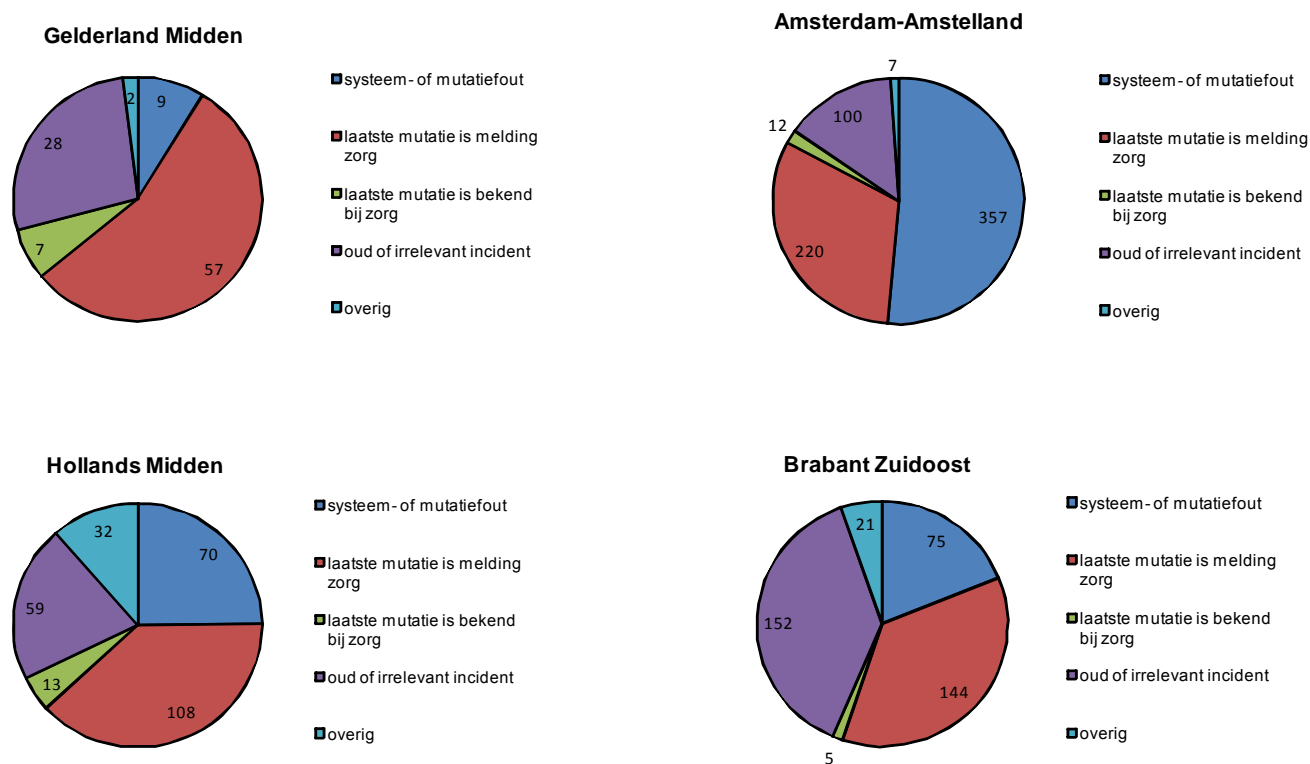
- Systeem- of registratiefouten.
- De laatste mutatie is een melding van zorg door de politie.
- De zorg is reeds op de hoogte van de laatste mutatie door de politie (bijvoorbeeld wanneer zij zelf om assistentie hebben gevraagd).
- Het gaat om oude of irrelevante incidenten (zie hoofdstuk 4).
- Overig (kind valt buiten regio; behandeling volgens protocol besloten zaak).

Bij systeem- of registratiefouten gaat het om bijvoorbeeld adresgegevens die niet betrouwbaar zijn, incidentcodes of de rol in de mutatie die niet correct is, kind woont niet in de regio, kind wordt door ProKid gemeld in een hogere risicocategorie of wordt gemeld terwijl er niks veranderd is in de feiten.

Bij de irrelevante incidenten gaat het enerzijds om irrelevante incidenten op basis van de wetenschappelijke onderbouwing en anderzijds om incidenten waarvan gedurende pilots is afgesproken dat deze GEEN reden zijn om door te verwijzen (zie paragraaf 4.2 stap 3). Deze incidenten zijn nog niet in het geautomatiseerde systeem verwerkt.

De kwaliteitscontroleurs registreerden in sommige gevallen dat er naar aanleiding van het casusoverleg of overleg met Bureau Jeugdzorg geen hulp nodig was. Dit meldingen werden vervolgens niet meegerekend met de doorverwezen meldingen. Dit gebeurde echter niet in altijd op een eenduidige wijze. Omdat er bij deze meldingen eigenlijk sprake is van warme overdacht zijn deze meldingen in het onderzoek meegerekend bij de doorverwezen meldingen.

Figuur 5.2 Redenen om geen opvolging te geven aan de ProKid-melding

Hierin valt een aantal zaken op:

- In Amsterdam-Amstelland zijn systeem- of mutatiefouten de meest voorkomende reden om geen opvolging te geven aan de ProKid-meldingen. In ongeveer de helft van de gevallen waarbij niet wordt doorverwezen gaat het om dit type fouten.
- Bij circa een derde van de ProKid-meldingen die niet wordt doorverwezen in Hollands-Midden, Amsterdam-Amstelland en Brabant Zuid-Oost is de reden dat de laatste mutatie in het systeem een reguliere zorgmelding van de politie betreft en/of de mutatie al bekend is bij zorg. In Gelderland-Midden is dit de meest voorkomen reden om geen opvolging te geven aan de ProKid-melding. Het gaat hier om kinderen over wie door de politie in het afgelopen half jaar al signalen heeft afgegeven bij jeugdzorg.
- Het aandeel van de meldingen die niet wordt doorgegeven betreft het oude of irrelevante incidenten verschilt per regio: van 14% in Amsterdam-Amstelland tot 38% in Brabant Zuid-Oost.

5.5 Kwaliteit van zorgformulieren

Om vast te stellen in hoeverre het ProKid zorgformulier wordt ingevuld zoals voorgeschreven, hebben we naast de interviews met de gebruikers van het formulier ook dossiers bekeken. In totaal zijn 118⁴¹ ProKid zorgformulieren onderzocht op de wijze waarop ze door de kwaliteitscontroleur zijn ingevuld. Het ging hierbij om ProKid zorgformulieren uit de periode januari-april 2010⁴²⁴³.

Kwaliteit van de formulieren per regio

Per onderdeel is gekeken naar de mate waarin de formulieren zijn ingevuld en de kwaliteit van de ingevulde velden. We kunnen concluderen dat de ProKid zorgformulieren in alle regio's niet altijd volledig zijn ingevuld of dat is aangegeven dat de gegevens onbekend zijn. De grootste problemen deden zich in die periode voor omtrent de volgende zaken:

- Aanvullende gegevens over de thuissituatie van het kind (zoals geboortedatum andere kinderen, gesproken taal) ontbreken.
- Huidige hulpverleningscontacten van de kinderen zijn vaak onbekend.
- De meeste risicofactoren worden op merendeel van de zorgformulieren als onbekend ingevuld. Doordat de kwaliteitscontroleur de informatie alleen uit BVH en BPS kan halen is er niet altijd voldoende informatie om de risicofactoren te beoordelen.
- De rol van het kind (dader, slachtoffer, getuige) is in 2 van de 4 regio's niet vermeld.
- De reden van aanmelding wordt in de 4 regio's op verschillende wijze ingevuld. In Brabant Zuid-Oost wordt een toelichting gegeven in een beschrijving van enkele korte zinnen, waarbij soms steekwoorden en afkortingen worden gebruikt. In de 3 andere regio's wordt een uitgebreide beschrijving gegeven. Deze beschrijving is meestal gekopieerd uit de mutatie die een agent heeft opgemaakt.
- In Amsterdam-Amstelland, Gelderland-Midden en Hollands-Midden wordt zowel een toelichting gegeven op de aanleiding van de ProKid-melding als op de historie van een adres/gezin.

Daarnaast viel het op dat in de 4 regio's een formulier wordt opgemaakt per gezin. Alle kinderen in een gezin (ook de 12-plussers) worden via hetzelfde formulier gemeld.

De kleurcodes van de ProKid-meldingen zijn weergegeven op alle zorgformulieren in Amsterdam-Amstelland, Gelderland-Midden en Hollands-Midden. In Brabant Zuid-Oost ontbreken de kleurcodes bij een aantal zorgformulieren. Voor Hollands-Midden merken we op dat voor de meeste ProKid-meldingen een regulier zorgformulier wordt opgemaakt. Van die formulieren is niet meer te herleiden dat het kind naar aanleiding van een ProKid-melding is gesignaleerd en is ook de kleurcodering niet bekend.

Noot 41 Aantal gescreende zorgformulieren per regio: Gelderland-Midden 17, Amsterdam-Amstelland 50, Brabant-Zuidoost 50, Hollands-Midden 1 (in Hollands-Midden is in die periode maar 1 ProKid zorgformulier ingevuld).

Noot 42 Dit betreft een periode voor de bijstelling van het ProKid-werkproces onder aansturing van DOC Advies.

Noot 43 Er heeft geen update plaatsgevonden van dit onderdeel van het onderzoek. Tussen 1 september 2010 en 1 december 2010 was er nog geen overeenstemming over de informatie die Bureau Jeugdzorg graag wil ontvangen en de informatie die de politie mag leveren in het kader van de privacy wetgeving. Het had daarom in deze fase van de pilot geen zin om de zorgformulieren opnieuw te onderzoeken.

Bruikbaarheid formulieren voor Bureau Jeugdzorg

De kwaliteitscontroleur geeft op het ProKid-zorgformulier beknopt de feiten weer die ten grondslag liggen aan de incidenten in BVH en de melding in ProKid. Volgens Bureau Jeugdzorg is de informatie in de ProKid-zorgformulieren vaak te beperkt om het gesprek met het gezin aan te gaan. Daarom wordt vaak aanvullende informatie gevraagd. In de regio's met warme overdracht wordt dit tijdens het casusoverleg gedaan. In Amsterdam-Amstelland, waar met koude overdracht wordt gewerkt, geeft Vangnet Jeugd aan dat ze om actie te ondernemen op de ProKid-zorgmelding vaak bilateraal contact opneemt met de meldende agent.

Bij de overdracht van informatie van politie naar Bureau Jeugdzorg moet rekening worden gehouden met de privacywetgeving. Zo is het niet toegestaan om bepaalde informatie via onbeveiligde weg over te dragen en kunnen bijvoorbeeld in de zorgformulieren geen stukken tekst uit een mutatie worden opgenomen. Hier wordt in deze fase van de pilots niet eenduidig mee omgegaan.

In de laatste fase van de pilot is door DOC Advies een sessie georganiseerd met medewerkers van Bureau Jeugdzorg van de 4 regio's over de informatiebehoefte van Bureau Jeugdzorg op het ProKid zorgformulier⁴⁴. Om haar taak uit te voeren naar aanleiding van een ProKid-melding heeft Bureau Jeugdzorg de volgende informatie nodig op het ProKid zorgformulier:

- Om de urgentie in te schatten en in gesprek te komen met de ouders:
  - zo gedetailleerd mogelijke informatie over de incidenten rondom het kind zelf en de reactie van het kind, de ouders en/of medebewoners op het incident;
  - zo gedetailleerd mogelijke informatie over de risicofactoren op het ProKid zorgformulier die van toepassing zijn.
- Voor de algemene beeldvorming over wat er speelt in het gezin:
  - beknopte informatie over incidenten van medebewoners en de impact van de incidenten op het kind.

Daarnaast wil Bureau Jeugdzorg graag weten of de volgende zaken bekend zijn bij de politie:

- betrokkenheid van de hulpverlening bij het gezin, ervaringen hiermee;
- informatie over de houding van de medebewoners ten opzichte van het kind, de incidenten, hulpverlening etc.;
- wanneer er sprake is van aangifte of juist niet en wie die aangifte heeft gedaan;
- wanneer er sprake is van een huis- en/of gebiedsverbod;
- wanneer er een veelpleger in het gezin is;
- wanneer het kind betrokken is bij een groep die overlast veroorzaakt;
- de relatie tussen de medebewoners en betrokkenen;
- juridische gezagsverhouding ten opzichte van het kind;
- reactie van ouders op de melding van de politie dat er ze overdraagt naar jeugdzorg.

BJZ heeft deze informatie nodig om:

- de ernst van de situatie in te schatten;
- de risicofactoren bij het kind in te schatten;
- de risicofactoren bij het gezin in te schatten;
- in te schatten of er andersoortige hulp nodig is;

Noot 44 Bron: memo informatiebehoefte Bureau Jeugdzorg op ProKid zorgformulier

- veiligheid van de medewerkers in te schatten;
- betrokkenen efficiënt en klantgericht te kunnen behandelen.

Deze informatiebehoefte is besproken in het landelijk overleg projectleiders en de stuurgroep en is voorgelegd aan een privacyexpert bij de politie om te beoordelen welke informatie de politie mag overdragen. Ten tijde van het onderzoek is de uitslag nog niet bekend en dus ook niet hoe dit verwerkt wordt in het werkproces.

5.6 Tijdsbesteding

De tijd die nodig is om de verschillende stappen uit te voeren is gemeten met behulp van een tijdschrijfformulier. In de pilotperiode hebben de kwaliteitscontroleurs en de medewerkers van Bureau Jeugdzorg en Amsterdam Vangnet Jeugd, 3 maanden van de pilot (september t/m november 2011) tweewekelijks bijgehouden hoeveel tijd ze kwijt waren met de verschillende onderdelen in het ProKid werkproces.

5.6.1 Tijdsinvestering door de politie

In tabel 5.5 presenteren we het totaal aantal aan ProKid bestede uren, afgezet tegen het totaal aantal ProKid-meldingen en het totaal aantal doorverwijzingen. De politie in Gelderland-Midden heeft geen tijdsregistratie bijgehouden en gegevens daarvan ontbreken.

Tabel 5.5 Tijdsbesteding kwaliteitscontroleur per regio in relatie tot het aantal ProKid-meldingen en doorverwijzingen.

Totaal	Totaal aantal uren	Totaal aantal meldingen ProKid	Tijd afgezet tegen aantal ProKid meldingen (in minuten)	Totaal aantal rode, oranje en gele ProKid meldingen	Tijd afgezet tegen totaal aantal rode, oranje en gele ProKid meldingen	Totaal aantal doorverwijzingen	Tijd afgezet tegen aantal doorverwijzingen (in minuten)
Amsterdam-Amstelland	415	1229	20 min.	851	29 min	165	151min.
Brabant Zuid-Oost	395	1002	24 min.	825	29 min	153	155min.
Hollands-Midden	127	944	8 min.	345	22 min	63	121 min.

Het aantal minuten dat een kwaliteitscontroleur besteedt aan een ProKid-melding ligt gemiddeld tussen 8 en 24. Afgezet tegen het totaal aantal ProKid-meldingen besteedt de kwaliteitscontroleur in Brabant Zuid-Oost de meeste tijd aan een melding en Hollands-Midden het minst. Afgezet tegen het aantal rode, oranje en gele ProKid meldingen is er geen verschil in de tijdsbesteding. Afgezet tegen het aantal doorverwezen kinderen is de tijdsbesteding in Amsterdam-Amstelland vergelijkbaar met die in Brabant Zuid-Oost. In Hollands-Midden is de tijdsbeding lager.

Een mogelijke verklaring voor de kleine verschillen in tijdsbesteding zijn de mate waarin er systeem- en registratiefouten voorkomen, affiniteit en handigheid van de kwaliteitscontroleur met computersystemen, de mate waarin ook nog een eigen administratie wordt bijgehouden en de grondigheid waarmee gegevens in politiesystemen worden nagezocht.

Vervolgens splitsen we deze tijdsbesteding op in de verschillende werkzaamheden. Onderstaande tabel 5.6 geeft weer hoeveel tijd de kwaliteitscontroleur(s) in de pilotregio's besteed hebben aan de verschillende onderdelen van het ProKid werkproces.

Tabel 5.6 Tijdsbesteding politie per regio per onderdeel, per stap in het ProKid werkproces

Regio	Onderdeel	Uitlezen ProKid-werkbestand	Bevragen en registreren	Opmaken ProKid-zorgformulier	Opmaken aanvullende informatie	(Casus)-overleg	Reistijd voor casus-overleg	Terugkoppeling	Bijhouden voortgang rapportage	Overige	Totaal
<i>Stap binnen ProKid werk-proces</i>		<i>Stap 3</i>	<i>Stap 3</i>	<i>Stap 3</i>	<i>Stap 3</i>	<i>Stap 4</i>	<i>Stap 4</i>	<i>Stap 8+9</i>	-	-	
Amsterdam-Amstelland	Uren	11	274	36	5	1	0	15	14	60	415
	%	3%	66%	9%	1%	0%	0%	4%	3%	14%	100%
Brabant Zuid-Oost	Uren	54	98	41	24	31	7	15	36	89	395
	%	14%	25%	10%	6%	8%	2%	4%	9%	23%	100%
Hollands-Midden	Uren	7	67	0	0	13	0	2	24	15	127
	%	5%	53%	0%	0%	10%	0%	2%	19%	12%	100%

De kwaliteitscontroleurs besteden de meeste tijd aan het bevragen en registreren (tussen de 25 en 66 procent van hun tijd). Tussen de regio's stellen we de volgende verschillen vast:

- De kwaliteitscontroleur in Amsterdam-Amstelland besteedt relatief gezien de meeste tijd aan het bevragen en registreren. Dit is deels te verklaren door het grote aantal systeemfouten waar ze in deze regio nog tegenaan lopen.
- In Hollands-Midden besteedt de kwaliteitscontroleur geen tijd aan het opmaken van ProKid zorgformulieren en het versturen van aanvullende informatie. (Dit is eenvoudig te verklaren door het feit dat er slechts enkele ProKid zorgformulieren zijn opgemaakt door de kwaliteitscontroleur.) Wel wordt relatief veel tijd besteed aan het opmaken van de tweeweekelijkse voortgangsrapportages⁴⁵.
- In Brabant Zuid-Oost is de kwaliteitscontroleur relatief veel tijd kwijt aan het inlezen van het ProKid werkbestand en overige zaken en juist vrij weinig tijd kwijt aan het bevragen en registreren.

Een belangrijk onderscheid in de tijdsinvestering is de pilotgebonden tijd en de structurele tijd. In de pilotgebonden tijd gaat het om activiteiten die te maken hebben met wijzigingen in de loop van de pilots of extra activiteiten die gevraagd worden (bijvoorbeeld schrijven van voortgangsrapportages) en tijd die te maken heeft met fouten in het instrument of het systeem (sys-

Noot 45 Het gaat hier om de voortgangsrapportage aan de landelijke projectleider in het kader van de monitoring van de pilots.

teemfouten). De structurele tijd is de tijd die de kwaliteitscontroleurs nodig hebben om het systeem te bevragen, de gegevens te verrijken en door te sturen aan Bureau Jeugdzorg. Pilotgebonden en structurele tijd zijn momenteel niet altijd uit elkaar te halen. Doordat er veel systeemfouten zijn en ook bijvoorbeeld irrelevante incidenten door het instrument worden meegeteld, zijn kwaliteitscontroleurs relatief veel tijd kwijt aan bevragen en registreren. Dit is bijvoorbeeld in Amsterdam-Amstelland duidelijk te zien. In Gelderland-Midden worden relatief minder systeemfouten gemeld, maar voor deze regio beschikten we niet over een tijdsregistratie waardoor vergelijking niet mogelijk is.

5.6.2 Tijdsinvestering door Jeugdzorg/voorliggend veld

In tabel 5.7 is weergegeven hoeveel tijd de ontvangers van de ProKid-meldingen in de pilotregio's besteed hebben aan ProKid, afgezet tegen het totaal aantal ProKid-meldingen en het totaal aantal doorverwijzingen. In de pilotregio's Brabant Zuid-Oost en Gelderland-Midden zijn door Bureau Jeugdzorg Eindhoven en Bureau Jeugdzorg Arnhem tijdschrijfformulieren bijgehouden. In de pilotregio Amsterdam heeft Vangnet Jeugd geen aparte tijdsregistratie bijgehouden. Gemiddeld geeft Vangnet Jeugd aan 5 tot 10 minuten kwijt te zijn met het beoordelen en registreren van de ProKid-meldingen. Ook in de pilotregio Hollands-Midden is geen aparte tijdschrijfformulering bijgehouden. In deze regio heeft de projectleider bij de JPT medewerkers geïnventariseerd hoeveel tijd zij gemiddeld besteden aan een zorgmelding. Per zorgmelding is dit gemiddeld 30 tot 45 minuten. In die tijd wordt de zorgmelding in ontvangst genomen, beoordeeld, worden systemen geraadpleegd (IJ, verwijfsindex), wordt aanvullende informatie gevraagd indien nodig, (warme) overdracht aan andere werksoort binnen Bureau Jeugdzorg, het voorliggende veld of een reeds betrokken zorgaanbieder verzorgd, en wordt gerapporteerd en teruggekoppeld aan de aanmelder binnen de politie. Deze activiteiten zijn omvangrijker dan de activiteiten die in de andere regio's zijn geregistreerd. Daar gaat het enkel om de eerste 3 activiteiten: ontvangen, beoordelen en systemen raadplegen.

Tabel 5.7 Tijdbesteding ontvangers per regio in relatie tot het aantal ontvangen ProKid-doorverwijzingen.

Totaal	Totaal aantal uren	Totaal aantal doorverwijzingenaantal	Tijd afgezet tegen doorverwijzingen (in minuten)
Gelderland- Midden	51	300	10 min.
Amsterdam-Amstelland*	13-26*	165	5 à 10 min.
Brabant Zuid-Oost	11	153	4 min.

* Schatting op basis van het gegeven dat Vangnet Jeugd gemiddeld 5 tot 10 minuten besteed aan het beoordelen en registreren van de ProKid meldingen

De gemiddelde tijdbesteding voor de verwerking van een zorgmelding verschilt tussen de regio's niet sterk wanneer we kijken naar de tijd, afgezet tegen het aantal doorverwijzingen van de politie. Jeugdzorg is in alle regio's minder dan 10 minuten kwijt voor het verwerken van een melding, ongeacht het feit of er wordt overgedragen in een casusoverleg (Gelderland-Midden, Brabant Zuid-Oost) of niet (Amsterdam-Amstelland: koude overdracht). Het gaat hier om de tijd die nodig is om te beoordelen of een zorgmelding moet worden opgevolgd. Bij sommige meldingen is het kind al in begeleiding bij

Bureau Jeugdzorg of bij voorliggende voorzieningen en wordt alleen informatie doorgegeven, bij sommige wordt een indicatietraject opgestart en bij sommige wordt op basis van de zorgmelding beoordeeld dat geen hulp noodzakelijk is.

Ook voor Bureau Jeugdzorg splitsen we de tijdsbesteding op in de verschillende werkzaamheden. Onderstaande tabel 5.8 geeft weer hoeveel tijd de ontvangers hebben besteed aan de verschillende onderdelen van het ProKid werkproces.

Tabel 5.8 Tijdsbesteding ontvangers per regio per onderdeel, per stap in ProKid werkproces

Regio	Onderdeel	Registreren/beoordelen en bevragen systemen	Overleg ketenpartners tbv beslissingen	Reizen	Overige zaken	Totaal
<i>Stap binnen ProKid werkproces</i>		<i>Stap 5-7</i>	<i>Stap 5-7</i>	<i>Stap 5</i>		
Gelderland-Uren Midden		6	36	3	5	50
	%	13%	71%	7%	10%	100%
Brabant Zuid-Oost	Uren	2	6	2	1	11
	%	21%	53%	18%	9%	100%

Op basis van de tijdsregistratie trekken we de volgende conclusies:

- Overleg met ketenpartners ten behoeve van de beslissing met betrekking tot de melding vergt in beide regio's de meeste tijdsinvestering. Daarna volgt de geïnvesteerde tijd voor het registreren en beoordelen van ProKid zorgformulieren en aanvullende informatie en het bevragen van systemen.
- In de regio Gelderland-Midden is relatief meer tijd gaan zitten in het overleg met ketenpartners (ongeveer 70% versus ongeveer 50%).

Het onderscheid tussen pilotgebonden tijd en structurele tijd is hier moeilijk te maken. De meeste tijd voor Bureau Jeugdzorg bij het beoordelen van de zorgmeldingen zit in overleg met ketenpartners.

5.7 Ervaren knelpunten

Respondenten benoemden knelpunten die volgens hen afbreuk doen aan de meerwaarde van ProKid:

- Het ProKid instrument werkt technisch nog niet zoals het zou moeten werken. Dit probleem geldt voor alle regio's. Er zijn 3 typen problemen: een aantal aspecten werkt nog niet (bijvoorbeeld adrestoevoegingen worden niet herkend), een aantal aspecten werkt nog niet goed conform de uitgangspunten van het instrument, het systeem is soms instabiel (geeft wisselende uitkomsten, moet regelmatig worden geactualiseerd). In alle regio's hebben zich ook problemen voorgedaan met nieuwe releases van GIDS.
- De werking van ProKid valt of staat met of agenten die gegevens muteren in BVH. Het is niet meer dan een slimme zoekmachine. Als agenten niets muteren, komt een kind niet voor in ProKid. De respondenten bij de politie geven aan dat er tussen regio's soms duidelijke verschillen zijn in

de mate waarin gemuteerd wordt en/of een regulier zorgformulier wordt opgemaakt. Ook dit geldt voor alle regio's.

- De inbedding van ProKid is erg afhankelijk (geweest) van personen en de achtervang is niet geborgd binnen de organisaties. Wanneer er capaciteitsgebrek was doordat bijvoorbeeld een kwaliteitscontroleur voor langere tijd absent was, leidde dit doorgaans tot achterstand bij het uitlezen en controleren van de ProKid-meldingen. Dit probleem deed zich voor in 2 regio's.

Respondenten van de politie noemen daarbij nog dat de wijkagenten geen standaard terugkoppeling krijgen over de opvolging van ProKid meldingen in hun wijk. Dit geldt voor alle regio's met uitzondering van Hollands-Midden.

Respondenten van de jeugdzorg melden tevens dat:

- de kwaliteit van de informatie in de meldingen wisselend is (in alle regio's m.u.v. Hollands-Midden);
- de tijdsinvestering groot is omdat er veel niet Bureau Jeugdzorgwaardige meldingen worden doorgestuurd (dit probleem werd met name benoemd in de regio Amsterdam-Amstelland).

5.8 Beoordeling van de uitvoering

Aan de hand van het onderdeel proces in het beoordelingskader beoordelen we het gebruik van ProKid in het werkproces. In tabel 5.9 staan de resultaten weergegeven. In de beoordeling maken we onderscheid tussen de uitvoering langs de kant van de politie en langs de kant van zorg (BJZ/voorliggende voorzieningen). De beoordeling is tot stand gekomen op basis van de interviews. In de tabel is de beoordeling van de onderzoekers weergegeven die is gebaseerd op de verkregen informatie van respondenten. Een criterium wordt beoordeeld met een + als de werking bijdraagt aan de initiële doelstelling van het gebruik van ProKid, voldoet aan de eisen voor rechtsgelijkheid, rechtszekerheid (in de zin van voorspelbaarheid, zorgvuldigheid en tijdigheid) en doelmatigheid of voldoet aan de kwaliteitseisen voor een succesvol werkproces. Een factor is beoordeeld met een – als dit niet het geval is. De factor is beoordeeld met een +/- als er aspecten zijn die bijdragen aan en andere aspecten die afbreuk doen aan de initiële doelstelling, rechtszekerheid of de kwaliteitseisen.

Per criterium wordt vervolgens toegelicht hoe de beoordeling tot stand is gekomen. Alleen wanneer er noemenswaardige verschillen zijn tussen de uitkomsten per regio wordt dit in de toelichting vermeld.

Tabel 5.9 Beoordelingskader ProKid per regio

Criterium	Gelderland		Amsterdam-Amstelland		Brabant Zuidoost		Hollands-Midden	
	politie	zorg	Politie	Zorg	politie	zorg	politie	zorg
1. Er is een goed werkend ProKid instrument								
1a Er is een goed werkend computerprogramma	-	+/-	-	-	-	+/-	+/-	+/-
1b De rekenregels uit het signaleringsinstrument worden toegepast zoals bedoeld	+/-	-	+	+/-	-	-	-	-
2. Er is voldoende capaciteit om het ProKid werk uit te voeren	-	+	+	+	+/-	+	+	+
3. Er is eenduidigheid in de opvatting van taken en te realiseren doelen	+	+	+	+	+	+	+	+
4a. Er is structurele interne informatie-uitwisseling (vast tijdstip/frequentie, vaste wijze)	-	+	+	+/-	+/-	+/-	+	+
4b. Er is structurele externe informatie-uitwisseling (vast tijdstip/frequentie, vaste wijze)	+	+	+	+	+	+	+	+
5. Politiedewerkers en (jeugd)zorgmedewerkers vinden elkaar bekwaam om te werken in de praktijkuitvoering van ProKid	+/-	+/-	+	+/-	+	+/-	+	+
6. De werkwijze stemt overeen met de afgesproken landelijke werkwijze	+/-	+/-	+	-	+/-	+/-	-	-
7. De werkwijze draagt volgens politiedewerkers en (jeugd) zorgmedewerkers bij om snel en effectief te signaleren (vs. stroef, vertragend en bureaucratiseerend)	+/-	+/-	+	+	+	+	+/-	+
8. Politiedewerkers en (jeugd)zorgmedewerkers ervaren de ProKid aanpak als een meerwaarde ten opzichte van de bestaande werkprocessen	+	+	+	+	+/-	+/-	+	+

1 Er is een goed werkend ProKid-instrument

Een goed werkend computerprogramma

In alle regio's ondervindt de politie hinder van systeemfouten. In Amsterdam-Amstelland wordt de meeste hinder ondervonden. Het nalopen van de systeemfouten vraagt een extra tijdsinvestering van de kwaliteitscontroleurs. Amsterdam-Amstelland heeft daarvan relatief veel hinder omdat het systeem de huisnummertoevoegingen niet onderscheidt (Amsterdam kent relatief veel huisnummertoevoegingen). Dit blijkt ook uit de tijdsregistratie. De kwaliteitscontroleurs zijn relatief veel tijd kwijt aan het bevragen van systemen. Zorgpartners ervaren in deze doorgaans minder last mits de politie de ongediende meldingen eruit heeft gehaald.

De rekenregels worden toegepast zoals bedoeld

Het signaleringsinstrument ProKid is gevalideerd op basis van een terugblik van 12 jaar in politiesystemen. Dit is in 2 regio's niet mogelijk; in Hollands-Midden wordt 7 jaar terug gekeken en in Brabant Zuid-Oost 5 jaar. Dit betekent dat de meldingen in de verschillende kleurcoderingen niet vergelijkbaar zijn tussen de regio's. De politie geeft aan verder door de systeemfouten te twifelen aan de correctheid van de kleurcoderingen.

De kleurcoderingen zijn gebaseerd op een aantal wetenschappelijk onderbouwde risicofactoren. Momenteel telt het computerprogramma echter ook irrelevante incidenten mee. Het handmatig nazoeken van deze incidenten kost de kwaliteitscontroleurs tijd. Dit zijn criteria die automatisch door het

systeem moeten kunnen worden meegewogen volgens de respondenten. De indeling in risicocategorieën klopt daarom niet volgens sommige respondenten.

Tegelijkertijd wordt in 3 van de 4 regio's door Bureau Jeugdzorg en politie geen onderscheid gemaakt in de beoordeling van de ProKid-meldingen in de verschillende risicocategorieën. Alleen in Amsterdam-Amstelland worden de 'rode' ProKid-meldingen meteen doorgestuurd naar Bureau Jeugdzorg en de andere worden eerst beoordeeld door Vangnet. Bureau Jeugdzorg geeft in 3 van de 4 regio's aan te twifelen aan de kleurcoderingen. De aard en ernst van het laatste incident in combinatie met de beschermende factoren in het gezin worden belangrijker gevonden in de beoordeling van de opvolging van de zorgmeldingen. In Hollands-Midden is bij geen van de doorgestuurde zorgmeldingen nog duidelijk dat dat gebeurt naar aanleiding van een ProKid-melding.

De systeemfouten en het feit dat het instrument ProKid niet goed werkt kosten niet allen extra tijdsinvestering van de kwaliteitscontroleurs maar zorgen ook zorgen voor irritatie en wantrouwen. Zolang het systeem niet doet wat het moet doet, ontbreekt het vertrouwen dat alle ProKid-meldingen correct zijn.

2 Er is voldoende capaciteit om het ProKid werk uit te voeren

Met de huidige ProKid pilot financiering beschikt de politie in alle regio's, met uitzondering van Gelderland-Midden, over voldoende capaciteit om haar werk uit te voeren. De nieuwe afspraken in de laatste fase van de pilot hebben voor extra werk gezorgd waardoor in Gelderland-Midden de capaciteit niet voldoende is. Door de financiering voor de pilots hebben ook de zorgpartners voldoende capaciteit het werk uit te voeren. Wel werden capaciteitsproblemen gesignaleerd in 2 regio's door ziekte en vakantie. Hierdoor werd een werkvoorraad opgebouwd. Zonder de financiering van de pilots is het werkproces rondom ProKid echter niet uit te voeren. Dit heeft vooral te maken met de fouten in het systeem.

3 Er is eenduidigheid in de opvatting van taken en te realiseren doelen

In alle regio's zijn er afspraken vastgelegd over het gebruik van ProKid in het werkproces. Maar voor het werkproces binnen de verschillende overleggen in de regio's met casusoverleggen (Gelderland-Midden, Brabant Zuid-Oost en Hollands-Midden) zijn deze niet expliciet (zie ook hoofdstuk 6).

4 Er is structurele informatie-uitwisseling (vast tijdstip/frequentie, vaste wijze)

De interne informatie-uitwisseling bij de politie in alle regio's wordt geborgd door registraties in het BVH. Daarnaast vindt er op niet systematische wijze terugkoppeling per telefoon of e-mail plaats naar de wijkagent. In Hollands-Midden verloopt informatie-uitwisseling via korte lijnen en vaste werkwijzen. De externe informatie-uitwisseling verloopt in alle regio's, met uitzondering van Hollands-Midden, wekelijks, op vaste wijze tijdens overleggen (Gelderland en Brabant Zuid-Oost) en/of via de email (Amsterdam-Amstelland). In Hollands-Midden is er dagelijks informatie-uitwisseling.

5 Politimedewerkers en (jeugd)zorgmedewerkers vinden elkaar bekwaam om te werken in de praktijkuitvoering van ProKid

De partijen in alle regio's zijn redelijk tevreden over de kwaliteit van elkaars werk. Bij de politie en de zorgpartners zijn de ProKid-taken in 3 regio's ech-

ter nog onvoldoende gewaarborgd in het standaard werkproces, waardoor de kwaliteit van het werk afhankelijk is van personen. De zorgpartners in 3 regio's geven daarnaast aan dat ze in de melding soms feiten missen die ze nodig hebben om een goede inschatting te maken van de urgentie en om het gesprek met de ouders aan te kunnen gaan. In Hollands-Midden ervaren de JPT-medewerkers deze problemen niet. Zij kunnen snel bij de coördinator jeugd en veelplegers gegevens uit BVH opvragen en contact opnemen met de meldende agent.

Er is vastgesteld dat jeugdzorg soms informatie vraagt die door de politie niet te leveren is of niet geleverd mag worden in het kader van de privacy-wetgeving. In het kader van het bijsturen van het werkproces is door DOC Advies bij vertegenwoordigers van de Bureaus Jeugdzorg in de 4 pilotregio's de informatiebehoefte op de ProKid zorgformulieren geïnventariseerd. Ten tijde van het onderzoek wordt door de politie gekeken welke van deze informatie mag worden overgedragen in het kader van de privacy-wetgeving. Er wordt daarbij onderscheid gemaakt tussen informatie die nodig is om een zorgmelding te beoordelen en informatie die interessant is maar niet noodzakelijk voor de beoordeling.

6 De werkwijze stemt overeen met de afgesproken landelijke werkwijze

In geen van de regio's stemt de werkwijze volledig overeen met de landelijke voorgeschreven werkwijze. Zo hebben Gelderland-Midden en Brabant Zuid-Oost een warme overdracht in de vorm van een casusoverleg. Amsterdam-Amstelland kent de 'tussenkost' van Vangnet Jeugd. In Hollands-Midden is er een warme overdracht en een strakke inmenging van de JPT-werkwijze.

7 De werkwijze draagt volgens politiemedewerkers en (jeugd) zorgmedewerkers bij om snel en effectief te signaleren (vs. stroef, vertragend en bureaucratiserend)

In 2 regio's geven respondenten aan dat ProKid inderdaad bijdraagt aan snel en effectief signaleren. In 2 regio's worden ook negatieve punten genoemd. In Gelderland-Midden werkt het opmaken van een ProKid zorgformulier na het casusoverleg vertragend. In Hollands-Midden wordt het invullen van de voortgangsrapportages in deze fase van de pilot als nuttig ervaren maar wel tijdsintensief. In alle regio's merken respondenten op dat er nog efficiënter kan worden gewerkt. Met name de rol van de kwaliteitscontroleur kan effectiever worden ingezet en een technisch goed werkend ProKid-instrument is daarbij een voorwaarde.

8 Politie-medewerkers en (jeugd)zorgmedewerkers ervaren de ProKid-aanpak als een meerwaarde ten opzichte van de bestaande werkprocessen
Alle ketenpartners zien meerwaarde in het werken met ProKid, al wordt wel in sommige regio's de vraag gesteld of de opbrengsten opwegen tegen de kosten, tijdsinvestering en knelpunten die afbreuk doen aan de meerwaarde.

Meerwaarde

De volgende punten zijn door de respondenten van zowel de politie als de jeugdzorg of het voorliggend veld, in alle regio's, als meerwaarde benoemd:

- ProKid-meldingen zijn een goede aanvulling op reguliere zorgmeldingen. ProKid levert eerder en nieuwe zorgmeldingen aan. Door ProKid kan worden voorkomen dat kinderen door de mazen van het net glippen ('vergeten zaken').
- Met het gebruik van ProKid wordt de reguliere werkwijze gecontroleerd. Dit wordt als een meerwaarde gezien.

- Het meewegen van gegevens van het woonadres bij de signalering en zorgmelding.
- Door het gebruik van ProKid zijn signalering en zorgmelding niet meer alleen afhankelijk van de persoonlijke inschatting van (wijk)agenten.
- ProKid draagt bij aan een goede samenwerking tussen politie en zorg.
- ProKid levert echte, zorg(waardige) meldingen. Met ProKid wordt scherper en langs meer criteria beoordeeld of meldingen thuishoren bij Bureau Jeugdzorg (in regio's met casusoverleg).

Daarnaast geldt voor respondenten van de politie uit alle regio's dat:

- het gebruik van ProKid bijdraagt aan verbetering van eigen werkprocessen (signalering, registratie in BVH, beter benutten eigen gegevens, reguliere zorgmelding doen);
- ook de monitoring van het gebruik van ProKid, die hoort bij deelname aan de pilot, bijdraagt aan een beter inzicht in de werkprocessen, waardoor eerder en sneller kan worden bijgestuurd.

Voor respondenten van de jeugdzorg en het voorliggend veld geldt bovendien dat:

- ProKid bijdraagt aan de verbetering van de Bureau Jeugdzorg werkproces doordat er meer risicokinderen binnen komen. Daarnaast kan door het gebruik van ProKid aanvullende informatie worden gegeven over reeds bij Bureau Jeugdzorg bekende zaken (hierover zijn niet alle regio's het eens);
- afstemming tijdens overleg meer gerichte zorgmeldingen levert waar efficiënter door zorg op in kan worden gegaan (hierover zijn niet alle regio's het eens);
- het gebruik van ProKid bijdraagt aan een goede samenwerking tussen zorgpartners (volgens respondenten uit alle regio's).

6 Samenwerking ketenpartners

In dit hoofdstuk bespreken we de samenwerking tussen ketenpartners binnen het werkproces met ProKid in de verschillende regio's. Ten eerste beschrijven we hoe de samenwerking eruit ziet, of overleg wordt gevoerd en hoe informatie wordt overgedragen. Ten tweede bespreken we hoe de samenwerking gewaardeerd wordt door de ketenpartners en welke meerwaarde ze hier aan toeschrijven. Tot slot beoordelen we deze samenwerking aan de hand van het beoordelingskader.

6.1 Regionale invulling van de samenwerking

De invulling van de samenwerking en afspraken verschilt per ProKid regio. Landelijk werkt de politie binnen het werkproces Vroegtijdig Signaleren en Doorverwijzen samen met Bureau Jeugdzorg. Deze samenwerking is vastgelegd door middel van een convenant. Op regionaal niveau kunnen binnen de gestelde kaders aanvullende werkafspraken over samenwerking worden gemaakt. Hierin kunnen ook gemeenten en/of provincies worden betrokken. In tabel 6.1 wordt schematisch weergegeven hoe deze samenwerking tussen de betrokken ketenpartners er in de 4 ProKid pilotregio's uitziet ten tijde van de evaluatie. Hierin wordt beschreven welke partners betrokken zijn, welke overleggen er plaatsvinden rondom ProKid-meldingen en op welke wijze de informatieoverdracht tussen partners plaatsvindt.

Tabel 6.1 Samenwerking in de verschillende ProKid regio's

Regio	Gelderland-Midden	Amsterdam-Amstelland*	Brabant Zuid-Oost	Hollands-Midden**
Partners	Politie BJZ Back office Centrum Jeugd en Gezin Hulpverlening Gelderland-Midden (HGM) Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW)	Politie BJZ Vangnet Jeugd	Politie BJZ Jeugd Preventie Programma (JPP)	Politie BJZ Partijen werken samen binnen Jeugd Preventie Team (JPT)
Overlegvormen	Vooroverleg (politie, Bureau Jeugdzorg, HGM) Ketenkamer overleg (BJZ, HGM, AMW) Beiden wekelijks	Vooroverleg (Vangnet Jeugd en politie, buurtagent)	Casusoverleg huiselijk geweld in VHU (politie, Bureau Jeugdzorg, JPP) Tweewekelijks	Dagelijks overleg tussen Bureau Jeugdzorg en politie in kader van JPT
Wijze van informatie-overdracht	Warme overdracht naar Bureau Jeugdzorg en HGM in Vooroverleg. Bij Bureau Jeugdzorg zaken ook ProKid ZOF	Koude overdracht dmv ZOF aan Vangnet Jeugd die doorstuurt naar Bureau Jeugdzorg bij rode zaken	Warme overdracht in casusoverleg, dmv ZOF. Eerste overdracht is aan Bureau Jeugdzorg die kan terugverwijzen naar JPP	Warme overdracht binnen JPT

* Met uitzondering van de buitengemeenten van Amsterdam (die wel onder Amsterdam-Amstelland vallen (bijv. Amstelveen) waar de samenwerking rondom ProKid anders georganiseerd is.

** Met uitzondering van de regio Duin- en Bollenstreek waar de samenwerking rondom ProKid anders georganiseerd is.

Partners

Overeenkomstig het landelijk werkproces Vroegsignaleren heeft Bureau Jeugdzorg ook in de samenwerking rondom ProKid in iedere regio een rol. In 3 van de 4 regio's is het de eerste ontvanger van de ProKid-informatie (Brabant Zuid-Oost, Gelderland-Midden, Hollands-Midden), in een andere regio wordt de informatie eerst door voorliggende voorzieningen (Vangnet Jeugd in Amsterdam-Amstelland) ontvangen en beoordeeld. In Hollands-Midden is de samenwerking tussen politie en Bureau Jeugdzorg belegd in het JPT (zie hoofdstuk 5 voor een beschrijving).

In 2 regio's (Brabant Zuid-Oost en Hollands-Midden (JPT)) heeft Bureau Jeugdzorg de regierol in de hulpverlening die naar aanleiding van een ProKid-melding wordt ingezet. In de 2 andere regio's hebben gemeentelijke voorzieningen de regierol: in Gelderland-Midden het back office van het Centrum voor Jeugd en Gezin en in Amsterdam-Amstelland Vangnet Jeugd.

Overdracht van ProKid-meldingen: warm of koud

De overdracht van ProKid-meldingen gebeurt verschillend in de 4 regio's. In 2 van de 4 regio's vindt (twee)wekelijks casusoverleg plaats over de ProKid-meldingen. In Hollands-Midden worden ProKid-meldingen indien nodig besproken in het dagelijkse overleg van het JPT. In Amsterdam-Amstelland vindt geen casusoverleg plaats. De informatie-uitwisselingen over ProKid-meldingen is koud (per e-mail). Wel heeft Vangnet Jeugd regelmatig overleg met de wijkagent⁴⁶ naar aanleiding van een ProKid-melding alvorens actie in te zetten in een gezin. Dit vooroverleg begint steeds meer een structurele vorm aan te nemen, aldus respondenten in Amsterdam

In Gelderland-Midden, Brabant Zuid-Oost en Hollands-Midden is het overleg over ProKid-meldingen ondergebracht in bestaande samenwerkingsverbanden en overlegvormen, binnen respectievelijk het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), het Veiligheidshuis en het JPT. Op deze manier probeert men in de regio's ProKid in te bedden in de bestaande structuren rondom vroegsignaleren. Respondenten van Bureau Jeugdzorg en CJG in Gelderland-Midden geven aan dat hierin nog een verbetering mogelijk is, en dat één en ander efficiënter zou kunnen wanneer de overlap tussen verschillende casusoverleggen weggenomen zou worden. Nu worden kinderen nog te dikwijls 'dubbel' besproken in verschillende casusoverleggen, zonder dat hierover afstemming is. In Hollands-Midden en in Brabant Zuid Oost is er bewust voor gekozen om aansluiting te zoeken bij bestaand overleg om dit te voorkomen.

6.2 Knelpunten in de samenwerking

De ketenpartners geven nauwelijks knelpunten aan in de samenwerking. Op het niveau van uitvoerende medewerkers wordt de samenwerking door poli-

Noot 46 Dit is wijkagent van de buurt waar het kind/ het gezin waarover de melding gaat woont.

tie en zorg in alle regio's goed beoordeeld. Wel wordt opgemerkt dat op het niveau van organisaties financiële belangen kunnen spelen die een druk leggen op de samenwerking en op de meerwaarde van ProKid (namelijk het vroegtijdig signaleren en doorverwijzen). Financiële belangen hebben gevolgen voor de mogelijke inzet van mensen. Dit kan tot gevolg hebben dat bijvoorbeeld geen warme overdracht meer mogelijk is of dat een prioritering van de beoordeling van de doorverwezen kinderen moet worden doorgevoerd.

6.3 Beoordeling van de samenwerking

Aan de hand van het vooraf opgestelde beoordelingskader beoordelen we de samenwerking tussen de ketenpartners in het kader van het gebruik van ProKid in de 4 pilot regio's. Zie tabel 6.2 voor de vergelijking van de beoordeling in de regio's. Per criterium lichten we vervolgens toe hoe de beoordeling tot stand is gekomen.

Tabel 6.2 Beoordeling van de samenwerking in de verschillende ProKid regio's

Regio	Gelderland-Midden	Amsterdam-Amstelland	Brabant Zuid-Oost	Hollands-Midden
Niveau 2: samenwerking				
1 Er is een gezamenlijke visie en doel op de functie van ProKid	+	+	+	+
2 Er zijn samenwerkingsafspraken over de toepassing van ProKid en deze zijn vastgelegd	+	+	+	+
3 Specifiek: er zijn samenwerkingsafspraken over taakverdeling tussen instanties waarbij ook helderheid is over mandaat	+	+	+/-	+
4 Er zijn samenwerkingsafspraken over de deelname aan (casus)overleggen	+	nvt	+/-	+
5 De partners beoordelen de samenwerking positief: de (keten)partners leveren wat ze moeten leveren en doen wat ze toezeggen	+/-	+/-	+/-	+
6 Het gebruik van ProKid heeft meerwaarde voor de samenwerking tussen de ketenpartners	+	+	+	=

1 Er is gezamenlijke visie op het doel en de functie van ProKid

In alle regio's zijn de partners gezamenlijk van mening dat ProKid bedoeld is om signalen over risicokinderen bij elkaar te brengen en meer signalen sneller bij elkaar te laten komen. Het is een middel om kinderen te signaleren die via de reguliere werkwijze Vroegsignaleren en Doorverwijzen gemist worden.

2 Er zijn samenwerkingsafspraken over de toepassing van ProKid en deze zijn vastgelegd

In alle regio's zijn de afspraken tussen de samenwerkingspartners vastgelegd op papier, in een convenant of samenwerkingsovereenkomst. In Gelderland-Midden zijn de doelen van ProKid vastgelegd in een apart convenant⁴⁷. In de andere regio's vallen de afspraken over ProKid binnen het

Noot 47 Dit convenant over de werkwijze rondom ProKid heet 'Zet in op 12-min' en legt specifiek de werkwijze van ProKid vast.

bestaande convenant over Vroegsignaleren (zoals in Hollands-Midden over samenwerking in JPT) of afspraken met de ketenpartners (zoals in Brabant Zuid-Oost over samenwerking met JPP en Bureau Jeugdzorg).

3 Specifiek: er zijn samenwerkingsafspraken over taakverdeling tussen instanties waarbij ook helderheid is over mandaat

Drie van de 4 regio's worden positief beoordeeld waar het gaat om samenwerkingsafspraken over de taakverdeling. In deze regio's ligt deze taakverdeling vast in het convenant. In Brabant Zuid-Oost is er ondanks het bestaan van een convenant onduidelijkheid over de taakverdeling. Het gaat dan om de praktische invulling: bijvoorbeeld beschikbaarheid van personeel voor het casusoverleg. In de interviews is aangegeven dat dit nog te persoonsafhankelijk is.

4 Er zijn samenwerkingsafspraken over de deelname aan (casus)overleggen

In één van de 4 regio's (Amsterdam-Amstelland) is geen (casus)overleg. In de overige regio's is wel dagelijks (Hollands-Midden), wekelijks (Gelderland-Midden) of een keer per 2 weken (Brabant Zuid-Oost) (casus)overleg. De betrokken partijen stellen deelnemers beschikbaar voor deze overleggen. In Brabant Zuid-Oost is het daarbij soms nog wel zoeken naar de juiste momenten voor het overleg, waarbij alle benodigde personen aanwezig dienen te zijn.

5 De partners beoordelen de samenwerking positief: de (keten)partners leveren wat ze moeten leveren en doen wat ze toezeggen

De ketenpartners in alle pilotregio's zijn over het algemeen genomen tevreden over de samenwerking en ervaren deze als positief. In 3 regio's zijn de zorgpartners enigszins kritisch over de continuïteit van de input die de politie levert: de kwaliteit van de meldingen wisselt sterk, lijkt soms erg afhankelijk van personen en heeft ook te maken met capaciteitsproblemen bij ziekte en vakanties. Daarbij is ook de hoeveelheid meldingen wisselvallig waardoor het soms lastig is opeens grote hoeveelheden meldingen op te volgen. Andersom is de politie in deze regio's kritisch over de terugkoppeling die ze krijgt van Bureau Jeugdzorg over wat er met meldingen gebeurt. In Hollands-Midden zijn de ketenpartners uitsluitend positief over de samenwerking en uitvoering van taken binnen het JPT.

6 Het gebruik van ProKid heeft meerwaarde voor de samenwerking tussen de (keten)partners

In 3 van de 4 regio's wordt door de respondenten van zowel politie als zorg aangegeven dat het gebruik van ProKid de samenwerking heeft verbeterd. Doordat er structureel en frequenter informatie wordt uitgewisseld over casussen, komen signalen sneller samen en wordt beter samengewerkt.

In Brabant Zuid-Oost geven de respondenten van politie en Bureau Jeugdzorg aan dat vooral de samenwerking tussen Bureau Jeugdzorg en politie verbeterd is. De samenwerking tussen politie en de voorliggende voorziening JPP was ook voor het gebruik van ProKid goed. De informatievoorziening rondom casussen is verbeterd. Hierdoor komen signalen sneller samen en is sneller ingrijpen mogelijk.

In Amsterdam-Amstelland bestond voor het gebruik van ProKid al een goede samenwerking tussen politie en Vangnet Jeugd. Volgens de respondent van beide partners is de samenwerking verbeterd. Ook bij koude overdracht is overleg nodig om af te stemmen.

De respondenten in Gelderland-Midden geven aan dat de samenwerking tussen politie en Bureau Jeugdzorg door het gebruik van ProKid is verbeterd. De aansluiting van de voorliggende voorzieningen in het werkproces Vroegtijdig signaleren en Doorverwijzen wordt door Bureau Jeugdzorg alleen een grote meerwaarde voor het werkproces gezien. Hierdoor gaat Bureau Jeugdzorg in deze regio ook beter samenwerken met de voorliggende voorzieningen en wordt sneller terugverwezen naar voorliggende voorzieningen in zaken waarin jeugdzorg een te zwaar middel is.

In een regio (Hollands-Midden) was de samenwerking al goed. Het gebruik van ProKid heeft geen invloed op die samenwerking. De respondenten van politie en JPT geven aan dat ze door het gebruik van ProKid wel de bevestiging krijgen dat JPT werkt.

7 Output-evaluatie

In dit hoofdstuk bespreken we de uitkomsten van de output-evaluatie. Zoals in hoofdstuk 2 beschreven zoomen we in de output-evaluatie voornamelijk op de output van de ProKid-meldingen.

De gepresenteerde resultaten zijn gebaseerd op de aangeleverde cijfers in de voortgangsrapportages van de kwaliteitscontroleurs en het dossieronderzoek (opzoeken van de opvolging van de zorgmelding in de registratiesystemen van Bureau Jeugdzorg, Vangnet Jeugd en andere regionale ketenpartners) bij Bureau Jeugdzorg, bij een steekproef van 191 ProKid zorgmeldingen⁴⁸.

Met het gebruik van ProKid wordt beoogd kinderen 'eerder' of vroegtijdiger te signaleren en door te verwijzen naar de hulpverlening. We zoomen in de output-evaluatie daarom in op de ProKid pilotregio's en onderzoeken of met het gebruik van ProKid kinderen eerder of vroegtijdiger worden gesignaleerd. Dit wordt op 4 manieren geoperationaliseerd:

- Met ProKid worden kinderen doorverwezen naar Bureau Jeugdzorg die niet via het regulier werkproces van de politie worden doorverwezen.
- Met ProKid worden kinderen doorverwezen naar Bureau Jeugdzorg die nog niet bekend zijn bij de hulpverlening en bij wie hulp noodzakelijk is. Er komen dus nieuwe kinderen in beeld.
- Met ProKid worden kinderen doorverwezen naar Bureau Jeugdzorg waarbij minder intensieve hulp nodig is (hulp van een voorliggende voorziening is voldoende) in vergelijking met reguliere zorgmeldingen.
- Met ProKid worden kinderen op jongere leeftijd doorverwezen Bureau Jeugdzorg dan met reguliere zorgmeldingen.

Vervolgens kijken we of de opvolging door Bureau Jeugdzorg verschilt voor de wetenschappelijk onderbouwde risicocategorieën. De veronderstelling is dat ProKid-meldingen in een hogere risicocategorie al eerder gemeld zullen zijn, eerder bekend zullen zijn en als ze niet bekend zijn meer intensieve hulp nodig hebben. Tot slot beoordelen we de output met behulp van het beoordelingskader.

7.1 Output van de ProKid-meldingen

Alvorens in te zoomen op de opvolging van de ProKid-meldingen, vatten we de gepresenteerde gegevens uit hoofdstuk 5 samen in tabel 7.1.

ProKid-meldingen

In de periode van 1 september 2010 tot 1 december 2010 zijn in de 4 pilotregio's 3.849 meldingen via ProKid uit het systeem gekomen. 2.444 van deze ProKid meldingen hebben de risicocategorieën rood (alarmfase), oranje (indicatie probleemjeugd/probleemadres) of geel (indicatie opkomen risi-

Noot 48 De beoogde steekproef per pilotregio was 50. Deze is in Brabant-Zuidoost niet gehaald. Zie hoofdstuk 2 voor de verantwoording van de getrokken steekproeven.

copotentieel)⁴⁹ (zie tabel 7.1). Dit zijn de meldingen waarvan is afgesproken dat de kwaliteitscontroleur ze toetst en vervolgens doorverwijst naar Bureau Jeugdzorg.

Bij 902 van deze meldingen was er sprake van systeem- of registratiefouten of betrof het meldingen op basis van irrelevante incidenten. (Zie paragraaf 4.2 stap 3 en paragraaf 5.4 voor verdere beschrijving van deze fouten en incidenten).

Het gaat hierbij in totaal om 37% onterechte ProKid-meldingen. In Amsterdam-Amstelland is dit percentage het hoogst (53%), in Gelderland-Midden het laagst (9%).

Er resteren uiteindelijk 1.542 meldingen waarop de kwaliteitscontroleur een toets uitvoert alvorens ze door te verwijzen naar Bureau Jeugdzorg.

Tabel 7.1 Aantal ProKid-meldingen

	Gelderland-Midden	Amsterdam-Amstelland	Brabant Zuid-Oost	Hollands-Midden	Totaal
Totaal ProKid-meldingen inclusief wit	674	1.229	1.002	944	3.849
Totaal ProKid-meldingen (geel, oranje, rood)	423	851	825	345	2.444
Geel	57	258	268	68	651
Oranje	272	457	459	213	1401
Rood	94	136	98	64	392
systeem of registratiefout	39	454	248	161	902
Aantal relevante ProKid-meldingen	384	397	577	184	1.542
Laatste half jaar gemeld door de politie via regulier werkproces (regulier zof of andersoortig formulier) ¹	44 ²	210	118	107	479
Laatste half jaar gemeld door de politie via ProKid zorgformulier	13	10	26	1	52
Totaal al gemeld via politie	57	220	144	108	529
bekend bij zorg	7	12	5	13	37
Doorverwezen	300	165	153	63	681
Werkvoorraad	20	0	275	0	295

¹ bijvoorbeeld een regio specifiek formulier voor huiselijk geweld en inclusief de zaken die via een besloten protocol lopen

²(44) Dit cijfer is een schatting in de registratie in deze regio is er achteraf een correctie doorgevoerd omdat een aantal zaken onterecht onder bepaalde categorieën waren weggeschreven. Bovendien wordt in deze regio geen ProKid zorgformulier opgemaakt als de jongeren via het casusoverleg worden overgedragen.

Nieuwe doorverwijzingen door de politie

Met de kwaliteitscontroleurs in de pilotregio's is afgesproken dat er geen opvolging aan een ProKid-melding wordt gegeven als er in het afgelopen half jaar al een (reguliere) zorgmelding door de politie is gedaan. Het gaat hierbij om 529 meldingen. Dit is 34% van de relevante ProKid-meldingen. Het merendeel van deze meldingen is via het reguliere werkproces gebeurd (90%) (zie tabel 7.1). Daarnaast zijn er 37 meldingen die betrekking hebben op mutaties waarbij jeugdzorg betrokken was. Er is nog een werkvoorraad

Noot 49 Zoals eerder aangegeven is van tevoren afgesproken om geen opvolging te geven aan ProKid-meldingen in de risicocategorie wit (geen risico-indicatie, vermoedelijk veilige zone).

van 295 ProKid-meldingen waarvan nog niet bekend is of ze worden doorverwezen of niet. Dit betekent dat er in ProKid minimaal 681 nieuwe meldingen naar voren komen die worden doorverwezen. Dit is 44% inclusief de werkvoorraad en 55% exclusief de werkvoorraad.

Er zijn duidelijke verschillen tussen de pilotregio's in de mate waarin ProKid nieuwe doorverwijzingen oplevert. In Gelderland-Midden levert het gebruik van ProKid de meeste nieuwe meldingen op, namelijk 78% (en 82% als de werkvoorraad niet wordt meegenomen). In Hollands-Midden is het aantal nieuwe meldingen het laagst, namelijk 34%. Amsterdam-Amstelland zit daar tussenin met 42%. In Brabant Zuid-Oost is het percentage nieuwe meldingen 27%. De werkvoorraad is daar echter groot, namelijk 275 meldingen. Als deze niet worden meegenomen is het aantal nieuwe meldingen 51%.

Kinderen die nieuw in beeld komen bij de hulpverlening

Om na te gaan wat de opvolging is van de doorverwezen kinderen, is bij een ad random steekproef van ongeveer 50 doorverwezen ProKid-meldingen per regio onderzocht welke opvolging Bureau Jeugdzorg (of Vangnet Jeugd) heeft gegeven. De uitkomsten van het dossieronderzoek worden weergegeven in tabel 7.2.

Tabel 7.2 Opvolging van ProKid-zorgmeldingen door BJZ, per regio

ProKid regio's	Totaal		Gelderland-Midden		Amsterdam-Amstelland		Brabant Zuid-Oost		Hollands-Midden	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
nameting										
Al hulpverlening aanwezig	73	38%	31	62%	19	35%	8	24%	15	28%
Hulpverlening noodzakelijk	40	21%	4	8%	15	28%	6	18%	15	28%
• Doorverwezen naar hulpverlening in voorliggend veld	22	12%	3	6%	9	17%	2	6%	8	15%
• Indicatie vrijwillige hulpverlening via BJZ	9	5%	0	0%	3	6%	1	3%	5	9%
• Doorverwezen AMK of RvdK	9	5%	1	2%	3	6%	3	9%	2	4%
Geen hulpverlening nodig	35	18%	12	24%	14	26%	5	15%	4	8%
Anders	13	7%	2	4%	3	6%	2	6%	6	11%
Niet teruggevonden in IJ systeem ¹	30	16%	1	2%	3	6%	13	38%	13	25%
Totaal	191	100%	50	100%	54	100%	34	100%	53	100%

Bron: Registratiesysteem BJZ (IJ en KIDS)

¹ Niet teruggevonden in IJ of KIDS zijn meldingen die: niet zijn aangekomen bij Bureau Jeugdzorg; waarbij bij de beoordeling is vastgesteld dat hulp in het voorliggend veld nodig is; waar al hulp in het voorliggend veld wordt verleend en/of waar geen hulp nodig wordt geacht. Deze laatste 3 categorieën worden niet in alle regio's in het IJ geregistreerd. In deze regio's worden kinderen pas geregistreerd in het IJ als zij als klant worden geaccepteerd of m.a.w. als een indicatietraject wordt opgestart.

Kinderen die nieuw in beeld komen

Het percentage kinderen dat nog niet bekend is bij de jeugdhulpverlening ligt tussen de 46% en 62%. Van 46% van de doorverwezen kinderen is zeker vastgesteld dat zij nog niet bekend zijn bij de jeugdhulpverlening. Van ruim een derde is vastgesteld dat zij bekend zijn bij de jeugdhulpverlening. Aan deze kinderen (of hun gezinnen) wordt al hulp verleend via het voorliggend veld, geïndiceerde hulpverlening of verplichte hulpverlening, of bij deze kinderen loopt op het moment van de zorgmelding al een indicatietraject, AMK-onderzoek of beschermingsonderzoek. Bij 16% van de doorverwezen kinderen was het onderscheid tussen al hulp door een voorliggen-

de voorziening of doorverwezen naar een voorliggende voorziening of geen hulp nodig, niet vast te stellen. Dit percentages is relatief hoog in Brabant Zuid-Oost. Kinderen die via het casusoverleg worden doorverwezen naar JPP komen niet voor in het registratiesysteem van BJZ.

We stellen significante verschillen vast tussen de regio's. De in percentages verschillen zijn getoetst met een behulp van met z toets (z ratio for uncorrelated proportions). ($p < .05$).

Het percentage doorverwezen kinderen dat al bekend is bij de hulpverlening is in vergelijking met de andere pilotregio's hoog in Gelderland-Midden, namelijk 62%. In het interview met respondenten uit de regio wordt aangegeven dat een mogelijke verklaring hiervoor is dat in deze regio in 2010 andere verwijssystemen (veiligheidshuis en verwijsindex) gestart zijn. In deze regio wordt al langer met ProKid gewerkt, dus mogelijk zijn kinderen ook al langer dan 6 maanden geleden doorverwezen door de politie. In de cijfers in 7.1 is alleen gekeken naar reguliere zorgmeldingen in de afgelopen 6 maanden.

Kinderen die nieuw in beeld komen en bij wie hulp noodzakelijk is

Bij ongeveer een vijfde van de via ProKid doorverwezen kinderen is hulpverlening in het voorliggend veld of door Bureau Jeugdzorg noodzakelijk. Dit betekent dat in de periode van 1 september tot 1 december 2010 ongeveer 115⁵⁰ kinderen hulp nodig hebben naar aanleiding van een ProKid-melding. Dit is een ondergrens omdat bij de ProKid-meldingen die niet terug te vinden zijn in de registratiesystemen van Bureau Jeugdzorg ook meldingen zitten die zijn doorverwezen naar het voorliggend veld. Het gaat dus om 115 tot 202 kinderen.

De percentages kinderen bij wie hulp nodig is verschillen tussen de pilotregio's. In Gelderland-Midden zijn er significant minder meldingen waarbij hulp nodig wordt geacht in vergelijking met de 3 andere regio's ($p < .05$). Dit is te verklaren omdat in deze regio relatief meer meldingen al bekend zijn bij de hulpverlening.

Van de ProKid zorgmeldingen waarbij hulp nodig wordt geacht, wordt iets meer dan de helft doorverwezen naar een voorliggende voorziening, ongeveer een kwart krijgt een indicatie voor geïndiceerde jeugdzorg en bij ongeveer een kwart wordt nader onderzoek door het AMK en/of een beschermingsonderzoek uitgevoerd (zie tabel 7.3).

Tot slot is bij tussen 18% en 24% van de doorverwezen kinderen geen hulp nodig.

Mate waarin hulp nodig is

Door de opvolging van de ProKid zorgmeldingen te vergelijken met de opvolging van de reguliere zorgmeldingen in de periode voorafgaand aan de invoering van ProKid, toetsen we of met behulp van ProKid kinderen in een

Noot 50 Het percentage uit de steekproef is toegepast op de populatie waaruit de steekproef is getrokken. Dit zijn 574 ProKid-meldingen die volgens de kwaliteitscontroleurs zijn doorverwezen naar Bureau Jeugdzorg. Dit aantal is exclusief 107 ProKid-meldingen waarvan de kwaliteitcontroleurs hadden geregistreerd dat er geen hulp noodzakelijk is na (casus)overleg. Deze 107 cases zijn wel meegeteld in het aantal doorverwezen ProKid-meldingen in dit onderzoek, omdat er overleg heeft plaatsgevonden met Bureau Jeugdzorg en er dus sprake is van een overdracht/doorverwijzing.

vroegtijdiger fase worden doorverwezen waardoor lichtere hulp kan worden ingezet. Reguliere zorgmeldingen worden meestal gedaan naar aanleiding van meer ernstige incidenten. De bedoeling van ProKid is om ook kinderen door te verwijzen naar aanleiding van een optelling van lichtere incidenten.

In tabel 7.3 worden de resultaten van de voor- en nameting per regio gepresenteerd.

Tabel 7.3 Opvolging van de reguliere zorgmeldingen van de politie door Bureau Jeugdzorg voorafgaand van de invoering van ProKid in de pilotregio's (voormeting) en van de ProKid-zorgmeldingen (nameting)

	Totaal		Gelderland-Midden		Amsterdam-Amstelland		Brabant Zuid-Oost		Hollands-Midden	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
ProKid regio's										
Voormeting (reguliere zorgmeldingen voor invoering ProKid)										
Al hulpverlening aanwezig	39	20%	5	10%	7	14%	11	22%	16	36%
Hulpverlening noodzakelijk	53	27%	24	48%	2	4%	10	20%	17	38%
Doorverwezen naar hulpverlening in voorliggend veld	17	9%	7	14%	0	0%	4	8%	6	13%
Indicatie vrijwillige hulpverlening via BJZ	21	11%	5	10%	2	4%	5	10%	9	20%
Doorverwezen AMK of RvdK	15	8%	12	24%	0	0%	1	2%	2	4%
Geen hulpverlening nodig	17	9%	13	26%	0	0%	2	4%	2	4%
Anders	17	9%	1	2%	11	22%	1	2%	4	9%
Niet teruggevonden in IJ systeem ¹	69	35%	7	14%	30	60%	26	52%	6	13%
Totaal	195	100%	50	100%	50	100%	50	100%	45	100%
Nameting (ProKid zorgmeldingen)										
Al hulpverlening aanwezig	73	38%	31	62%	19	35%	8	24%	15	28%
Hulpverlening noodzakelijk	40	21%	4	8%	15	28%	6	18%	15	28%
• Doorverwezen naar hulpverlening in voorliggend veld	22	12%	3	6%	9	17%	2	6%	8	15%
• Indicatie vrijwillige hulpverlening via BJZ	9	5%	0	0%	3	6%	1	3%	5	9%
• Doorverwezen AMK of RvdK	9	5%	1	2%	3	6%	3	9%	2	4%
Geen hulpverlening nodig	35	18%	12	24%	14	26%	5	15%	4	8%
Anders	13	7%	2	4%	3	6%	2	6%	6	11%
Niet teruggevonden in IJ systeem ¹	30	16%	1	2%	3	6%	13	38%	13	25%
Totaal	191	100%	50	100%	54	100%	34	100%	53	100%

In Gelderland-Midden wordt al langer met ProKid gewerkt en daarom is de voormeting al langer geleden. Dit kan een effect hebben op de resultaten. In Gelderland-Midden kan er sprake zijn van een langetermijneffect. Het valt op dat de percentages in Gelderland-Midden in de voor- en nameting afwijken van de andere regio's. Het percentage kinderen dat al bekend is bij de hulpverlening is in de nameting hoger dan in de 3 andere regio's. In de voormeting is het percentage doorverwezen kinderen dat geen hulp nodig heeft hoger dan in de andere regio's. Om die reden zijn de verschillen tussen de voor- en nameting getoetst inclusief Gelderland-Midden (tabel 7.4) en exclusief Gelderland-Midden (tabel 7.5).

Tabel 7.4 Opvolging van de reguliere zorgmeldingen van de politie door Bureau Jeugdzorg voorafgaand van de invoering van ProKid in de pilotregio's (voormeting) en van de ProKid-zorgmeldingen (nameting)

	Significan- tie (twee- zijdig ge- toetst met χ^2 toets)	Reguliere zorgmeldingen voorafgaand aan invoering ProKid		ProKid zorg- meldingen	
		N	%	N	%
Al hulpverlening aanwezig	.001	39	21%	73	38%
Hulpverlening noodzakelijk	NS	53	27%	40	22%
• Doorverwezen naar hulpverlening in voorlig- gend veld	NS	17	9%	22	12%
• Indicatie vrijwillige hulpverlening via BJZ	.026	21	11%	9	5%
• Doorverwezen AMK of RvdK	NS	15	8%	9	5%
Geen hulpverlening nodig	.018	17	9%	35	18%
Anders	NS	5	3%	9	5%
Weigeren mee te werken	NS	4	4%	4	2%
Niet teruggevonden in IJ/KIDS systeem	.001	69	35%	30	16%
		183	100%	191	100%

Tabel 7.5 Opvolging van de reguliere zorgmeldingen van de politie door Bureau Jeugdzorg voorafgaand van de invoering van ProKid in de pilotregio's (voormeting) en van de ProKid-zorgmeldingen exclusief Gelderland-Midden

	Significan- tie (twee- zijdig ge- toetst met χ^2 toets)	Reguliere zorg- meldingen voor- afgaand aan invoering Pro- Kid		ProKid zorgmeldin- gen	
		N	%	N	%
Al hulpverlening aanwezig	NS	34	26%	42	30%
Hulpverlening noodzakelijk	NS	29	22%	36	26%
• Doorverwezen naar hulpverlening in voorlig- gend veld	NS	10	8%	19	14%
• Indicatie vrijwillige hulpverlening via BJZ	NS	16	12%	9	6%
• Doorverwezen AMK of RvdK	NS	3	2%	8	6%
Geen hulpverlening nodig	0.001	4	3%	23	16%
Anders	NS	1	1%	7	5%
Weigeren mee te werken	NS	3	2%	4	3%
Niet teruggevonden in IJ/KIDS systeem	0.001	62	47%	29	21%
		133	100%	141	100%

Het percentage kinderen dat via ProKid is doorverwezen en bij wie hulp noodzakelijk wordt geacht, is vergelijkbaar met het percentage bij de reguliere zorgmeldingen.

Het percentage kinderen bij wie geïndiceerde hulp nodig is, is significant hoger bij kinderen die via een reguliere zorgmelding worden doorverwezen dan bij kinderen die met behulp van ProKid worden doorverwezen. Dit verschil vervalt wanneer Gelderland-Midden niet wordt meegenomen in de analyses. Er is geen significant verschil in de mate waarin er wordt doorverwezen naar een voorliggende voorziening. Wel is het zo dat via ProKid meer kinderen worden doorverwezen waarbij geen hulp nodig is. Deze uitkomst moet echter genuanceerd worden. In de categorie 'niet teruggevonden in IJ/KIDS' zitten ProKid zorgmeldingen waarbij geen hulp nodig is en die zijn doorverwezen naar voorliggende voorzieningen. Het is dus mogelijk dat er relatief meer kinderen zijn doorverwezen naar voorliggende voorzieningen en/of geen hulp nodig hebben. Het percentage kinderen dat in de voormeting niet teruggevonden kon worden, is significant groter dan in de nameting.

De veronderstelling dat bij kinderen die met behulp van ProKid worden doorverwezen lichtere hulp volstaat, wordt niet bevestigd op basis van de data exclusief Gelderland-Midden. Als Gelderland-Midden wordt meegenomen dan vinden we wel dat relatief minder kinderen geïndiceerde hulpverlening nodig hebben. Dit wijst mogelijk op een langetermijneffect van ProKid.

Op jongere leeftijd doorverwijzen

Kinderen die via ProKid worden doorverwezen zijn gemiddeld niet jonger dan kinderen die via de reguliere zorgmeldingen voor de invoering van ProKid zijn doorverwezen. De gemiddelde leeftijden zijn respectievelijk 6,5 en 7,1 ($SD_1=3,5$, $SD_2=3,4$, $t(2,370)=1,85$, $p=0.06$, NS).

Opvolging van ProKid-meldingen naar risicocategorie

De kinderen die via ProKid worden gemeld zijn, zoals in hoofdstuk 3 beschreven, ingedeeld in 4 risicocategorieën: rood, oranje, geel en wit. Alleen aan de rode, oranje en gele meldingen wordt indien nodig een opvolging gegeven. Op basis van deze indeling veronderstellen we dat kinderen in de hogere risicocategorieën in meerdere mate al eerder door de politie zijn doorverwezen, bekend zijn bij de hulpverlening en een zwaardere vorm van hulp nodig hebben dan de kinderen in de lagere risicocategorieën.

In tabel 7.6 is het aantal ProKid-meldingen dat in het laatste half jaar is doorverwezen via het reguliere werkproces van de politie en/of ProKid, per risicocategorie weergegeven.

Tabel 7.6 ProKid-meldingen die al gemeld zijn door de politie bij jeugdzorg: aantallen en percentages t.o.v. het totaal aantal rode, oranje en gele relevante meldingen (exclusief systeem- en programmafouten)⁵¹

Regio	Rood		Oranje		Geel		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Gelderland-Midden	12	14%	40	17%	5	16%	57	16%
Amsterdam-Amstelland	60	55%	133	36%	27	13%	220	32%
Brabant Zuid-Oost	28	58%	98	55%	18	14%	144	41%
Hollands-Midden	24	51%	76	52%	8	31%	108	50%
Totaal	124	42%	347	37%	58	15%	529	33%

Met behulp van een Chi-kwadraat analyse is getoetst of er verschillen zijn in de mate waarin ProKid-meldingen al eerder gemeld zijn door de politie. Er zijn geen verschillen vast te stellen. Omdat de percentages in Gelderland-Midden afwijken, zijn de verschillen ook getoetst zonder Gelderland-Midden. Dan stellen we vast dat rode meldingen al vaker via het reguliere werkproces zijn doorverwezen dan gemiddeld ($\chi^2(df=1)=51$, $p<0.05$) en ook oranje meldingen al via het regulier werkproces zijn doorverwezen ($\chi^2(df=1)=26$, $p<0.05$). Gele meldingen zijn relatief minder vaak al via het reguliere werkproces doorverwezen ($\chi^2(df=1)=106$, $p<0.05$). Dit bevestigt de veronderstelling dat met behulp van ProKid kinderen in beeld komen door de optelsom van minder zware incidenten.

Noot 51 Zie 4.2 stap 3 voor de beschrijving van de systeemfouten en irrelevante incidenten.

In tabel 7.7 is de opvolging van Bureau Jeugdzorg aan de doorverwezen ProKid-meldingen per risicocategorie weergegeven op basis van het dossieronderzoek.

Tabel 7.7 Opvolging van ProKid-zorgmeldingen bij BJZ, per kleur van ProKid-melding

ProKid	Totaal		Rood		Oranje		Geel	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Al hulpverlening aanwezig	73	38%	23	49%	39	34%	11	37%
Hulpverlening noodzakelijk	40	22%	7	14%	30	26%	3	10%
• Doorverwezen naar hulpverlening in voorliggend veld	22	12%	1	2%	21	18%	0	0%
• Indicatie vrijwillige hulpverlening via BJZ	9	5%	3	6%	4	4%	2	7%
• Doorverwezen AMK of RvdK	9	5%	3	6%	5	4%	1	3%
Geen hulpverlening nodig	35	18%	9	19%	20	18%	6	20%
Weigeren mee te werken	4	2%	1	2%	3	3%	0	0%
Anders	9	5%	2	4%	4	4%	3	10%
Niet teruggevonden in IJ-systeem	30	16%	5	11%	18	16%	7	23%
Totaal	191	100%	47	100%	114	100%	30	100%

We kunnen geen significante verschillen vaststellen tussen de wijze van opvolging in de verschillende risicocategorieën. Het percentage kinderen dat al bekend is bij de hulpverlening enerzijds en nieuw in beeld komt en hulp nodig heeft anderzijds verschilt niet tussen de risicocategorieën.

Dat we geen verschillen vinden in de opvolging van de doorverwezen ProKid-meldingen in de verschillende risicocategorieën, komt overeen met de bevinding in de procesevaluatie dat er bij het gebruik in de praktijk weinig appèl uitgaat van de risicocategorieën. Verder kunnen we geen verschillen vaststellen in de wijze waarop opvolging plaatsvindt.

7.2 Beoordeling van de output

Op basis van de uitkomsten van de output-evaluatie was het de bedoeling om de output in de 4 onderscheiden regio's op een aantal criteria te beoordelen. Door de systeemproblemen en onvoldoende betrouwbare databestanden kunnen we geen oordeel geven over criteria 1, 2 en 4 in tabel 7.8.

Tabel 7.8 Beoordeling van de output in de verschillende ProKid regio's

Regio	Gelderland- Midden	Amsterdam- Amstelland	Brabant Zuid-Oost	Hollands- Midden
Niveau 3: effect (output)				
1 Er zijn meer 12-minners geregistreerd in BVH.	?	?	?	?
2 Er zijn meer 12-minners waarvoor een (ProKid) zorgformulier is opgesteld of die zijn doorverwezen naar BJZ via warme overdracht.	?	?	?	?
3 Er zijn meer 12-minners waarvoor een (ProKid) zorgformulier is opgesteld, die nog niet bekend zijn bij hulpverlening/die nog geen hulpverlening ontvangen.	-	=	=	=
4 Er wordt meer informatie overgedragen van de politie naar bjz en deze informatie wordt als nuttig bevonden.	?	?	?	?
5 Er worden meer 12-minners op jongere leeftijd gesignaleerd en doorverwezen.	=	=	=	=
6 Er zijn meer 12-minners die worden doorverwezen naar voorliggende voorzieningen.	+/-	+/-	+/-	+/-

Er zijn meer 12-minners die worden doorverwezen die nog niet bekend zijn bij de hulpverlening

Met behulp van ProKid komen in alle regio's kinderen in beeld die nog niet bekend zijn bij de hulpverlening maar hulp nodig hebben. Voor alle regio's samen komen tussen de 115 en 202 nieuwe kinderen in beeld.

Er wordt meer informatie overgedragen door de politie aan Bureau Jeugdzorg en die informatie wordt als nuttig ervaren

Op basis van de output-evaluatie kunnen we hier geen uitspraken over doen.

Er worden meer 12-minners op jongere leeftijd doorverwezen naar Bureau Jeugdzorg

De gemiddelde leeftijd van de doorverwezen kinderen is bij ProKid-meldingen niet significant lager dan bij de regulier zorgmeldingen in de periode voorafgaand aan de invoering van ProKid.

Er zijn meer 12-minners die worden doorverwezen naar voorliggende voorzieningen

Op basis van de beschikbare data kunnen we niet concluderen dat kinderen die via ProKid-meldingen worden doorverwezen meer naar voorliggende voorzieningen worden doorverwezen en dus minder intensieve hulp nodig hebben.

8 Samenvatting en conclusies

In dit hoofdstuk vatten we de resultaten van het onderzoek samen en trekken we conclusies ten aanzien van de hoofdvragen van het onderzoek. Voorafgaand bespreken we de beperkingen in het onderzoek.

Beperkingen van het onderzoek

Het onderzoek bestond uit een procesevaluatie en een output-evaluatie. In de procesevaluatie is onderzocht in welke mate het instrument ProKid is gebruikt zoals bedoeld. In de output-evaluatie was het de bedoeling om inzicht te krijgen in de output van de werkwijze met ProKid en die te vergelijken met de output van de reguliere werkwijze Vroegtijdig Signaleren en Doorverwijzen van de politie in een periode voor en na de invoering van ProKid.

Op basis van beschikbare data bij politie en Bureau Jeugdzorg is dit niet mogelijk gebleken. De politie is overgestapt op een ander registratiesysteem waardoor de cijfers uit de voor- en nameting niet goed vergelijkbaar zijn. Daarnaast deden zich technische problemen voor waardoor het databestand van de nameting in de controleregio's onvoldoende bruikbare data opleverde. Er was geen vergelijking mogelijk tussen pilotregio's met ProKid en de controleregio's. De onderzoeksvragen over de output kunnen daarom niet allemaal worden beantwoord. In de output-evaluatie hebben we vooral gekeken naar de output van de ProKid-meldingen en die is gerelateerd aan de doelstelling van ProKid. Er is gekeken of met behulp van ProKid nieuwe kinderen in beeld komen bij de politie en de jeugdzorg en of die kinderen hulp nodig hebben.

De output beperkt zich tot de beoordeling of er hulp noodzakelijk is en welk type hulp nodig is bij de kinderen die worden doorverwezen door de politie. Gezien de looptijd van het onderzoek was het niet mogelijk om te onderzoeken in welke mate de doorverwezen kinderen daadwerkelijk hulp hebben ontvangen, wat het effect van de hulp is en of kinderen vervolgens niet meer voorkomen in de registratiesystemen van de politie.

In dit hoofdstuk geven we antwoord op de volgende vragen:

- In welke mate wordt het signaleringsinstrument ProKid gebruikt zoals bedoeld?
- Wat is de output van ProKid in relatie tot de ProKid doelstellingen?
- Wat is de meerwaarde van ProKid ten aanzien van het reguliere werkproces?
- Aan welke randvoorwaarden moet worden voldaan bij eventuele uitrol van ProKid?

Wordt het Signaleringsinstrument Prokid gebruikt zoals bedoeld?

Het 'instrument ProKid' omvat de signaleringssystematiek (de kleurcodering met bijbehorende risico-indicatie met de wetenschappelijke onderbouwing

daarvan (de rekenregels)) en de bijbehorende techniek (het computerprogramma). Daarnaast kunnen we het werkproces ProKid onderscheiden.

Geen goed werkend instrument

In geen van de 4 pilotregio's is er een goed werkend ProKid-instrument. In alle regio's ondervindt men hinder van systeemfouten en technische problemen. Er zijn technische problemen waardoor kinderen onterecht wel of niet via ProKid worden gemeld. De systeemfouten - in de ene regio meer dan in de andere - kosten in de meeste regio's een relatief grote tijdsinvestering van de kwaliteitscontroleurs en zorgen voor irritatie en wantrouwen. Zolang het systeem niet doet wat het moet doen, ontbreekt het vertrouwen dat alle ProKid-meldingen correct zijn.

Daarnaast moeten door de kwaliteitscontroleurs enkele criteria handmatig worden nagekeken die volgens de respondenten ook in het computerprogramma kunnen worden ingebouwd. Het raadplegen van systemen vraagt hierdoor een extra tijdsinvestering van de kwaliteitscontroleurs. Alle kwaliteitscontroleurs hanteren wel dezelfde criteria waardoor de beslissing om een ProKid-melding door te verwijzen minder afhankelijk is van de persoonlijke beoordeling van de kwaliteitscontroleur.

In totaal komen er 2.444 ProKid-meldingen (in de risicocategorieën rood, oranje, geel) voor in de 4 regio's tussen 1 september en 1 december 2010. Ruim een derde (902 of 36%) hiervan zijn systeem- of registratiefouten of meldingen gebaseerd op irrelevante incidenten (irrelevant volgens de wetenschappelijke onderbouwing of incidenten waarvan gedurende de looptijd van pilots gezamenlijk is afgesproken dat ze irrelevant zijn). Dit zijn meldingen die dus eigenlijk niet via ProKid naar boven moeten komen. Het totaal aantal terechte ProKid-meldingen is 1.542. De mate waarin deze problemen zich voordoen verschilt sterk tussen de 4 pilotregio's: 9% in Gelderland-Midden, 53% in Amsterdam-Amstelland, 30% in Brabant Zuid-Oost en 47% in Hollands-Midden.

Daarnaast blijkt dat ziekte en vakantie van de kwaliteitscontroleurs in sommige regio's relatief snel leidt tot een werkvoorraad. In combinatie met de extra tijdsinvestering die moet worden gepleegd door de technische problemen en systeemfouten kan dit een negatieve invloed hebben op het sneller signaleren en doorverwijzen van kinderen in risicovolle situaties.

De rekenregels

De wetenschappelijke onderbouwing (de rekenregels) van de kleurcoderingen in 4 risicogroepen zijn in eerder onderzoek gevalideerd op basis van 12 jaar terugkijken in het politiesysteem naar meldingen op het woonadres van het kind. In 2 regio's (Hollands-Midden en Brabant Zuid-Oost) is het echter niet mogelijk om 12 jaar terug te kijken in het systeem. Er wordt 7 en 5 jaar teruggekeken. Dit betekent dat de ProKid-meldingen in de verschillende kleurcoderingen niet vergelijkbaar zijn tussen de regio's. Daarnaast worden momenteel ook irrelevante incidenten meegewogen in de risico-indeling. De respondenten hebben dan ook terecht twijfels bij de correctheid van de indeling van de meldingen in de risicocategorieën.

Uit de interviews in de procesevaluatie blijkt ook dat slechts in één regio de indeling in risicogroepen gebruikt wordt bij het beoordelen van de doorverwijzingen. In Amsterdam-Amstelland worden rode ProKid-meldingen (alarmfase/indicatie criminele jeugd alarmadres) onmiddellijk doorverwezen naar

BJAA. De gele en oranje ProKid-meldingen worden eerst door Vangnet Jeugd beoordeeld. In de andere regio's worden kinderen in alle 3 de risicogroepen op dezelfde wijze beoordeeld. Er gaat geen appèl uit van de risicocategorie (kleurcodering). Hoewel politie en jeugdzorg aangeven dat de meerwaarde van ProKid zit in de optelsom van meerdere kindincidenten en incidenten op het woonadres, geven zij beiden aan dat de ernst van het laatste kind- of adresincident belangrijk is in de beoordeling. Daarnaast spelen beschermende factoren in het gezin een belangrijke rol bij de beoordeling van de benodigde hulp in het gezin. De respondenten van Bureau Jeugdzorg geven aan dat het laatste incident vaak de ingang vormt bij het gezin. Zij vinden het moeilijk om op basis van een optelsom van lichtere incidenten ingang te vinden bij het gezin.

In de pilotregio's is capaciteit vrij gemaakt bij de politie en BJZ, zij het in mindere mate, om de ProKid-meldingen te beoordelen. Er is voldoende capaciteit om alle meldingen te beoordelen. Er kan sprake zijn van een onderzoekseffect. Doordat er voldoende capaciteit is en wordt meegewerkt aan een onderzoek prioriteert men niet. De vraag of er wel appèl uitgaat van de risicocategorieën als er minder capaciteit is en prioritering nodig is, kan met dit onderzoek niet worden beantwoord.

Verschillen in het gebruik van het signaleringsinstrument in het werkproces Vroegtijdig signaleren en Doorverwijzen

In geen van de pilotregio's stemt de werkwijze volledig overeen met de landelijk voorgeschreven werkwijze. In alle regio's zijn de ketenpartners echter over het algemeen tevreden met de wijze waarop het instrument is ingevoegd in het werkproces. Dit wordt zowel door politie als jeugdzorg positief beoordeeld.

De belangrijkste afwijkingen van de landelijk voorgeschreven werkwijze doen zich voor op de volgende punten:

- de invulling van de functie van de kwaliteitscontroleur;
- de wijze waarop de kwaliteitscontroleur na screening opvolging geeft aan de ProKid-meldingen;
- warme in plaats van koude overdracht van informatie;
- gebruik van ProKid-brief voor ouders;
- gebruik zorgformulier voor ProKid-melding;
- centraal meldpunt voor zorgmelding bij bureau jeugdzorg;
- externe terugkoppeling via landelijk terugkoppelingsformulier.

Op basis van de procesevaluatie kunnen we concluderen dat de afwijkingen waarschijnlijk niet belemmerend werken voor het realiseren van de doelstellingen. Alleen in de regio's waar met een casusoverleg wordt gewerkt waarin de ProKid-meldingen worden besproken en informatie wordt overdragen, wordt het invullen van zorgformulieren na warme overdracht als vertragend en bureaucratisch ervaren. Er moeten in het werkproces een aantal zaken geregeld worden, maar op basis van dit onderzoek kunnen we niet concluderen dat het noodzakelijk is om in alle regio's op eenzelfde wijze het werkproces in te richten. Wel blijkt het in alle regio's noodzakelijk dat een kwaliteitscontroleur een kwaliteitstoets uitvoert op de ProKid-meldingen.

In alle regio's komen met behulp van ProKid nieuwe kinderen in beeld bij de politie en de hulpverlening. Het aantal kinderen dat met behulp van ProKid wordt doorverwezen dat al via de reguliere werkwijze Vroegtijdig Signaleren en Doorverwijzen is doorverwezen of dat al bekend is bij de hulpverlening, verschilt tussen de 4 pilotregio's. Dit zegt waarschijnlijk meer over de regu-

liere werkwijze Vroegtijdig Signaleren en Doorverwijzen van de politie en over de mate waarin andere verwijssystemen in de regio al goed werken, dan over de ProKid-werkwijze.

Goede samenwerking tussen de ketenpartners

De samenwerking met het gebruik van ProKid wordt in alle pilotregio's door de respondenten positief beoordeeld. Er is een gezamenlijke visie op het doel en de functie van ProKid en er zijn samenwerkingsafspraken over de toepassing van ProKid en de taakverdeling vastgelegd. In een regio (Brabant Zuid-Oost) is er nog onduidelijkheid over de praktische invulling van de taakverdeling en dan vooral over deelname aan het casusoverleg.

In 3 pilotregio's (Gelderland-Midden, Amsterdam-Amstelland en Brabant Zuid-Oost) zijn de jeugdzorgpartners enigszins kritisch over de continuïteit van de input van de politie (kwaliteit en hoeveelheid van de meldingen). Deze kritiekpunten zijn terug te voeren op enerzijds het nog niet goed werken instrument en anderzijds op capaciteitsproblemen bij vakantie en ziekte. Andersom is de politie in deze regio's kritisch over de terugkoppeling van Bureau Jeugdzorg over de afhandeling van de meldingen.

Dus hoewel het instrument nog niet doet wat het moet doen, wordt de samenwerking doorgaans positief beoordeeld. Het werken met ProKid heeft in de pilotregio's de samenwerking verbeterd of bestendigd. Doordat er structureel en frequenter informatie wordt uitgewisseld over casussen, komen signalen sneller samen en wordt beter samengewerkt. Hierbij merken we op dat in alle pilotregio's voorafgaand aan de invoering van ProKid al een goede samenwerking was.

Beantwoordt het gebruik van ProKid aan de doelstellingen?

Met de invoering van ProKid worden 3 doelen beoogd:

- 4 De politieke jeugdtaak verbeteren door het signaleren en doorverwijzen meer geobjectiveerd te laten verlopen op basis van wetenschappelijk onderbouwde criteria.
- 5 Sneller signaleren en doorverwijzen van kinderen die zich in een situatie bevinden waarin ze onvoldoende of geen ontwikkelingskansen hebben.
- 6 Sneller doorverwijzen naar hulp door samenwerking tussen de ketenpartners.

De werkwijze verbeteren op basis van wetenschappelijk onderbouwde criteria

We hebben al aangegeven dat in de praktijk weinig gebruik wordt gemaakt van de wetenschappelijk onderbouwde indeling in risicocategorieën. Ook in de output-evaluatie vonden we geen verschillen tussen de output per risicocategorie. Het percentage kinderen dat nieuw in beeld komt bij de politie en de hulpverlening, verschilt niet significant tussen de risicocategorieën. Ook de intensiviteit van de noodzakelijke hulp van kinderen die nieuw in beeld komen bij de hulpverlening, verschilt niet tussen de risicocategorieën. De veronderstelling op basis van de wetenschappelijke onderbouwing dat bij de 'rode' meldingen meer intensieve hulp nodig is dan bij de gele en oranje meldingen wordt niet bevestigd.

Een aantal factoren speelt hierin een rol. Omdat ook irrelevante incidenten worden meegewogen in de indeling in risicocategorieën, zijn de categorieën qua risico niet altijd conform de rekenregels. Daarnaast wegen in de beoor-

deling (door Bureau Jeugdzorg, Vangnet Jeugd of in casusoverleg) of er hulp nodig is en hoe intensief de benodigde hulp moet zijn, naast de ernst van het laatste incident ook de beschermende factoren in het gezin en de omgeving van het gezin mee. Het laatste incident is vaak ook de ingang om het gesprek met het gezin aan te gaan.

Door het inzetten van ProKid wordt tevens beoogd de zorgmelding minder afhankelijk te maken van de beoordeling door de individuele wijkagent. De respondenten van de ketenpartners beschouwen dit als meerwaarde van ProKid. Voorwaarde hiervoor is wel dat het systeem goed werkt en de doorverwijzing vervolgens gebeurt op basis van de gegevens in de ProKid-melding. In één van de 4 regio's (Hollands-Midden) is dit niet het geval. Hier wordt aan de wijkagent die betrokken was bij de laatste mutatie gevraagd om een regulier zorgformulier op te maken. In de praktijk bleek dat de agent vervolgens zelf inschatte of dit wel nodig was.

Een belangrijke meerwaarde in het gebruik van ProKid is volgens meerdere respondenten dat ook gegevens over het woonadres van het kind worden meegewogen en dat meerdere incidenten worden opgeteld. Op die manier wordt niet alleen gekeken naar alleen het ene incident en/of de kindfactoren. De noodzaak om hierbij 12 jaar terug te kijken moet worden onderzocht. Het is momenteel niet mogelijk om in alle regio's 12 jaar terug te kijken. Op basis van de informatie in de pilotregio's wordt dit ook niet mogelijk in alle regio's in verband met beperkingen in de technische mogelijkheden van de lokale systemen en prioritering binnen het lokale systeembeheer.

Sneller signaleren en doorverwijzen van kinderen

Deze doelstelling hebben we in het onderzoek geïnterpreteerd als het doorverwijzen van kinderen die niet via het reguliere werkproces van de politie worden doorverwezen, het doorverwijzen van kinderen die nieuw in beeld komen van de hulpverlening, het doorverwijzen van kinderen bij wie een lichte vorm van hulp (door een voorliggende voorziening) voldoende is en het doorverwijzen van kinderen op jongere leeftijd.

Het gebruik van ProKid draagt volgens de respondenten van de politie bij aan verbetering van het eigen werkproces (signalering, registratie in BVH, beter benutten eigen gegevens, doen van reguliere zorgmelding). Dit kan leiden tot het eerder signaleren en doorverwijzen. In de output-evaluatie is gebleken dat enerzijds met ProKid kinderen worden gesignaleerd en doorverwezen die niet via het reguliere werkproces van de politie zijn doorverwezen (minimaal 681) en anderzijds dat er kinderen in beeld komen van de hulpverlening bij wie hulp noodzakelijk is. Op basis van de output-evaluatie kunnen we niet concluderen dat kinderen met behulp van ProKid op jongere leeftijd worden doorverwezen of dat de doorverwezen kinderen minder zware hulp nodig hebben. Zonder dat we hierover harde conclusies kunnen trekken, indiceren de resultaten in Gelderland-Midden een *mogelijk* langtermijn effect met betrekking tot de noodzaak tot minder intensieve hulp. Verder onderzoek is nodig om dit te bewijzen.

Sneller doorverwijzen naar hulp door samenwerking van de ketenpartners

Op basis van dit onderzoek kunnen we niet aantonen dat het doorverwijzen sneller gebeurt door samenwerking van de ketenpartners. We kunnen wel concluderen dat de samenwerking tussen de ketenpartners in de pilotregio's verbeterd of bestendig is.

Wat is de meerwaarde van ProKid ten aanzien van de bestaande werkprocessen

Cruciale vraag is of het gebruik van ProKid nu leidt tot meldingen van kinderen die tot dusver buiten beeld waren gebleven en waarvoor hulpverlening nodig wordt geacht.

Op basis van het onderzoek stellen we vast dat tussen 1 september 2010 en 1 december 2010 1.542 kinderen worden gemeld in de risicocategorieën rood, oranje en geel. Van deze meldingen was 33% al in het afgelopen half jaar via de reguliere werkwijze Vroegtijdig Signaleren en Doorverwijzen aan de politie gemeld. Met behulp van ProKid zijn 681 kinderen doorverwezen naar Bureau Jeugdzorg.

Van deze 681 via ProKid doorverwezen kinderen was ruim een derde (38%) al bekend bij de hulpverlening. Deze kinderen krijgen al hulpverlening of zitten in een indicatietraject en zijn in het verleden al gemeld via de politie en andere verwijssystemen of hadden zelf al hulp gezocht. In dit onderzoek is niet gekeken of de aanvullende informatie die naar aanleiding van de ProKid-melding naar de betreffende hulpverlener is verstuurd invloed heeft op de hulpverlening die aan het kind en het gezin wordt gegeven.

Bij ongeveer een kwart (21%) van de kinderen/gezinnen was het noodzakelijk om hulp in te zetten en bij ongeveer 16% is niet duidelijk of hulp nodig is of niet. Dit betekent dat naar schatting in de 4 pilotregio's gedurende de 3 maanden van de meetperiode bij tussen de 115 en 202 kinderen hulp noodzakelijk was in de 4 pilotregio's. Extrapoleren we dit naar cijfers per jaar dan zou dit betekenen dat met behulp van het gebruik van ProKid in de 4 regio's tussen de 460 en 808 kinderen in beeld komen die nog niet bekend zijn bij de hulpverlening en hulp nodig hebben. Met behulp van ProKid worden dus inderdaad kinderen naar de hulpverlening doorverwezen die (nog) niet in beeld zijn van de hulpverlening.

Van de kinderen/gezinnen die naar aanleiding van de ProKid-melding hulp nodig hebben wordt iets meer dan de helft doorverwezen naar een voorliggende voorziening, ongeveer een kwart krijgt een indicatie voor geïndiceerde jeugdzorg en bij ongeveer een kwart wordt nader onderzoek door het AMK en/of een beschermingsonderzoek uitgevoerd.

Volgens de respondenten in de interviews is ProKid een aanvulling op de reguliere zorgmeldingen door de politie. Dit blijkt dus ook uit de cijfers van de kinderen die nieuw in beeld komen.

ProKid levert echte zorg(waardige) meldingen volgens de respondenten omdat er scherper gekeken en langs meer criteria gekeken of meldingen thuis horen bij BJZ.

Randvoorwaarden voor succesvolle uitrol

Op basis van het onderzoek kunnen we de volgende randvoorwaarden voor verdere uitrol formuleren.

De relevantie van de wetenschappelijk onderbouwde rekenregels heroverwegen

In de praktijk blijkt dat de wetenschappelijk onderbouwde rekenregels niet in alle regio's (kunnen) worden toegepast en dat ook weinig gebruik wordt gemaakt van de indeling in risicocategorieën. Wanneer wordt besloten tot verdere uitrol van het gebruik van het signaleringinstrument moet eerst worden overwogen of de indeling in risicocategorieën noodzakelijk is in relatie tot het hoofddoel van het gebruik van ProKid, namelijk kinderen eerder en sneller doorverwijzen naar jeugdzorg. Een simpeler rekenmodel met een afbreekpunt voor wanneer kinderen gemeld moeten worden kan overwogen worden.

Een goed werkend ProKid-instrument

Landelijke uitrol lijkt vervolgens pas zinvol als het ProKid-instrument werkt zoals het hoort te werken. Dit betekent dat de systeemfouten en technische problemen moeten worden opgelost. Daarnaast lijkt het ook zinvol dat een aantal meldingen, dat de kwaliteitscontroleur nu handmatig nazoekt (zoals of er in de afgelopen 6 maanden een reguliere zorgmelding is gebeurd), ook automatisch door het systeem wordt gecheckt. Pas als de systeemfouten en de technische problemen zijn opgelost, is het mogelijk om een goede inschatting te maken van de benodigde tijdsinvestering voor het gebruik van ProKid bij de politie. Nu wordt er relatief veel tijd besteed aan foute meldingen op basis van de systeemfouten en technische problemen.

Politie mensen moeten zich bewust zijn van het belang van vroegsignaleren en kinderen muteren in BVH

Voorwaarde om met behulp van ProKid kinderen door te verwijzen, is dat agenten kinderen (onder de 12 jaar) in risicovolle situaties muteren in het registratiesysteem van de politie. Het informeren van agenten over het belang van vroegsignaleren en het stimuleren van agenten om dit in het politie-registratiesysteem te muteren is een basisvoorwaarde voor het gebruik van ProKid.

Helderheid over welke informatie wel en niet mag worden overgedragen

Er is nog een aantal onduidelijkheden tussen politie en jeugdzorg over welke informatie wel en niet kan worden overgedragen naar aanleiding van de ProKid-meldingen in relatie tot de privacywetgeving. Dit moet goed worden uitgezocht en vastgelegd.

Lijst met afkortingen

Afkorting	Betekenis	Betreffende organisatie (indien van toepassing)
AMK	Advies- en Meldpunt Kindermishandeling	• voorliggend veld
AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk	• voorliggend veld
BJAA	Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam	
BJZ	Bureau Jeugdzorg	
BPS	Bedrijfsprocessensysteem	• politie
BVH	Basisvoorziening Handhaving	• politie
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin	• voorliggend veld
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie	• politie/gemeente
GINO	Cliënt Volgsysteem Vangnet Jeugd Amsterdam	• Vangnet Jeugd Amsterdam
HKS	Herkenningsdienstsystemen	• politie
IGP	Informatie Gestuurde Politie	• politie
IGO	Informatie Gestuurde Opsporing	• politie
IJ	Informatiesysteem Jeugdzorg	• Bureau Jeugdzorg
JGZ	Jeugdgezondheidszorg	• voorliggend veld
JPP	Jeugd Preventie Programma	• voorliggend veld Brabant Zuid-Oost
JPT	Jeugd Preventie Team	• politie/BJZ Hollands-Midden
KC	Kwaliteitscontroleur	• politie
LOF	Landelijk Overdracht Formulier	• politie
PVM	Proces-verbaal Minderjarigen	• politie
RvdK/Raad	Raad voor de Kinderbescherming	
SHG	Steunpunt Huiselijk Geweld	• voorliggend veld
WODC	Wetenschappelijk Onderzoek en Documentatie Centrum	
ZOF	Landelijk zorgformulier	• politie/ Bureau Jeugdzorg

Begrippenlijst

Politie	
12-minner	Met 12-minners worden doorgaans kinderen onder de 12 jaar bedoeld die een strafbaar feit hebben gepleegd. In deze rapportage worden onder 12-minners kinderen onder 12 jaar verstaan met politiecontacten, die op enige wijze geregistreerd zijn in het registratiesysteem van de politie als verdachte, slachtoffer, betrokkene, getuige, vermist of anderszins.
Rol in politieregistratiesysteem	Personen krijgen in het registratiesysteem van de politie een 'rol' toegevoegd in relatie tot de ingevoerde mutatie. Veel voorkomende rollen bij 12-minners zijn: betrokkene, getuige, verdachte, slachtoffer.
Kwaliteitscontroleur	Functionaris bij de politie die verantwoordelijk is voor het controleren en verrijken van zorgmeldingen die aan Bureau Jeugdzorg worden gedaan. Voor de kwaliteitscontrole van ProKid meldingen kan een eigen functionaris worden aangesteld.
Landelijk Overdracht Formulier (LOF)	Het LOF is een verkort proces-verbaal dat wordt opgemaakt door een politiefunctaris nadat een minderjarige verdachte verhoord is. Dit formulier wordt gestuurd naar de Raad van de Kinderbescherming en bevat, naast strafrechtelijke informatie, ook sociale informatie over de minderjarige. Het LOF is inmiddels vervangen door het Proces Verbaal Minderjarigen (PVM).
Proces Verbaal Minderjarigen (PVM)	Proces-verbaal dat wordt opgemaakt bij minderjarige verdachten en wordt gebruikt voor gegevensoverdracht tussen de verschillende ketenpartners.
Zorgformulier	Formulier dat de politie gebruikt om zorgelijke situaties door te geven aan Bureau Jeugdzorg. Deze werkwijze valt binnen het werkproces Voortijdig Signaleren en Doorverwijzen.
ProKid zorgformulier	Specifiek voor ProKid meldingen bestemd formulier dat de politie gebruikt om de ProKid meldingen door te geven aan Bureau Jeugdzorg.
Zorgpartners	
Steunpunt Huiselijk Geweld	Het Steunpunt is de verzamelnaam voor alle Steunpunten Huiselijk Geweld in het land. Dit zijn regionale organisaties waar slachtoffers, daders en omstanders terecht kunnen voor hulp en advies.
Vangnet Jeugd (Amsterdam)	De GGD afdeling Vangnet Jeugd houdt zich bezig met Amsterdamse kinderen die mogelijk in hun ontwikkeling worden bedreigd. Verschillende organisaties zoals politie, huisartsen en ziekenhuizen, kunnen kinderen aanmelden bij Vangnet Jeugd als ze zich zorgen maken.
Vangnet Jeugd (Gelderland-Midden)	Team van Bureau Jeugdzorg Gelderland dat outreachend werkte, en een gedeelte van de zorgmeldingen opvolgde. In 2010 is het team opgehouden te bestaan en geeft afdeling Toegang uitvoering aan de zorgmeldingen.
Jeugd Preventie Team (Hollands-Midden)	Team van Bureau Jeugdzorg Hollands-Midden dat outreachend werkt en een gedeelte van de zorgmeldingen opvolgt. In het JPT werken politie en trajectbegeleiders van Bureau Jeugdzorg samen.
Jeugd Preventie Programma (Brabant Zuid-Oost)	JPP). Het JPP verzorgt jeugdhulpverlening in het voorliggende veld, en volgt een gedeelte van de zorgmeldingen op. JPP fungeert als schakel tussen de politieorganisatie (en Halt) en Bureau Jeugdzorg (één-loket functie).
Voorliggend veld	Zorgvoorzieningen die algemeen gebruikelijk zijn. Deze worden gemeentelijk gefinancierd en zijn voor alle inwoners van de gemeente beschikbaar.

Bijlagen

Bijlage 1 Samenstelling begeleidingscommissie

- Drs F. Alberse ministerie van Justitie
- Mw. drs A. ten Boom projectbegeleider WODC (vanaf 23 april 2010)
- Dr P. van Delden Andersson Elffers Felix
- Dr. W. Faber Faber organisatieontwikkeling (voorzitter)
- Mw. Dr. C.N. Nas-Caljouw projectbegeleider WODC (tot 23 april 2010)
- Drs. N. Tollenaar WODC
- Dr. E.J. de Wilde NJI

Bijlage 2 Beoordelingskader

In deze bijlage wordt het beoordelingskader beschreven. Alvorens het beoordelingskader weer te geven, wordt een aantal kanttekeningen geplaatst:

- De toepassing van het beoordelingskader geeft inzicht in de huidige uitvoering van ProKid. Dit maakt dat het beoordelingskader vooral beschouwd moet worden als een hulpmiddel bij de uitvoering van een evaluatie en het doen van verslag van de bevindingen.
- Een beoordelingskader behoort geen statische meetlat te zijn. Het gaat om een continu proces waarbij ruimte geboden moet worden aan nieuwe inzichten.
- Het gevaar dreigt van overgeprotocolleerde programma's, terwijl evenzeer de lokale en regionale aanpakken een belangrijke rol spelen.
- Er zijn regionale verschillen tussen de regio's in de reguliere werkprocessen van Vroegtijdig signaleren en Doorverwijzen en de 4 pilotregio's geven mede daardoor op verschillende wijze invulling aan het gebruik van ProKid binnen deze werkwijzen. Afwijkingen van het reguliere werkproces worden bekeken in het licht van de doelstellingen van de toepassing van ProKid.

1 Toepassing beoordelingskader

De implementatie van ProKid leidt tot aanpassingen van het werkproces Vroegtijdig Signaleren en Doorverwijzen. Deze aanpassingen zijn deels expliciet door de geïnterviewden genoemd en zijn deels door de onderzoekers vastgesteld op basis van eigen analyse van de onderzoeksresultaten. Een aanpassing is echter geen absoluut gegeven. Het is goed denkbaar dat een bepaalde aanpassing door de ene ketenpartner of regio niet als bezwaarlijk beschouwd wordt, terwijl de andere ketenpartner of regio hetzelfde verschijnsel als onwenselijk bestempelt.

De aanpassingen of factoren zijn onder te brengen in 3 niveaus: proces, samenwerking en effect. Per factor zal, voor zo ver van toepassing, steeds worden aangegeven hoe deze zich verhoudt tot de uitgangspunten van het beoordelingskader. Dit gebeurt in 2 stappen:

- 1 Ten eerste wordt bij iedere factor gekeken naar de initiële doelstellingen van ProKid (sneller signaleren en doorverwijzen, een onafhankelijk oordeel en betere samenwerking). Omdat een echte effectmeting vooralsnog niet mogelijk is, kan hierover geen harde uitspraak worden gedaan. Wel kan op logische gronden worden beredeneerd of de factor bijdraagt aan de doelstelling van ProKid.
- 2 Ten tweede wordt op logische grond gekeken of de aanpassingen leiden tot doelmatigheid (efficiëntie en effectiviteit), rechtszekerheid (in de zin van voorspelbaarheid, zorgvuldigheid en tijdigheid), en rechtsgelijkheid.

Niveau 1: proces

Het ProKid werkproces wordt beoordeeld op de volgende kwaliteitscriteria die bijdragen aan een succesvolle werkwijze, waarbij aan de uitgangspunten voor de jeugdrechtspraak worden voldaan: proces uitgevoerd zoals bedoeld:

- 1 Er is een goed werkend ProKid instrument
- 2 Er is voldoende capaciteit om het ProKid werk uit te voeren.

- 3 Er is eenduidigheid in de opvatting van taken en te realiseren doelen.
- 4 Er is structurele interne en externe informatie-uitwisseling (vast tijdstip/frequentie, vaste wijze).
- 5 Politied medewerkers en (jeugd)zorgmedewerkers vinden elkaar bekwaam om te werken in de praktijkuitvoering van ProKid.
- 6 De werkwijze stemt overeen met de landelijk afgesproken werkwijze.
- 7 De werkwijze draagt volgens politied medewerkers en (jeugd)zorgmedewerkers bij om snel en effectief te signaleren (vs stroef, vertragend en bureaucratiseren).

Niveau 2: samenwerking

De samenwerking wordt beoordeeld op die volgende kwaliteitscriteria die bijdragen aan een succesvolle ketensamenwerking, waarbij aan de uitgangspunten voor de jeugdrechtspraak worden voldaan:

- 1 Er is een gezamenlijke visie en doel op de functie van ProKid.
- 2 Er zijn samenwerkingsafspraken over de toepassing van ProKid en deze zijn deze vastgelegd (bijvoorbeeld in een convenant).
- 3 Specifiek: er zijn samenwerkingsafspraken over taakverdeling tussen instanties waarbij ook helderheid is over mandaat.
- 4 Er zijn samenwerkingsafspraken over de deelname aan (casus)overleggen.
- 5 De partners beoordelen de samenwerking positief: de (keten)partners leveren wat ze moeten leveren en doen wat ze toezeggen.
- 6 Het gebruik van ProKid heeft meerwaarde voor de samenwerking tussen de ketenpartners.

Niveau 3: effect (output)

Het effect wordt vooralsnog alleen bepaald op basis van de output. De pilotregio's leveren de benodigde gegevens over de periode september-november 2010:

- 1 Er zijn meer 12-minners geregistreerd in BVH, in de verschillende rollen (verdachte, betrokkene, etc.)
- 2 Er zijn meer 12-minners waarvoor een (ProKid) zorgformulier is opge maakt of die zijn doorverwezen naar Bureau Jeugdzorg via warme overdracht⁵².
- 3 Er zijn meer 12-minners waarvoor een (ProKid) zorgformulier is opge maakt, die nog niet bekend zijn bij hulpverlening/die nog geen hulpverlening ontvangen.
- 4 Er wordt meer informatie overgedragen van de politie naar Bureau Jeugdzorg en deze informatie wordt nuttig gevonden.
- 5 Er worden meer 12-minners op jongere leeftijd gesignaleerd en doorverwezen.
- 6 Er zijn meer 12-minners die worden doorverwezen naar voorliggende voorzieningen.

In de operationalisatie wordt gesproken in termen van 'meer' en 'minder'. Wat precies wordt verstaan onder meer en minder willen we vaststellen op basis van statistische effectgrootte. Er moet minimaal sprake zijn van een klein effect om van 'meer' te spreken. De situatie in de pilotregio's wordt vergeleken met de situaties voor de invoering van ProKid en met de situatie in de controleregio's.

Noot 52 Dit is afhankelijk van de wijze waarop de overdracht in de laatste 3 maanden van de pilot plaats zal vinden.